

EUROOPAN KESKUSPANKKI
PANKKIVALVONTA

Valvontakäsikirja

BANKENTOEZICHT

Tammikuu 2024

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHL'AD

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sisällys

Valvontakäsikirjan käyttö	3
Johdanto	4
1 Yhteisen valvontamekanismin toiminta	5
1.1 Organisaatio	5
1.2 Valvonnan organisointi	7
1.3 Päätöksenteko yhteisessä valvontamekanismissa	14
1.4 Yhteistyö muiden toimielinten ja viranomaisten kanssa	29
2 Valvontasykli	41
2.1 Valvontaprioriteetit ja strateginen suunnittelu	42
2.2 Linjaukset, menetelmät, asiantuntijaryhmät, horisontaaliset toiminnot ja muut valvontatoiminnot	44
2.3 Jatkuva valvonta	45
2.4 Pankkivalvonnan kehittäminen: valvontaprioriteettien määrittely ja toinen puolustuslinja	46
3 Kaikkia valvottavia laitoksia koskeva valvonta	49
3.1 Toimilupahakemukset sekä huomattavan omistusosuuden hankintaehdotukset ja sijoittautumisoikeuden käyttöä koskevat ilmoitukset	49
3.2 Laitosten merkittävyyden arviointi	61
3.3 Emoyrityksenä toimivan rahoitusalan (seka)holdingyhtiön hyväksyminen	63
3.4 Valvontatietojen keruu	65
4 Merkittävien laitosten valvonta	71
4.1 Operatiivinen suunnittelu	71
4.2 Riskianalyysit keskeisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden määrittämiseksi ja arvioimiseksi	73
4.3 Ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuuden ja luotettavuuden arviointi	75
4.4 Jatkuva valvonta	80

4.5	Vakavaraisuuden kokonaisarviointi (SREP)	83
4.6	Sisäisten mallien jatkuva valvonta	93
4.7	Paikalla tehtävät tarkastukset	94
4.8	Hakemusten, lupapyyntöjen ja ilmoitusten arviointi	94
4.9	Kriisitilanteiden ehkäiseminen ja hallinta	100
4.10	Valvontatoimenpiteet, täytäntöönpanotoimet ja seuraamukset	104
4.11	Laitosten suojajärjestelmien hyväksyttävyyssarviointi ja seuranta	111
5	Vähemmän merkittävien laitosten valvonta	112
5.1	Yleisvalvontatoimet	112
Kehikko 1	Vähemmän merkittävien laitosten luokittelu	114
Kehikko 2	Kansallisten valvontaviranomaisten ilmoitukset EKP:lle	115

Valvontakäsikirjan käyttö

Valvontakäsikirjassa kuvataan yhteisen valvontamekanismin (YVM) organisaatorakenne ja määrittää euroalueen yhteisen pankkivalvonnan menetelmät, prosessit ja menettelyt. Siinä myös kerrotaan, miten valvontamekanismi tekee yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.

Käsikirjassa esitellään ensin valvontamekanismin organisaatio ja valvontatehtävät ja kerrotaan sitten yksityiskohtaisemmin käytännön valvontatyöstä.

Valvontakäsikirja ei ole oikeudellisesti sitova, siinä ei aseteta uusia sääntelyvaatimuksia, eikä se korvaa pankkivalvontaan sovellettavassa EU-lainsäädännössä asetettuja vaatimuksia. Siinä esitetään käytännöt ja periaatteet, joita yhteisessä pankkivalvonnassa noudatetaan. Käsikirjassa kuvatuista yleisistä periaatteista voidaan poiketa vain erityisissä ja riittävästi perustelluissa tapauksissa. Tällöinkin on kuitenkin noudatettava unionin lainsäädännön yleisiä periaatteita ja varsinkin valvottavien laitosten yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, suhteellisuusperiaatetta ja luottamuksensuojan periaatetta. Linjaus noudattelee myös Euroopan unionin tuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä. Siinä tämän käsikirjan kaltainen sisäinen ohjeistus määrittää käytäntöiksi, joista unionin toimielimet voivat poiketa vain perustelluissa tapauksissa. Euroopan unionin tuomioistuin katsoo esimerkiksi 28.6.2005 yhdistetyissä asioissa C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P antamansa tuomion kohdassa 209¹ seuraavaa: ”Yhteisöjen tuomioistuin on jo aiemmin katsonut hallinnon sisäisten toimenpiteiden osalta, että vaikkei niitä voitaisikaan pitää oikeussääntöinä, joita hallinto on joka tapauksessa velvollinen noudattamaan, niissä vahvistetaan kuitenkin käytäntöjä, joissa ilmaistaan noudatettava käytäntö ja joista hallinto voi poiketa erityistapauksissa vain sellaisin perustein, jotka ovat sopusoinnussa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa. Tällaiset toimenpiteet ovat näin ollen yleisesti sovellettavia toimia, joiden lainvastaisuuteen kyseessä olevat virkamiehet ja toimihenkilöt voivat vedota niiden perusteella tehtyjä yksittäisiä päätöksiä vastaan nostamiensa kanteiden tueksi.”

Valvontakäsikirjan ensimmäinen versio julkaistiin maaliskuussa 2018. Euroopan keskuspankki (EKP) on laatinut käsikirjan kansallisten toimivaltaisten viranomaisten (jäljempänä ”kansalliset valvontaviranomaiset”) avustuksella ja julkaisee sen osana avoimuuspyrkimyksiään. Tämä tammikuussa 2024 julkaistu tarkistettu versio sisältää tuoreimmat tiedot yhteisestä pankkivalvonnasta, ja siinä on muun muassa otettu huomioon vuonna 2020 toteutettu EKP:n pankkivalvonnan organisaatiouudistus. Valvontakäsikirjan tarkistettu versio korvaa vuonna 2014 julkaistun pankkivalvontaoppaan.

¹ *Dansk Rørindustri v. kommissio*, C-189/02 P (yhdistetyt asiat C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-206/02 P, C-207/02 P, C-208/02 P ja C-213/02 P), ECLI:EU:C:2005:408.

Johdanto

EU:n pankkiunioni perustuu kolmeen osaan (ns. pilariin). Yhteinen valvontamekanismi vastaa luottolaitosten ja pankkisektorin valvonnasta. Yhteinen kriisinratkaisumekanismi, johon kuuluvat yhteinen kriisinratkaisuneuvosto ja yhteinen kriisinratkaisurahasto, huolehtivat luottolaitoksista, jotka eivät enää ole toimintakykyisiä. Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä on tätä kirjoitettaessa vielä kehitteillä. Nämä kolme osaa perustuvat yhteiseen sääntökirjaan, jota sovelletaan kaikissa EU-maissa.

Yhteisen pankkivalvonnan tavoitteena on edistää luottolaitosten toiminnan turvallisuutta ja vakautta sekä rahoitusjärjestelmän vakautta varmistamalla, että euroalueen pankkivalvonta on korkeatasoista ja kaikkia pankkeja valvotaan samalla tavalla.

Yhteisessä valvontamekanismissa kokonaisvastuun pankkivalvonnasta kantaa EKP. Se hoitaa valvontatehtäviään yhdessä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa. Tämän rakenteen ansiosta kaikkia euroalueen valvottavia laitoksia voidaan valvoa tehokkaasti ja yhdenmukaisesti. Samalla voidaan hyödyntää mahdollisimman hyvin kansallisten valvontaviranomaisten paikallista erityisosaamista.

Valvontaviranomaiset ovat määritelleet yhteisen pankkivalvonnan toiminta- ja valvontaperiaatteet, joihin ne nojautuvat hoitaessaan EU:n lainsäätäjän EKP:lle antamia tehtäviä.

Yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvien viranomaisten työtä ohjaavat valvontamekanismin [toimintaperiaatteet](#), [strategiset linjaukset](#) ja [organisatoriset periaatteet](#).

1 Yhteisen valvontamekanismin toiminta

1.1 Organisaatio

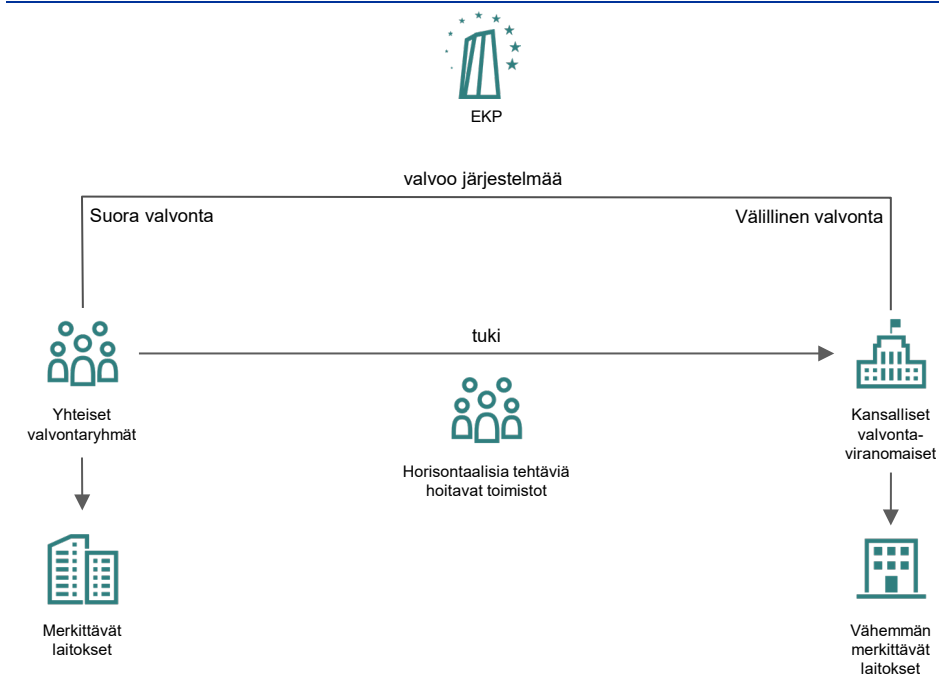
1.1.1 Tehtävien jakautuminen EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten kesken

YVM-asetuksen artiklat 6, 14 ja 15

EKP vastaa yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvien jäsenvaltioiden pankkivalvonnasta yhdessä niiden kansallisten valvontaviranomaisten kanssa. Jotta valvonta olisi tehokasta, EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten tehtävät jaetaan mekanismeissa valvottavien laitosten merkittävyyden perusteella. Kaikkia mekanismin piiriin kuuluvia laitoksia valvotaan samalla tavalla.

Kaavio 1

Tehtävien jakautuminen yhteisessä valvontamekanismissa

EKP valvoo suoraan kaikkia merkittäviksi luokiteltuja laitoksia, ja kansalliset valvontaviranomaiset avustavat sitä niiden valvonnassa. Kansalliset valvontaviranomaiset puolestaan vastaavat vähemmän merkittävien laitosten suorasta valvonnasta. EKP valvoo näitä laitoksia välillisesti, mutta tietyissä tilanteissa se voi ottaa vähemmän merkittäviä laitoksia myös suoraan valvontaansa. [Merkittävien ja vähemmän merkittävien laitosten luettelot](#) julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla, ja luetteloita päivitetään säännöllisin väliajoin.

Yhteisen valvontamekanismin viranomaiset osallistuvat myös useammassa maassa toimivien laitosten ja ryhmien valvontaan valvontakollegioissa joko koti- tai isäntävaltion valvontaviranomaisina.

Lisäksi ne osallistuvat pankkivalvojina finanssiryhmittymien lisävalvontaan.

Valvontapäätökset laatii valvontaelin, joka koostuu EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten edustajista. Päätökset vahvistaa EKP:n neuvosto tässä käsikirjassa kuvatulla vastustamattajättämismenettelyllä (ks. osa 1.3.1).

1.1.2 Tilivelvollisuus

[YVM-asetuksen artikkelit 20 ja 21](#)

[Euroopan keskuspankin päätös Euroopan keskuspankin asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi \(EKP/2004/3\)](#)

[Euroopan keskuspankin päätös kansallisten toimivaltaisten viranomaisten hallussa olevien EKP:n asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi \(EKP/2015/16\)](#)

[Euroopan keskuspankin suuntaviivat yhteisen valvontamekanismin eettisiä sääntöjä koskevista periaateista \(EKP/2021/50\) \(uudelleenlaadittu\)](#)

[EKP:n ylimmän johdon jäsenten menettelytapohjeet](#)

Tilivelvollisuus on valvontapäätösten avoimuuden, legitimiuden ja riippumattomuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää. EKP:n on vastattava valvonnan kohteille siitä, miten se valvontatehtäviään hoitaa. Yksittäisiin laitoksiin suoraan vaikuttavia päätöksiä voidaan ottaa sisäiseen uudelleenkäsittelyyn [oikaisulautakunnassa](#), ja niitä voidaan saattaa myös [Euroopan unionin tuomioistuimen](#) käsiteltäväksi. Vähemmän merkittäviä laitoksia koskevat kansallisten valvontaviranomaisten päätökset voidaan puolestaan saattaa kansallisten tuomioistuinten käsiteltäviksi. Lisäksi EKP on tilivelvollinen valvontatoimistaan EU:n kansalaisia edustavalle [Euroopan parlamentille](#) sekä [EU:n neuvostolle](#) ja tietyiltä osin myös kansallisille parlamenteille. EKP raportoi valvontatoimistaan poliittisille edustajille useiden kanavien välityksellä:

1. Valvontaelimen puheenjohtaja käy säännöllisesti kuultavana Euroopan parlamentissa ja euroryhmässä, joissa hän osallistuu myös yksittäisistä aiheista käytäviin keskusteluihin. Kansalliset parlamentitkin voivat kutsua kuultaviksi valvontaelimen puheenjohtajan tai muita jäseniä sekä kansallisen valvontaviranomaisen edustajia.
2. EKP toimittaa Euroopan parlamentin talous- ja raha-asioiden valiokunnalle valvontaelimen kaikkien kokousten pöytäkirjat sekä kattavan selvityksen käydyistä keskusteluista ja kommentoidun luettelon tehdyistä päätöksistä.
3. Euroopan parlamentin ja euroryhmän jäsenet voivat esittää valvontaelimen puheenjohtajalle kirjallisia kysymyksiä. Vastaukset julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla. Myös kansalliset parlamentit voivat pyytää EKP:ltä vastausta huomautuksiin tai kysymyksiin.
4. EKP toimittaa valvontatehtäviensä suorittamisesta vuosittain julkisen [toimintakertomuksen](#) Euroopan parlamentille, EU:n neuvostolle, euroryhmälle, Euroopan komissiolle ja valvontamekanismiin osallistuvien jäsenvaltioiden parlamenteille.

EKP:n tilintekojärjestelyjä täsmennetään YVM-asetuksessa, Euroopan parlamentin ja EKP:n välisessä [toimielinten sopimuksessa](#) sekä EU:n neuvoston ja EKP:n välisessä [yhteistyöpöytäkirjassa](#) (ns. yhteisymmärryspöytäkirja). Lisäksi vuonna

2019 tilintekojärjestelyjä täydennettiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ja EKP:n välisellä [yhteistyöpöytäkirjalla](#).

Lisäksi Euroopan komissio julkaisee kolmen vuoden välein [yhteisestä valvontamekanismista kertomuksen](#), jossa seurataan etenkin, miten YVM-asetuksen soveltaminen saattaa vaikuttaa sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimella on oikeus tarkastaa EKP:n hallinnon tehokkuus (ks. osa 1.4.7), ja Kansainvälinen valuuttarahasto (International Monetary Fund, IMF) laatii säännöllisin väliajoin arviointeja rahoitussektorin arviointiohjelmassa (FSAP) (ks. osa 1.4.8).

Valvontaelimen jäsenet tekevät vuosittain ilmoituksen [sidonnaisuuksistaan](#). Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jäsenen aikaisemmasta ammattitoiminnasta, yksityisistä toimista, julkisista tehtävistä ja taloudellisista intresseistä sekä puolison tai avopuolison sellaisesta ansiotyöstä, josta voi aiheutua eturistiriidan mahdollisuus.

1.2 Valvonnan organisointi

1.2.1 EKP:n pankkivalvontaorganisaatio

Eriyttämisperiaate

YVM-asetuksen artikla 25
EKP:n päätös Euroopan
keskuspankin rahapoliittisten
tehtävien ja valvontatehtävien
eriyttämisen toteuttamisesta
(EKP/2014/39)

Finanssikriisin vuoksi EU:n neuvosto ja Euroopan parlamentti antoivat EKP:lle rahapoliittisten tehtävien rinnalle valvontatehtäviä. Jotta EKP:n rahapoliittisten tehtävien ja valvontatehtävien välille ei syntyisi eturistiriitoja, sen on pidettävä tehtävät erillään ja hoidettava kumpiakkin niiden omien tavoitteiden mukaisesti.

EKP:llä on riippumaton [valvontaelin](#), joka laatii valvontapäätösluonnokset [EKP:n neuvoston](#) hyväksyttäväksi. EKP:n neuvosto voi hyväksyä päätösluonnokset tai vastustaa niitä, mutta se ei voi periaatteessa muuttaa niitä. Lisäksi EKP:n neuvosto käsittelee valvonta-asioita erillisissä kokouksissa ja erillisten esityslistojen pohjalta – siis täysin erillään EKP:n muista tehtävistä.

Eriyttämisperiaatteeseen kuuluu myös sääntöjä tietojen jakamisesta EKP:n kahden tehtäväalueen välillä. Joidenkin tietojen siirtämiseen tehtäväalueelta toiselle tarvitaan [johtokunnan](#) hyväksyntä. Luottamuksellista raakadataa voidaan jakaa pyynnöstä ja tiedonsaantitarpeen perusteella. Jonkin EKP:n tehtäväalueen ei tule paljastaa toiselle tehtäväalueelle arvioita tai menetelmäsuosituksia sisältäviä luottamuksellisia tietoja muutoin kuin pyynnöstä ja tiedonsaantitarpeen perusteella.

EKP:n henkilöstön tasolla tehtäväalueiden eriyttäminen on hoidettu siten, että valvontatehtävät on jaettu kuudelle pääosastolle ja yhdelle osastolle. Kukin näistä raportoi toiminnastaan valvontaelimen puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.

EKP:n pankkivalvonnan organisaatorakenne

EKP:lle annettuja valvontatehtäviä hoitaa kuusi pääosastoa ja yksi osasto. Ne toimivat yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa.

- Merkittävien laitosten suoraa, päivittäistä valvontaa harjoitetaan kolmessa pääosastossa, joiden vastuualueina ovat järjestelmän kannalta merkittävät ja kansainväliset pankit, yleispankit ja monialaiset pankit sekä erityisluottolaitokset ja vähemmän merkittävät laitokset. Viimeksi mainittu pääosasto vastaa myös kansallisten valvontaviranomaisten suorassa valvonnassa olevien vähemmän merkittävien laitosten välillisestä valvonnasta.
- Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto hoitaa keskitettyä tehtäviä, jotka koskevat kaikkia valvontamekanismin piiriin kuuluvia luottolaitoksia. Se tukee etenkin yhteisiä valvontaryhmiä tarjoamalla asiantuntemusta lukuisista aiheista, joita ovat esimerkiksi luottoriski, pääomamarkkinat, taseen ulkopuoliset riskit, liiketoimintamallit, pääomasuunnittelu ja kriisinhallinta, stressitestausta sekä valvontapolitiikka ja valvontamenetelmät.
- Paikalla tehtävien ja sisäisten mallien tarkastusten pääosasto johtaa paikalla tehtäviä tarkastustoimia, laatii niitä koskevan valvontaohjelman ja varmistaa sen toteutuksen sekä pitää kattavat tarkastusmenetelmät ajan tasalla. Se myös osallistuu paikalla tehtäviin tarkastustoimiin.
- Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosasto huolehtii päätöksentekoprosessien tuesta, huomattaviin omistusosuuksiin liittyvästä arvioinnista ja toimilupa-asioista sekä sopivuus- ja luottavuusarvioinneista. Lisäksi se tutkii riippumattomasti vakavaraisuuslainsäädännön rikkomisepäilyistä tehdyt ilmoitukset. Tämän pääosaston tehtävänä on myös ohjata yhteisen valvontamekanismin digitalisaatiostrategiaa, johon sisältyvät esimerkiksi valvontateknologian käyttö, innovaatioiden johtaminen sekä tietämyksenhallinnan ja sitä koskevan koulutuksen edistäminen.
- Valvonnan strategian ja riskien osasto vastaa EKP:n pankkivalvonnan strategian laatimisesta. Se muun muassa asettaa valvontaprioriteetit, määrittää riskinoton periaatteet ja kohdentaa resurssit valvontaprioriteettien mukaisesti.

Yhteiset palvelut

Pankkivalvonnasta vastaavat kuusi pääosastoa ja yksi osasto saavat työssään tukea EKP:n yhteisiä palveluja tarjoavilta pääosastoilta, jotka tukevat myös rahapoliittisten tehtävien hoitoa.

Yhteisiä palveluja ovat muun muassa henkilöstöhallinto, tietotekniikka, viestintä, taloushallinto, organisaatiosuunnittelu, toimitilojen hallinnointi, sisäinen tarkastus, oikeudelliset palvelut ja tilastointi. Niiden ansiosta EKP voi hyödyntää eri toimintojen välisiä synergioita siinä määrin kuin rahapoliittisten tehtävien ja pankkivalvontatehtävien eriyttämisperiaate sallii. Esimerkiksi tilastoinnin pääosasto

julkaisee EKP:n pankkivalvontasivuilla säännöllisin väliajoin [kattavia valvontatilastoja](#). Tilastoaineisto sisältää sekä merkittäviksi että vähemmän merkittäviksi luokiteltujen laitosten neljännesvuosittain päivitettäviä tietoja muun muassa taseen koostumuksesta, kannattavuudesta, pääoman riittävydestä, omavaraisuusasteesta, varainhankinnasta, likviditeetistä ja saamisten laadusta.

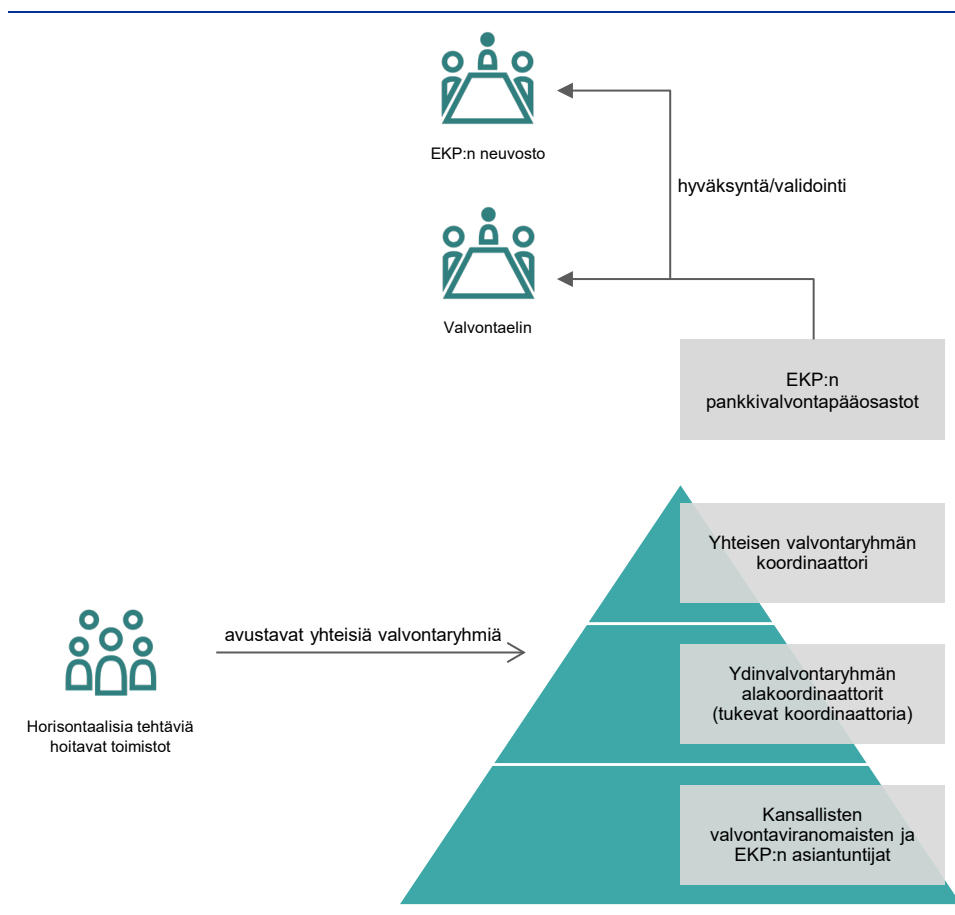
1.2.2 Yhteiset valvontaryhmät

YVM-kehysasetuksen artikkelit 3, 4, 5 ja 6

Merkittävien laitosten päivittäisestä valvonnasta vastaavat yhteiset valvontaryhmät kolmessa pääosastossa (järjestelmän kannalta merkittävät ja kansainväliset pankit, yleispankit ja monialaiset pankit sekä erityisluottolaitokset ja vähemmän merkittävät laitokset). Kussakin valvontaryhmässä on henkilöstöä sekä EKP:stä että niiden maiden kansallisista valvontaviranomaisista, joihin valvottava laitos on sijoittautunut ja joissa sillä on tytäryrityksiä tai merkittäviä ulkomaisia sivuliikkeitä (ks. kaavio 2). Valvontaryhmä perustetaan kunkin merkittävän laitoksen korkeimmalle konsolidointitasolle. Valvontaryhmän koko, yleinen kokoonpano ja organisaatio vaihtelevat valvottavan laitoksen liiketoiminnan luonteeseen, monimuotoisuuteen ja laajuuteen sekä laitoksen liiketoimintamallin ja riskiprofiilin mukaan.

Kaavio 2

Yhteisten valvontaryhmien toiminta

Yhteisen valvontaryhmän tehtävänä on laatia laitokselle valvontatarkkailuohjelma ja koordinoida sitä sekä huolehtia laitoksen jatkuvasta valvonnasta niin konsolidoidulla tasolla, alemmilla konsolidointitasoilla kuin yksittäisten laitostenkin tasolla. Valvontaryhmä muun muassa laatii arvion laitoksen riskiprofilista, liiketoimintamallista ja -strategiasta, riskienhallintajärjestelmistä, sisäisen valvonnan järjestelmistä sekä sisäisestä hallinnosta. Vakavaraisuuden kokonaisarviointi (SREP) ja valvottavan laitoksen kanssa käytävä säännöllinen valvontadialogi ovat valvontaryhmän työn olennaisia osia. Valvontaryhmän jäsenet voivat myös osallistua laitoksissa paikalla tehtäviin tarkastuksiin ja sisäisten mallien tarkastuksiin.

Yhteinen valvontaryhmä voi tarvita tiettyä aihepiiriä koskeviin tai teknistä erityisosaamista vaativiin tehtäviin lisätukea horisontaalisia tehtäviä hoitavilta EKP:n toimistoilta. Ne tarjoavat valvontaryhmien käyttöön myös tietoa ja menettelyjä näkemysten yhtenäistämiseksi ja toimintatapojen koordinoimiseksi.

Yhteisen valvontaryhmän koordinaattori ja kansalliset paikalliskoordinaattorit

Jokaista yhteistä valvontaryhmää johtaa EKP:ssä työskentelevä koordinaattori. Hänellä on tukenaan yksi tai useampi kansallinen paikalliskoordinaattori, joka avustaa laitoksen valvonnassa osallistumalla esimerkiksi valvontatarkkailuohjelman laadintaan ja tarkistukseen. Paikalliskoordinaattorit myös tuovat esiin kansallisten valvontaviranomaisten näkemyksiä.

Yhteisten valvontaryhmien koordinaattorit nimitetään 3–5 vuoden toimikaudeksi. Valvontaryhmien koordinaattorien ja jäsenten odotetaan osallistuvan tehtäväkiertoon säännöllisin väliajoin. Kaikki jäsenet eivät kuitenkaan voi vaihtua samanaikaisesti.

Ydinvalvontaryhmä

Jos pankilla on merkittävä markkina-asema useammassa kuin yhdessä valvontamekanismissa osallistuvassa jäsenvaltiossa, sen yhteisen valvontaryhmän sisälle perustetaan ydinvalvontaryhmä. Ydinvalvontaryhmän puheenjohtajana on valvontaryhmän koordinaattori ja jäsenenä paikalliskoordinaattorit niiden maiden kansallisista valvontaviranomaisista, joissa laitoksella on kotipaikka tai olennainen tytäryritys tai sivuliike. Ydinvalvontaryhmä jakaa tehtävät yhteisen valvontaryhmän jäsenten kesken, huolehtii valvontatarkkailuohjelman laatimisesta ja tarkistamisesta, seuraa ohjelman toteuttamista sekä tarkastaa laaditut arvioinnit.

1.2.3 Yleisvalvonnan organisointi

Vähemmän merkittävien laitosten suorasta valvonnasta vastaavat kansalliset valvontaviranomaiset. Ne suunnittelevat ja toteuttavat laitosten jatkuvan valvonnan käyttäen omia resurssejaan ja menettelyjään. Lisäksi ne huolehtivat valvonnasta niillä osa-alueilla, jotka eivät kuulu YVM-asetuksen piiriin.

YVM-asetuksen artiklat 4, 6, 12 ja 31

YVM-kehysasetuksen artiklat 43, 62, 67, 70, 96, 97, 98, 99 ja 100

EKP vastaa yhteisen valvontamekanismin tehokkaasta ja johdonmukaisesta toiminnasta ja varmistaa, että kansallisten valvontaviranomaisten käyttämät valvontamenetelmät ovat laadukkaita. Tätä yleisvalvontatehtävää hoitava erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosasto varmistaa, että valvonta on yhdenmukaista ja täyttää tiukat laatuvaatimukset. Se tekee tiivistä yhteistyötä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa hyvien valvontakäytäntöjen edistämiseksi. Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosaston valvontamenetelmätoimisto huolehtii vähemmän merkittäviin laitoksiin sovellettavista valvontamenetelmistä, standardeista ja käytännöistä.

EKP hoitaa yleisvalvontatehtäviään tiiviissä yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa, mikä on olennaisen tärkeää yhteisen valvontakulttuurin luomiseksi ja valvontamekanismin johdonmukaisen toiminnan varmistamiseksi. Yleisvalvonnan osana EKP laatii kansallisille valvontaviranomaisille yhteiset valvontakriteerit vähemmän merkittävien laitosten valvontaa varten sekä kerää ja käsittelee tietoja, joita se on saanut valvontaviranomaisilta ja erityisarviointien yhteydessä. Tietojen avulla saadaan yleiskuva kansallisten valvontaviranomaisten valvontakäytännöistä ja -päätöksistä sekä yksittäisistä vähemmän merkittävistä laitoksista ja niiden toimialoista.

EKP:n yleisvalvontatehtävän piiriin kuuluu myös vähemmän merkittävien laitosten välillinen valvonta sen varmistamiseksi, että muita epävakaaamat laitokset tunnistetaan ja että koko valvontamekanismissa noudatetaan johdonmukaisesti tiukkoja valvontakriteerejä. EKP hoitaa tätä välillistä valvontaa riskiperusteisesti ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Raportointivaatimuksia sekä erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosaston toteuttamaa välillistä valvontaa voidaan tarvittaessa tiukentaa sellaisten vähemmän merkittävien laitosten kohdalla, jotka on määritelty suuririskisiksi ja suurivaikutuksiksi (ks. luku 5). Välillisen valvonnan kautta EKP osallistuu siis myös vähemmän merkittävien laitosten kriisinhallintaan.

EKP:n henkilöstö tarjoaa kansallisille valvontaviranomaisille ajoittain asiantuntija-apua ja tukea esimerkiksi osallistumalla laitoksissa tehtäviin tarkastuksiin. Yhteisen valvontakulttuurin vaalimiseksi EKP edistää myös henkilöstövaihtoa kansallisten valvontaviranomaisten kanssa ja niiden kesken.

1.2.4 Horisontaaliset tehtävät

Horisontaalisia valvontatehtäviä hoitavia toimistoja on horisontaalisten valvontatoimintojen, paikalla tehtävien ja sisäisten mallien tarkastuksen sekä pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosastoissa sekä valvonnan strategian ja riskien osastossa. Nämä toimistot tarjoavat tukea sekä merkittävien että vähemmän merkittävien laitosten valvontaan. Toimistot tekevät tiivistä yhteistyötä yhteisten valvontaryhmien kanssa: ne esimerkiksi määrittelevät ja ottavat käyttöön yhteisiä menetelmiä ja kriteerejä sekä tarjoavat menetelmätukea. Ne myös huolehtivat siitä, että aiheista muodostetaan yhteinen näkemys ja toiminta on

koordinoitua. Lisäksi ne toteuttavat erityistehtäviä ja -analyyssejä yhteisten valvontaryhmien ja kansallisten valvontaviranomaisten avuksi.

1.2.5 Viestintä yhteisessä valvontamekanismissa

Yhteisen valvontamekanismin toiminta perustuu EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten väliseen tiiviiseen yhteistyöhön. Sujuva yhteistyö sekä jatkuva tietojen ja tietämyksen vaihto niin EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten kesken kuin EKP:n sisällä ovat edellytyksenä sille, että valvontamekanismi toimii asianmukaisesti ja valvonta on laadukasta. Tämän helpottamiseksi käytössä on yhteisiä tietoteknisiä ja verkko-oppimisen välineitä. Tietoja voidaan jakaa esimerkiksi pankkivalvonnan intranet-alustan SSMnetin avulla. Myös valvonta-asiakirjojen saatavuutta on parannettu (asianmukaisesta tietoturvasta tinkimättä).

EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten välinen yhteistyö

Kaikissa valvontatoimissa sovelletaan vilpittömän yhteistyön periaatetta. Merkittävien laitosten suorassa valvonnassa järjestelmän kannalta merkittävien ja kansainvälisten pankkien, yleispankkien ja monialaisten pankkien sekä erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosastot tekevät kansallisten valvontaviranomaisten kanssa jatkuvasti yhteistyötä yhteisten valvontaryhmien välityksellä. Vähemmän merkittävien laitosten välillisessä valvonnassa erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosasto on tiiviissä yhteydessä kansallisiin valvontaviranomaisiin ylimmän johdon verkoston välityksellä.

Kansalliset valvontaviranomaiset myös osallistuvat horisontaalisia tehtäviä hoitavien toimistojen työhön asiantuntijaverkostoissa ja muuntotyypisissä tapaamisissa.

Lisäksi valvontaelin voi päättää perustaa EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten edustajista koostuvia työryhmiä käsittelemään tiettyjä yhteisiä kysymyksiä ja tukemaan horisontaalisia tehtäviä hoitavien toimistojen työtä.

Tiedonhallinta

EKP:n tiedonhallintaperiaatteet toimivat perustana tietojen järjestelmälliselle, toimivalle ja tehokkaalle luonnille, käytölle, hallinnalle ja haulle. Periaatteita noudattaen EKP ja kansalliset valvontaviranomaiset voivat tarvittaessa jakaa tietoja keskenään.

Periaatteita toteutetaan EKP:n tiedonhallintajärjestelmän välityksellä. Se tarjoaa teknisen perustan, jolla varmistetaan, että kaikki yhteiset valvontaryhmät soveltavat pankkivalvonnassa yhteisiä menetelmiä ja kriteerejä. SSMnet-alustan avulla kaikki pankkivalvojat saavat käyttöönsä päivittäisissä valvontatehtävissä tarvittavat tiedot, tietämyksen ja sovellukset.

1.2.6 Henkilöstöresurssit ja taloudelliset resurssit

Henkilöstön kohdentaminen merkittävien ja vähemmän merkittävien laitosten valvontaan

Valvontakäytännöt ovat riskiperusteisia, ja niissä noudatetaan suhteellisuusperiaatetta. Niissä siis otetaan huomioon, kuinka mahdollista valvottavan laitoksen kaatuminen on ja miten paljon kaatuminen voisi horjuttaa rahoitusvakautta. Valvontakäytännöt myös suhteutetaan valvottavan laitoksen riskiprofiiliin. Näin pyritään takaamaan, että valvonta on tehokasta ja huolellista ja että rajalliset valvontaresurssit pystytään kohdentamaan tehokkaasti.

Merkittävien laitosten suoraan valvontaan käytettävien valvontamekanismin resurssien ja asiantuntemuksen kohdentamista koordinoi strategisen suunnittelun toimisto valvonnan strategian ja riskien osastossa. Se tekee yhteistyötä horisontaalisia tehtäviä hoitavien toimistojen ja kansallisten valvontaviranomaisten kanssa. Operatiivisesta suunnittelusta vastaavat yhteiset valvontaryhmät, ja EKP koordinoi sitä. Jokaiselle merkittävälle laitokselle laaditaan valvontatarkkailuohjelma, johon kirjataan 12 seuraavan kuukauden pääasialliset valvontatehtävät ja -toimet alustavine aikatauluineen ja tavoitteineen sekä tarvittavat paikalla tehtävät tarkastukset ja sisäisten mallien tarkastukset. Paikalla tehtävät tarkastukset suunnitellaan ja niihin osoitetaan henkilöstö tiiviissä yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa, sillä valtaosa tarkastusryhmien päälliköistä ja muista jäsenistä on kansallisten viranomaisten asiantuntijoita. Valvontatarkkailuohjelmaa kuvataan yksityiskohtaisemmin osassa 4.1.3.

Kansalliset valvontaviranomaiset suunnittelevat ja toteuttavat vähemmän merkittävien laitosten jatkuvan suoran valvonnan yhteisen valvontamekanismin kokonaisstrategian mukaisesti ja käyttävät valvonnassa omia resurssejaan ja päätöksentekomenettelyjään.

Kansallisten valvontaviranomaisten työntekijöitä kannustetaan hakemaan sekä viranomaisten keskinäiseen että EKP:n kanssa toteutettavaan henkilöstövaihtoon. Vaihtoja voidaan tehdä eri organisaatiotasoilla ja eri pituisina. Henkilöstövaihdon ehdot määritetään etukäteen ja tapauskohtaisesti. Esimerkiksi yhteisen valvontamekanismin sisäinen vaihto-ohjelma tarjoaa EKP:n pankkivalvonnalle ja valvontamekanismin osallistuville muille viranomaisille tilaisuuksia henkilöstövaihtoon. Vaihto-ohjelmaan osallistuvat henkilöt vaihtavat tehtäviään vuodeksi tai kahdeksi, tutustuvat perusteellisesti isäntämaahan ja työskentelevät täysipainoisesti isännöivässä organisaatiossa. Henkilöstövaihto vahvistaa yhteisten valvontaryhmien monikansallisuutta ja tarjoaa niille joustavan mahdollisuuden hankkia lisätukea tai erityisosaamista. EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten henkilöstöillä on myös yhteinen koulutusohjelma, joka auttaa yhdenmukaistamaan valvontakäytäntöjä ja edistää yhteistä valvontakulttuuria.

YVM-asetuksen artikla 20

Valvontamaksuasetus
(EKP/2014/41)

Euroopan keskuspankin päätös
valvontamaksutekijöitä koskevien
tietojen keräämisessä ja
määrittämisessä sovellettavasta
metodologiasta ja sovellettavista
menettelyistä (EKP/2019/38)
(uudelleenlaadittu)

Taloudelliset resurssit

EKP kattaa valvontatehtävistään aiheutuvat kustannukset perimällä kaikilta euroalueen valvottavilta laitoksilta vuosittaisen valvontamaksun (lisäksi kansallisilla valvontaviranomaisilla on oikeus periä maksuja maansa lainsäädännön nojalla). EKP:n perimien vuosittaisten valvontamaksujen kokonaismäärä vahvistetaan EKP:n päätöksellä ja julkistetaan aina 30.4. mennessä. Valvontamaksuilla katettavat kustannukset jaetaan kahteen luokkaan:

- suoran valvonnan kustannukset peritään merkittäviltä laitoksilta, jotka ovat EKP:n suorassa valvonnassa
- välillisen valvonnan kustannukset peritään vähemmän merkittäviltä laitoksilta, jotka ovat kansallisten valvontaviranomaistensa suorassa valvonnassa.

Kunkin valvottavan laitoksen valvontamaksussa on vähimmäiskomponentti ja vaihteleva komponentti. Vähimmäismaksukomponentti on kiinteä prosenttiosuus kustannusluokan vuotuisten maksujen kokonaismäärästä. Vaihteleva maksukomponentti lasketaan valvontamaksutekijöiden perusteella. Valvontamaksutekijät ovat laitoksen varojen kokonaisarvo, joka kuvastaa laitoksen kokoa, ja sen kokonaisriski, joka mittaa muun muassa riskipainotetuista saamisista muodostuvaa riskiprofiilia.

EKP:lle pankkivalvontatehtävistä aiheutuneet kustannukset koostuvat suurimmaksi osaksi pankkivalvonnan ja siinä käytettävien yhteisten palvelujen suorista toimintakustannuksista. Nämä kustannukset on erotettu selkeästi muista kustannuksista EKP:n talousarviossa.

Budjettivaltaa käyttää EKP:n neuvosto, joka hyväksyy EKP:n vuotuisen talousarvion johtokunnan esityksen pohjalta kuultuaan pankkivalvontaan liittyvissä asioissa valvontaelimen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa.

EKP toimittaa vuosittain Euroopan parlamentille, EU:n neuvostolle, Euroopan komissiolle ja euroryhmälle kertomuksen valvontamaksujen rakenteen ja määrän arvioidusta kehittämisestä.

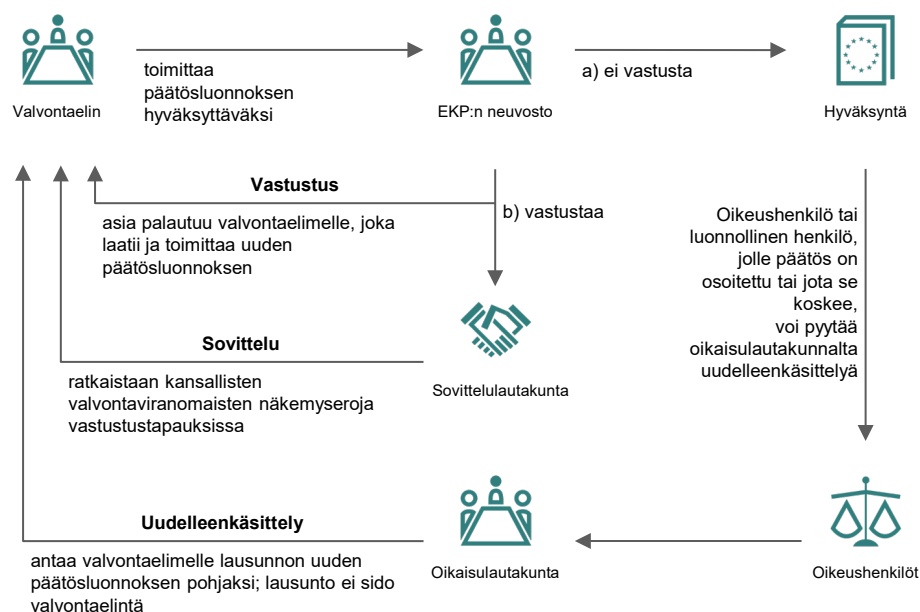
1.3 Päätöksenteko yhteisessä valvontamekanismissa

EKP:n valvontatehtäviä koskevat päätökset tehdään pääsääntöisesti [vastustamattajättämismenettelyllä](#). Siinä valvontaelimen hyväksymät valmiit päätösluonnokset toimitetaan EKP:n neuvoston vahvistettaviksi, ja ne katsotaan hyväksytyiksi, ellei EKP:n neuvosto vastusta niitä kymmenen arkipäivän kuluessa.

Vastustamattajättämismenettelyä sovelletaan paitsi yksittäisiin valvontapäätöksiin myös valvontatehtäviä koskeviin EKP:n säädöksiin, periaatelinjauksiin ja muunlaisiin ulkoisiin sitoumuksiin.

Kaavio 3

Vastustamattajättämismenettely

Vastustamattajättämismenettely ei ole kuitenkaan ainoa EKP:ssä käytetty päätöksentekomenettely. Päätösvaltaa voidaan myös siirtää EKP:n yksikönpäälliköille tietyntyyppisissä valvontapäätöksissä, jotka koskevat muun muassa sopivuuden ja luotettavuuden arviointia tai laitoksen merkittävyyttä koskevien päätösten muuttamista. Päätösten lisäksi käytettävissä on joukko muitakin valvontatoimia, joita kuvataan osassa 1.3.2.

1.3.1

Päätöksenteko yhteisessä valvontamekanismissa

[YVM-asetuksen artikla 26](#)

[YVM-kehysasetuksen osat VI ja VII](#)

[EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen artikla 283](#)

[EKPJ:n perussäännön artikla 11.6](#)

[EKP:n päätös Euroopan keskuspankin edustajien nimittämisestä valvontaelimeen \(EKP/2014/4\)](#)

[Valvontaelimen työjärjestys](#)

[EKP:n ylimmän johdon jäsenten menettelytapaohjeet](#)

[EKP:n työjärjestys](#)

[EKP:n asetustavallisuuden perustamisesta ja sen työjärjestyksestä \(EKP/2014/26\)](#)

Tässä osassa käydään läpi päätöksenteon osapuolet ja niiden tehtävät päätöksentekoprosessissa.

EKP:n neuvosto

EKP:n neuvosto on ylin päätöksentekoeelin EKP:n valvontatehtävissä ja muissa tehtävissä. EKP:n neuvoston muodostavat johtokunnan jäsenet ja euroalueen kansallisten keskuspankkien pääjohtajat.

Se vahvistaa pankkivalvontaa koskevat säädökset pääsääntöisesti vastustamattajättämismenettelyllä. YVM-asetukseen perustuvassa menettelyssä on tärkeässä osassa valvontaelin, joka vastaa EKP:n sisällä valvontatehtävien suunnittelusta ja toteutuksesta ja myös valmiiden päätösluonnosten hyväksymisestä. Menettelyssä EKP:n neuvosto ei voi muuttaa valmiita päätösluonnoksia, vaan se voi ainoastaan hyväksyä ne tai vastustaa niitä.

Johtokunta

EKP:n juoksevien asioiden hoitamisesta vastaa johtokunta. Valvontaelimen varapuheenjohtaja on yksi sen jäsenistä.

Valvontaelin

Valvontaelin vastaa YVM-asetuksen mukaisten EKP:n valvontatehtävien suunnittelusta ja toteutuksesta. Kaikille oikeudellisesti sitovien valvontapäätösten luonnoksille on saatava valvontaelimen hyväksyntä ennen niiden esittämistä EKP:n neuvostolle, joka vahvistaa lopullisen päätöksen vastustamattajättämismenettelyllä. Valvontaelimessä on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, neljä EKP:n edustajaa ja yksi kunkin kansallisen valvontaviranomaisen edustaja sekä yksi kansallisen keskuspankin edustaja kustakin sellaisesta maasta, jonka kansallinen valvontaviranomainen on muu kuin keskuspankki. Äänestyksissä saman maan valvontaviranomaisen ja keskuspankin edustajilla on kuitenkin yhteensä vain yksi ääni.

Valvontaelintä avustaa sen jäsenten keskuudesta koottu ohjauskomitea, joka valmistelelee valvontaelimen kokoukset. Ohjauskomitealla ei ole päätösvaltaa.

EKP:n pankkivalvonnan pääosastot

Valvottaville laitoksille osoitettavat päätökset luonnostellaan pääasiallisesti yhteisissä valvontaryhmissä, jotka toimivat järjestelmän kannalta merkittävien ja kansainvälisten pankkien, yleispankkien ja monialaisten pankkien sekä erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosastoissa. Päätösten valmistelussa nojaututaan tietoihin, jotka on saatu jatkuvan valvonnan yhteydessä, esimerkiksi sisäisten mallien tarkastuksissa tai muissa paikalla tehdyissä tarkastuksissa. Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosastossa toimiva pankkivalvonnan sihteeristö tekee tiivistä yhteistyötä yhteisten valvontaryhmien kanssa valvontapäätösten laadinnassa ja vahvistamismenettelyssä. Se myös huolehtii siitä, että asianmukaisen menettelyn vaatimukset täyttyvät.

Myös pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosastossa sekä erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosastossa laaditaan päätösluonnoksia, jotka liittyvät lähinnä valvottavien laitosten ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuusarviointeihin, täytäntöönpanotoimiin ja seuraamuksiin sekä yhteisiin menettelyihin. Lisäksi nämä pääosastot laativat ehdotuksia kansallisille valvontaviranomaisille osoitettavista yleisohjeista, jotka koskevat vähemmän merkittävien laitosten ryhmiä tai luokkia.

Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto sekä paikalla tehtävien ja sisäisten mallien tarkastusten pääosasto osallistuvat suoraan laitoksissa tehtäviä tarkastuksia koskevaan päätöksentekoon sekä uusien määräysten, linjausten tai menetelmien vahvistamiseen. Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto osallistuu

päätöksentekoon myös välillisesti antamalla yhteisille valvontaryhmille asiantuntijatukea vakavaraisuuden kokonaisarviointiin liittyviä päätöksiä varten.

Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosasto

Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosastossa on viisi toimistoa. Niistä neljä toimistoa (toimilupa-asiat, sopivuus- ja luotettavuusasiat, tutkinta- ja seuraamustoimet sekä teknologia ja innovaatiot) vastaavat horisontaalisista tehtävistä. Pankkivalvonnan sihteeristö puolestaan tukee päätöksentekoprosessia sekä varmistaa sen tehokkuuden ja laadun. Se hyväksyy valvonnan toteuttamista koskevia menettelykirjelmia ja antaa niitä tiedoksi kirjelmien vastaanottajille. Se myös tukee valvontaelintä muun muassa kokousten ja kirjallisten menettelyjen valmistelussa ja jatkotoimissa sekä ehdotusten ja päätösten luonnostelussa ja tarkistamisessa. Sihteeristö auttaa kaikkia yksiköitä laatimaan asiakirjoja valvontaelimelle ja tarjoaa neuvontaa päätöksentekoprosessiin liittyvissä kysymyksissä. Se tekee myös yhteistyötä EKP:n sihteeristön kanssa kaikissa EKP:n valvontatehtäviä koskevissa päätöksentekoprosesseissa ja avustaa valvontakysymyksiä koskevien EKP:n neuvoston kokousten valmistelemissä. Se neuvoo ja tukee valvontaelimen puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa sekä EKP:n edustajia tilivelvollisuuden täyttämiseen ja viestintään liittyvissä toimissa. Lisäksi se koordinoi muiden EU:n jäsenvaltioissa ja muissa maissa toimivien viranomaisten välistä valvontayhteistyötä.

Kansalliset valvontaviranomaiset

Kansallisilla valvontaviranomaisilla on merkittävä rooli päätöksentekoprosessissa muutenkin kuin yhteisten valvontaryhmien kautta. Ne voivat nimittäin esittää luonnoksia valvontapäätöksiksi yhteisissä menettelyissä, joissa YVM-kehysasetuksen mukaan EKP:n tulee tehdä päätös kansallisen valvontaviranomaisen ehdotuksen perusteella. Kansalliset valvontaviranomaiset myös vastaavat päätöksenteosta kuluttajansuojatehtävissä, rahanpesun torjunnassa ja kaikissa muissa valvontatehtävissä, joita ei ole siirretty yhteiselle valvontamekanismille.

Sovittelulautakunta

Jos EKP:n neuvosto vastustaa sille esitettyä päätösluonnosta vastustamattajättämismenettelyssä ja jos asianosaisena oleva kansallinen valvontaviranomainen on asiasta eri mieltä, tämä voi esittää valvontaelimelle sovittelupyynnön erimielisyyden ratkaisemiseksi ja sen varmistamiseksi, että valvontatehtävien hoito pysyy erillään rahapoliittisten tehtävien hoidosta. EKP:n neuvoston vastustava kanta käsitellään sovittelulautakunnassa, jossa on yksi jäsen kustakin valvontamekanismin osallistuvasta jäsenvaltiosta. Jäsenet valitaan EKP:n neuvoston ja valvontaelimen jäsenten keskuudesta.

1.3.2 Erityyppiset valvontatoimet

EU:n toiminnasta tehdyn
sopimuksen artiklat 132, 139(2)(e)
ja 288(2)

YVM-asetuksen artikla 4 ja luvun III
jakso 2

YVM-kehysasetuksen osasto 2

Valvontapäätös on yleensä luottolaitokselle osoitettava säädös, jonka EKP antaa YVM-asetukseen perustuvien tehtäviensä ja valtuuksiensa nojalla. Päätöksellä myönnetään oikeuksia ja/tai asetetaan velvoitteita, jotka muuttavat päätöksen saajan tilannetta. Päätökseen voidaan liittää sitovia määräaikoja, ehtoja tai velvoitteita, tai niihin voidaan sisällyttää suosituksia, jotka eivät ole sitovia. Ehdolla määritetään, että päätös tulee voimaan tietyissä tapauksissa. Velvoitteet puolestaan ovat lisävaatimuksia, jotka päätöksen saajan on täytettävä yleensä tietyn määräajan kuluessa. Jos päätöstä ei anneta siirretyn toimivallan nojalla, se annetaan vastustamattajättämismenettelyllä, jolloin valvontaelin hyväksyy päätösluonnoksen ja EKP:n neuvosto vahvistaa sen pohjalta lopullisen päätöksen. Jos päätös vaikuttaa haitallisesti sen saajaan, lopullinen valvontapäätös annetaan vasta sen jälkeen, kun päätöksen saajan kuulemisaika on päättynyt ja kun osapuolten esittämät näkökohdat on otettu huomioon. Lopullinen valvontapäätös sitoo sen saajaa oikeudellisesti.

Valvontapäätösten lisäksi voidaan toteuttaa monenlaisia muitakin valvontatoimia, joiden käyttö riippuu sovellettavista säädöksistä, toimien tarkoituksesta ja kohteista sekä suhteellisuusperiaatteesta.

Virallisen päätöksentekoprosessin ulkopuolella voidaan laatia **toimenpidekirjelmiä**. Ne eivät täytä säädöksen muotovaatimuksia, niiden sisältämät valvontaodotukset, lausumat ja muut toimenpiteet eivät ole velvoittavia eikä niiden täytäntöönpano ole pakollista.

Merkittävässä asioissa kirjelmän toimenpiteet voivat edellyttää ennakkohyväksyntää valvontaelimeltä tai sille tehtävää jälki-ilmoitusta. EKP voi myös tarvittaessa antaa toimenpidekirjelmän perusteella täysin tai lähes samansisältöisen valvontapäätöksen.

Menettelykirjelmät ovat tietyntyyppisiä toimenpidekirjelmiä, jotka koskevat valvontamenettelyjä ja etenkin asianmukaisen menettelyn vaatimusten täyttymistä. Menettelykirjelmiä ovat esimerkiksi päätökset kuulemisajan pidentämisestä ja vakavaraisuusdirektiivin artiklan 53 kohdan 1 kolmannen alakohdan nojalla tehdyistä tiedonsaantipyynnöistä, jotka koskevat tiedostoja ja EKP:n asiakirjoja. Niihin voivat kuulua myös vastaukset EKP:n sellaisiin valvontapäätöksestä tehtyihin valituksiin, jotka eivät ole oikaisulautakunnalle tehtyjä oikaisupyynnöitä, sekä EKP:n valvontapäätöksissä havaittujen ilmeisten ja merkitykseltään vähäisten virheiden korjaukset. Menettelykirjelmät eivät ole EKP:n valvontapäätöksiä, sillä niihin ei sisälly valvontapolitiikkaan liittyvän harkintavallan käyttöä eivätkä ne muodosta valvontamenettelyn tuloksena laadittua lopullista päätöstä. Niitä ei siis hyväksytä EKP:n neuvostossa vastustamattajättämismenettelyllä, vaan pankkivalvonnan sihteeristö laatii ne ja antaa ne päätöksen saajalle tiedoksi.

Yksittäisille pankeille osoitettujen ja valvontapäätöksiin tai toimenpidekirjelmiin sisältyvien suositusten lisäksi EKP voi antaa **suosituksia** säädösmuotoisina. Niillä ilmoitetaan valvottavia laitoksia, kolmansia osapuolia tai kansallisia valvontaviranomaisia koskevista valvontaodotuksista, jotka eivät ole sitovia.

Valvottaville laitoksille annettavat suositukset ovat yleisesti sovellettavia säädöksiä, jotka EKP:n neuvosto hyväksyy vastustamattajättämismenettelyllä ja joiden avulla EKP myös tiedottaa valvontalinjauksistaan. Suositukset julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla ja Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Myöskään kaikille kansallisille valvontaviranomaisille annettavat suositukset eivät ole velvoittavia. Niitä voidaan käyttää velvoittavien suuntaviivojen vaihtoehtona, kun valvontaviranomaisille halutaan jättää enemmän joustoa. Suositukset voivat koskea nimenomaan vähemmän merkittävien laitosten valvontaa, tai niillä voidaan ulottaa merkittäville laitoksille jo annettu suositus koskemaan myös vähemmän merkittäviä laitoksia. Ne voivat olla joko julkisia tai vain suppealle joukolle osoitettuja. Esimerkkejä suosituksista on [EKP:n pankkivalvontasivuilla](#).

Viranomaisille annettavalla **ohjeella** EKP voi ensinnäkin kehottaa kansallisia valvontaviranomaisia käyttämään kansallisen lainsäädännön mukaisia valtuuksiaan, mikäli EKP:lle YVM-asetuksella annettujen tehtävien hoitaminen sitä edellyttää. Kansallinen valvontaviranomainen ilmoittaa EKP:lle, mihin toimiin se on ohjeiden perusteella ryhtynyt. Lisäksi EKP voi antaa kansallisille valvontaviranomaisille vähemmän merkittäviä laitoksia koskevia yleisohjeita, joilla valvontaviranomaisia kehoitetaan käyttämään erityisiä valvontavaltuuksiaan. Yleisohjeet eivät koske mitään tiettyä laitosta vaan vähemmän merkittävien laitosten ryhmiä tai luokkia. EKP voi myös antaa ohjeita niin sanotulle tiiviissä yhteistyössä toimivalle kansalliselle valvontaviranomaiselle, joka sitten hyväksyy niiden edellyttämät, pankeille osoitetut kansalliset hallinnolliset toimenpiteet.

Yleisesti sovellettavalla päätöksellä voidaan asettaa sitovia menettelyvaatimuksia, joita sovelletaan kaikkiin valvottaviin laitoksiin, osaan niistä tai kansallisiin valvontaviranomaisiin. Tällaisen päätöksen päätavoitteena on tuoda selkeästi esille, mitä EKP odottaa valvottavilta laitoksilta. Yleisesti sovellettavat päätökset annetaan vastustamattajättämismenettelyllä, jos niissä päätetään, miten EKP:n valvontatehtäviä vastaisuudessa hoidetaan (ks. esim. päätös (EU) 2019/2158). Ne julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla ja Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Suuntaviivat ovat kansallisille valvontaviranomaisille osoitettuja säädöksiä, jotka velvoittavat viranomaiset saavuttamaan tiettyjä tuloksia mutta jättävät joustoa sen suhteen, miten tulokset saavutetaan. Ne ovat erityisen tärkeitä vähemmän merkittävien laitosten välillisessä valvonnassa (ks. esim. suuntaviivat (EU) 2017/697).

Asetus on yleisesti sovellettava ja kaikilta osiltaan velvoittava. Sitä sovelletaan sellaisenaan euroalueeseen kuuluvissa jäsenvaltioissa. Asetukset julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla ja Euroopan unionin virallisessa lehdessä (ks. esim. asetus (EU) 2016/445). EKP voi antaa tarvittaessa myös asetuksia, joissa säädetään EKP:lle YVM-asetuksella annettujen tehtävien hoitojärjestelyistä tai täsmennetään niitä.

Pankeille annettavissa oppaissa/ohjeistuksissa tuodaan esiin EKP:n valvontaodotuksia. EKP on julkaissut [pankkivalvontasivuillaan](#) useita tällaisia oppaita ja ohjeistuksia, jotka koskevat muun muassa unionin oikeuden sallimia vaihtoehtoja

YVM-asetuksen artikla 9 ja artiklan 6 kohta 5

Euroopan keskuspankin päätös valvontamaksutekijöitä koskevien tietojen keräämisessä ja määrittämisessä sovellettavasta metodologiasta ja sovellettavista menettelyistä (EKP/2019/38)

Suuntaviivat siitä, miten kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat käyttää unionin oikeuden sallimia vaihtoehtoja ja harkintavaltaa suhteessa vähemmän merkittäviin laitoksiin (EKP/2017/9)

EKP:n asetus unionin oikeuden sallimien vaihtoehtojen ja harkintavallan käytöstä (EKP/2016/4)

ja harkintavaltaa, sopivuuden ja luotettavuuden arviointia, huomattavia omistusosuuksia, riskipitoista velkarahoitustoimintaa ja järjestämättömien saamisten käsittelyä.

1.3.3 Valvontapäätösten laadinta ja päätöksentekoprosessi

Päätösluonnoksen laadinta

YVM-asetuksen artikla 22

Päätösluonnos laaditaan aina, kun valvontaprosessin tuloksena on annettava päätös joko valvottavan laitoksen hakemuksesta tai yhteisen valvontaryhmän, kansallisen valvontaviranomaisen tai horisontaalisia tehtäviä hoitavan EKP:n toimiston aloitteesta.

Asianmukainen menettely

YVM-asetuksen artiklat 22 ja 26
YVM-kehysasetuksen artiklat 31 ja 33

Jotta menettely on asianmukainen, päätösluonnos on perusteltava ja sen saajalle on annettava oikeus tulla kuulluksi ja oikeus tutustua valvonta-aineistoon (tarvittaessa).

Asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä

Velvollisuus perustella päätökset

EKP:n valvontapäätöksiin on liitettävä selkeät perustelut, joissa esitetään päätöksen taustalla olevat olennaiset seikat, oikeudelliset perusteet ja valvontanäkökohdat. Mitä voimakkaampia määrätyt toimenpiteet ovat, sitä tarkemmin ne on perusteltava.

Oikeus tulla kuulluksi

Oikeus tulla kuulluksi on perustavanlaatuinen oikeus valvontamenettelyssä. Jos EKP:n valvontapäätös heikentää sen saajan oikeuksia, tälle tarjotaan tilaisuus esittää päätösluonnoksesta huomautuksia ennen lopullisen päätöksen vahvistamista. Näin päätöksen saaja pystyy kommentoimaan asia-analyysia ja oikeudellista analyysia. Siten myös varmistetaan, että EKP:n päätökset perustuvat kaikkiin käytettävissä oleviin tietoihin. Jos päätöksen saaja esittää kuulemisajan kuluessa huomautuksia, päätösluonnos alistetaan uudelleen valvontaelimen hyväksyttäväksi.

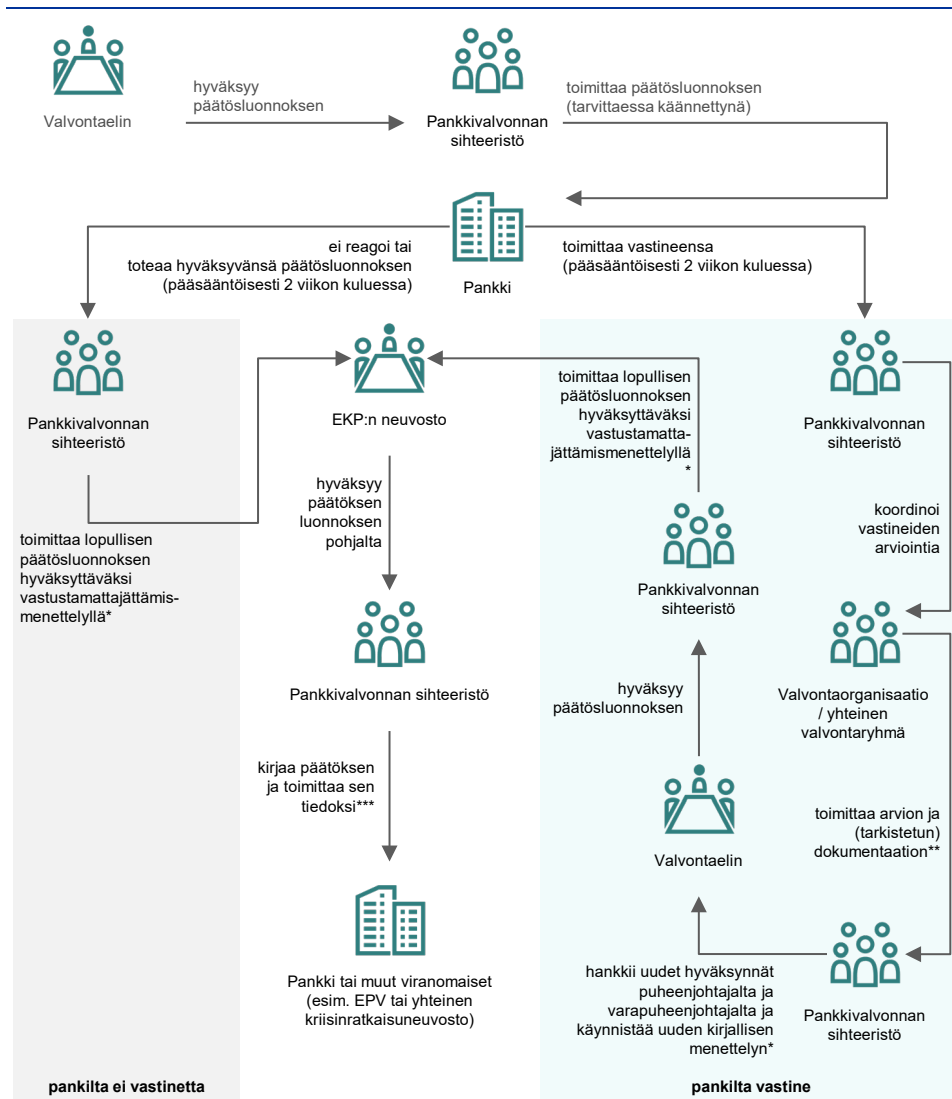
Pankkivalvonnan sihteeristö antaa päätöksen tiedoksi sen saajalle jo luonnosvaiheessa. Kuulemismenettelystä kerrotaan tiedoksiannon saatekirjeessä. Kuulemisaika on periaatteessa kaksi viikkoa, mutta erityistilanteissa sitä voidaan lyhentää. Lyhimmillään se voi olla kolme arkipäivää.² Jos EKP:n valvontapäätös hyväksytään, huomautukset ja niistä laadittu arvio sisällytetään siihen liitteenä.

² Kuulemisaika yhteisissä menettelyissä on pääsääntöisesti kolme arkipäivää.

Oikeus tutustua valvonta-aineistoon

Osapuolten puolustautumisoikeuksiin kuuluu, että EKP:n valvontamenettelyssä osapuolena olevalla laitoksella on oikeus tutustua valvonta-aineistoon ennen kuin siihen kenties negatiivisesti vaikuttava päätös hyväksytään. Aineistoon voi tutustua pyynnöstä valvontamenettelyn aloittamisen jälkeen aina siihen asti, kun lopullinen päätös on annettu. Oikeutta tutustua aineistoon voi rajoittaa kolmansien osapuolten oikeus suojella liikesalaisuuksiaan, eikä se koske luottamuksellisia tietoja. Aineiston kokoa kyseisen valvontapäätöksen laatimisesta vastaava yksikkö. Varmistettuaan aineiston kattavuuden pankkivalvonnan sihteeristö tiedottaa asiasta osapuolena olevalle laitokselle.

Kaavio 4
Päätöksentekoprosessi

*Kirjallisessa menettelyssä on viisi arkipäivää aikaa esittää huomautuksia ja vastaväitteitä. Vastustamattajättämismenettelyssä aikaa on enintään kymmenen arkipäivää.

**Kussakin tapauksessa on noudatettava sovellettavaa lakisääteistä määräaika.

***Päätös annetaan tiedoksi sähköpostitse noin kaksi viikkoa sen hyväksymisestä EKP:n neuvostossa. Aika vaihtelee hieman sen mukaan, milloin EKP:n pääjohtaja allekirjoittaa päätöksen.

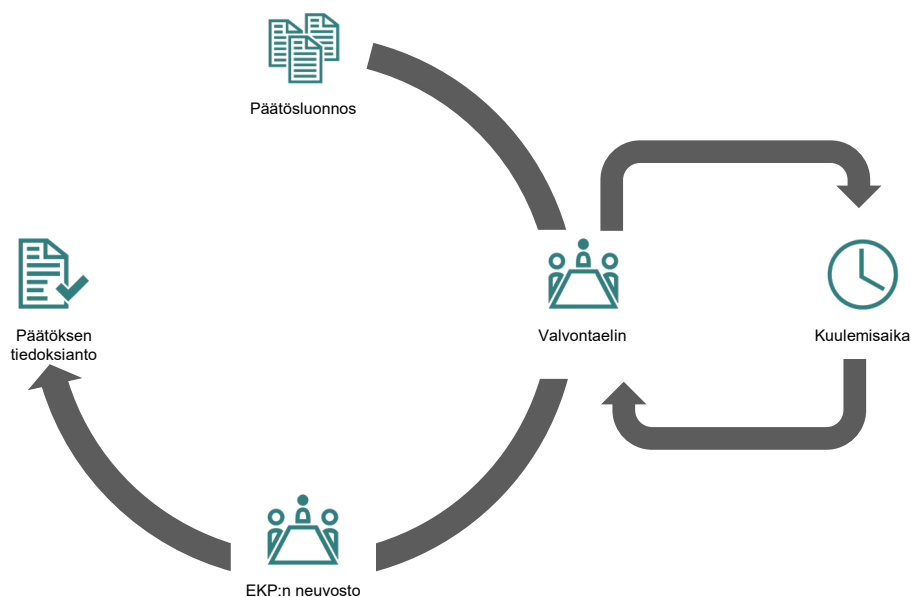
Pankkivalvonnan sihteeristö myös järjestää kuulemisen, joka käydään yleensä kirjallisesti. Joskus rahoitusjärjestelmälle aiheutuvan merkittävän vahingon estäminen edellyttää kiireellistä valvontapäätöstä, joka heikentää sen saajan oikeuksia. Tällainen päätös voidaan tehdä tarjoamatta sen saajalle tilaisuutta esittää etukäteen huomautuksia. Tällöin kuulemista lykätään, ja päätöksessä perustellaan selkeästi, miksi lykkäys on välttämätön. Kuuleminen järjestetään mahdollisimman pian päätöksen antamisen jälkeen.

Vastustamattajättämismenettely

Menettelyn päävaiheet esitetään alla olevassa kaaviossa.

Kaavio 5

Päätöksentekoprosessi lyhyesti

Valvontaelin hyväksyy päätösluonnoksen

Valmiit päätösluonnokset toimitetaan valvontaelimelle, joka voi joko hyväksyä tai hylätä ne tai tehdä niihin muutoksia. Päätösluonnokset voidaan hyväksyä joko valvontaelimen kokouksessa tai kirjallisella menettelyllä. Valtaosa niistä hyväksytään kuitenkin kirjallisella menettelyllä. Jos vähintään kolme valvontaelimen jäsentä vastustaa kirjallisella menettelyllä toimitettavaa äänestystä, päätösluonnos käsitellään valvontaelimen kokouksessa. Valvontaelimen kirjallinen menettely käydään yleensä viiden arkipäivän kuluessa.

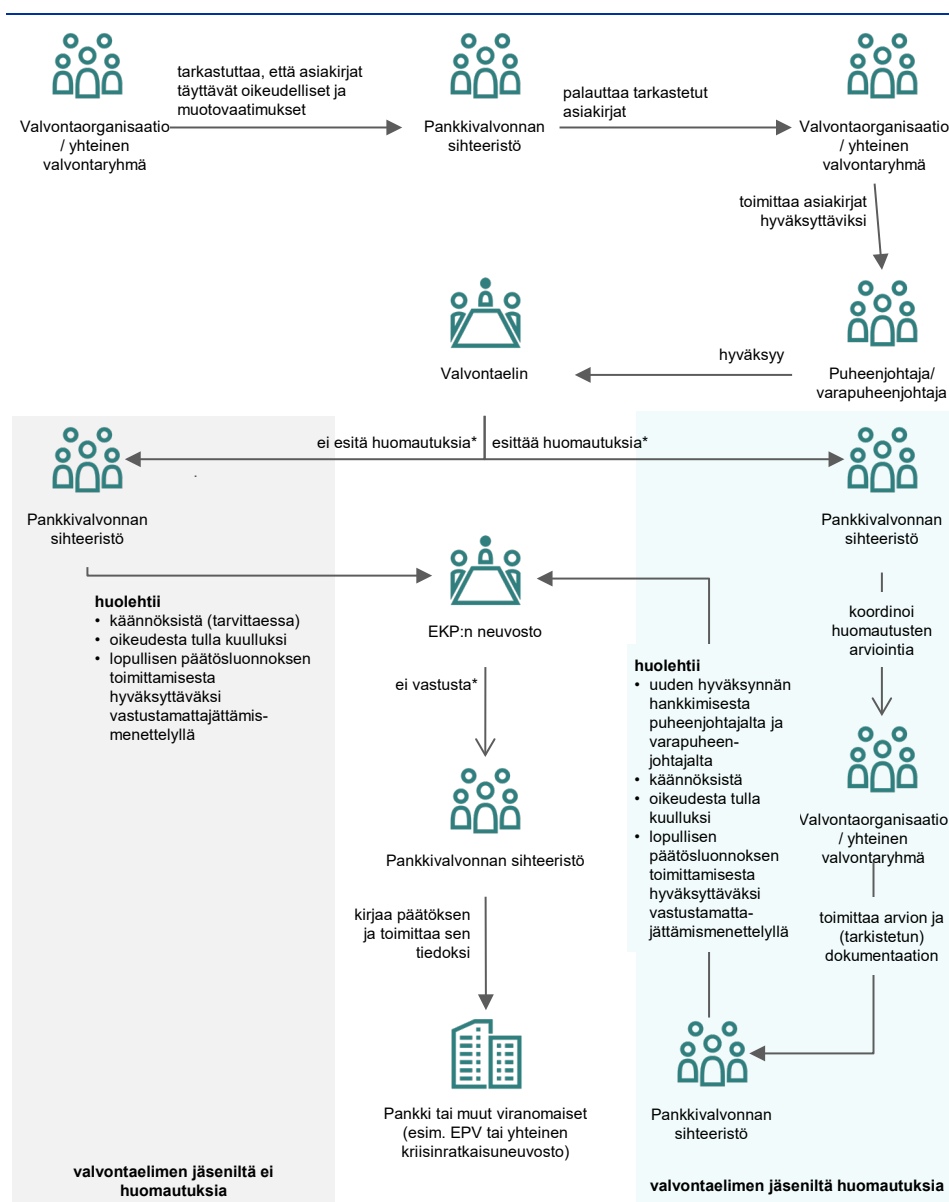
Jos päätösluonnos hyväksytään kirjallisella menettelyllä ja valvontaelimen jäsenet esittävät luonnoksesta huomautuksia, asiasta vastaava yksikkö tai yhteinen

valvontaryhmä laatii huomautuksista arvion ja lähettää sen valvontaelimelle joko tiedoksi tai uutta hyväksymisprosessia varten (joka sekin voidaan suorittaa kokouksessa tai kirjallisella menettelyllä).

Kun valvontaelin on hyväksynyt valmiin päätösluonnoksen, pankkivalvonnan sihteeristö ottaa yhteyttä EKP:n sihteeristöön, jotta EKP:n neuvosto voi vahvistaa päätöksen lopullisesti vastustamattajättämismenettelyllä.

Kaavio 6

Kirjallinen menettely päätöksentekoprosessissa

*Kirjallisessa menettelyssä on viisi arkipäivää aikaa esittää huomautuksia ja vastaväitteitä. Vastustamattajättämismenettelyssä aikaa on enintään kymmenen arkipäivää.

EKP:n neuvosto vahvistaa päätöksen

EKP:n neuvoston katsotaan vahvistaneen päätöksen, jos se ei ole vastustanut päätösluonnosta enintään kymmenen arkipäivän kuluessa. Käytännössä EKP:n neuvosto ilmoittaa päätösluonnoksen hyväksymisestä jo ennen määräajan umpeutumista. Jos EKP:n neuvosto päättää vastustaa päätösluonnosta, sen on esitettävä kirjalliset perustelut. Tällöin käynnistetään jokin seuraavista menettelyistä.

- Jos asianosaisena oleva kansallinen valvontaviranomainen on EKP:n neuvoston kanssa eri mieltä päätöksen vastustamisesta, se voi pyytää asiassa sovittelua.
- Jos sovittelupyyntöä ei esitetä, valvontaelin voi muuttaa päätösluonnosta ja sisällyttää siihen EKP:n neuvoston huomautukset.
- Jos valvontaelin ei esitä uutta päätösluonnosta, EKP:n neuvoston huomautukset toimitetaan asiasta vastaaville yksiköille.

Kiireellinen menettely

Kiireellisissä tapauksissa päätöksentekomenettelyä lyhennetään, jotta valvontaelin voi tehdä tarvittavat päätökset nopeasti.

Kiireellinen menettely käynnistetään yleensä yhteisen valvontaryhmän, EKP:n pankkivalvontajohdon ja kansallisen valvontaviranomaisen johdon ehdotuksesta. Päätöksentekoprosessia voidaan nopeuttaa lyhentämällä kirjallisen menettelyn määräaikoja tai järjestämällä valvontaelimen kokous vain lyhyellä varoitusajalla, esimerkiksi etäneuvotteluna. Jos valvontaelimen kiireellinen kokous ei ole päätösvaltainen (alle 50 % jäsenistä on läsnä), kokous päätetään. Pian sen jälkeen pidetään ylimääräinen kokous, jonka kutsukirjeessä ilmoitetaan, että päätökset tehdään, vaikka kokous ei olisi päätösvaltainen. Erittäin kiireellisissä tapauksissa valvontaelin voi myös pyytää lyhentämään vastustamattajättämismenettelyn määräaika jopa niin, että EKP:n neuvosto kutsutaan koolle välittömästi valvontaelimen kokouksen jälkeen.

Päätöksentekovalan delegointi

Jos kaikki valvontapäätökset tehtäisiin vastustamattajättämismenettelyllä, valvontaelin joutuisi hyväksymään vuosittain valtavan määrän päätösluonnoksia ja EKP:n neuvosto vahvistamaan joukoittain lopullisia päätöksiä, jotka voivat olla hyvinkin monimutkaisia ja vaikuttaa valvottaviin laitoksiin moninaisin tavoin. Siksi EKP:n valvontatehtäviin liittyvää päätösvaltaa voidaan siirtää alemmalle päätöksentekotasolle, jotta pankkivalvonnan päätöksenteko olisi tehokkaampaa ja suhteellisuusperiaate toteutuisi paremmin. Delegointisääntöjen nojalla EKP:n yksikönpäälliköille voidaan siirtää selkeästi määriteltyä päätösvaltaa, mikäli EKP:n neuvosto tekee asiasta delegointipäätöksen ja johtokunta nimittää päätöksentekovaltaiset yksikönpäälliköt.

Delegointisäännöt

Päätösvallan delegointijärjestelmä on kolmiosainen.

1. Yleisiä delegointisääntöjä koskevassa päätöksessä määritetään, miten päätöksentekovaltuuksien delegointi EKP:ssä yleisesti järjestetään.
2. Delegointipäätöksissä asetetaan kriteerit, joiden täytyessä tietynlaiset valvontapäätökset voidaan tehdä delegoiduilla valtuuksilla.
3. Nimityspäätöksillä johtokunta antaa päätöksentekovaltuudet tietyille EKP:n yksikönpäälliköille.

Päätöksessä vahvistetaan, että EKP:n neuvosto voi delegoida selkeästi määriteltyjä säädöstenantovaltuuksia, jotka liittyvät valvontatehtäviin. Yleisiä delegointisääntöjä koskeva päätös täydentää EKP:n työjärjestystä. Siinä määritetään johtokunnalle ja EKP:n yksikönpäälliköille annettujen valtuuksien laajuus ja asetetaan delegoitujen päätösten tekomenettelyä sekä päätösten kirjaamista ja niistä raportointia koskevat vaatimukset. Lisäksi siinä säädetään delegoitujen päätösten uudelleen käsittelystä.

Delegointipäätöksessä määritetään siirrettyjen toimivaltuuksien käytön edellytykset. Päätöksen antaa EKP:n neuvosto vastustamattajättämismenettelyllä, ja se tulee voimaan vasta, kun johtokunta on tehnyt nimityspäätöksen. Yksikönpäälliköt valitaan niistä EKP:n yksiköistä, joissa valvontatehtäviä hoidetaan organisatorisesti erillään EKP:n muista tehtävistä, ja valinnassa otetaan huomioon delegoitujen valtuuksien tärkeys sekä delegoitujen päätösten saajien lukumäärä. Tähän mennessä on annettu useita delegointipäätöksiä. Ne ovat koskeneet tiettyjä makrovakauteen liittyviä päätöksiä sekä päätöksiä, jotka käsittelevät [sopivuuden ja luotettavuuden arviointia](#), [valvottavien laitosten merkittävyysarvioinnin muutoksia](#) sekä [kansallisen lainsäädännön mukaisia valvontavaltuuksia](#), [sijoittautumisoikeutta](#), [huomattavan omistuosuuden hankintaa ja toimilupien perumista](#), [omia varoja](#) ja [sisäisiä malleja](#). Delegoidut päätökset tehdään EKP:n neuvoston puolesta ja vastuulla.

Päätöksen tiedoksianto

Kun päätös on tehty, pankkivalvonnan sihteeristö antaa sen tiedoksi päätöksen saajalle. Tiedoksiannon voi tehdä myös kansallinen valvontaviranomainen, jos päätös koskee pankkitoimilupaa.

Kielijärjestelyt

Viestintä kansallisten valvontaviranomaisten, valvottavien laitosten, jäsenvaltioiden ja EU:n muiden toimielinten kanssa käydään Euroopan unionin kielijärjestelyjen mukaisesti. Tällöin noudatetaan seuraavia sääntöjä:

1. EKP:lle lähetettävät asiakirjat voidaan laatia millä tahansa EU:n virallisella kielellä, ja vastaus laaditaan samalla kielellä.

[Asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä](#)

[YVM-kehysasetuksen artikla 24](#)

2. Asiakirjat, joita EKP lähettää jäsenvaltiolle tai jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvalla henkilölle, laaditaan kyseisen valtion kielellä tai kielillä.

Yhteisen valvontamekanismin työkieleksi on valittu englanti.

EKP:n asiakirjat

Valtaosa merkittävistä laitoksista on suostunut siihen, että valvontapäätöksissä ja päivittäisessä viestinnässä käytetään englantia. Laitoksilla on kuitenkin oikeus perua suostumuksensa.

Jos valvottava laitos on valinnut viestintäkieleksi englannin, kaikki sille ja siihen kuuluville yhteisöille osoitetut päätökset laaditaan englanniksi. Jos viestintäkielenä on muu kuin englanti, EKP:n vastuulla on kääntää valvontapäätökset laitoksen valitsemalle kielelle. Tämä kieliversio on todistusvoimainen.

Valvottavien laitosten asiakirjat

Jos valvottava laitos ei ole antanut EKP:lle suostumustaan englannin käyttämiseen päivittäisessä viestinnässä, se voi toimittaa asiakirjoja valitsemallaan EU:n virallisella kielellä. Tällöin EKP ja kansallinen valvontaviranomainen sopivat keskenään, miten vastuu asiakirjojen kääntämisestä jaetaan. Joissakin tapauksissa valvottavan laitoksen valitsemalla kielellä toimitettuja asiakirjoja ei käännetä kokonaan, vaan niistä laaditaan ainoastaan englanninkielinen yhteenveto.

Kielijärjestelyjä sovelletaan ainoastaan valvontapäätöksiin ja keskeisiin valvonta-asiakirjoihin. Kansalliset valvontaviranomaiset avustavat EKP:tä tarvittaessa keskeisten asiakirjojen tai perusteluosien kääntämisessä englanniksi.

1.3.4

Oikaisulautakunta

[YVM-asetuksen johdanto-osan kappale 64 ja artikla 4 sekä artiklan 24 kohdat 1 ja 10](#)

[EKP:n päätös oikaisulautakunnan perustamisesta ja sen toimintasäännöistä \(EKP/2014/16\)](#)

EKP:n valvontatehtävien yhteydessä tehtyjen päätösten sisäisestä uudelleen käsittelystä vastaa EKP:n sisäinen riippumaton elin, joka on nimeltään [oikaisulautakunta](#). Oikaisulautakunnan kokoonpano julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla.

Tässä osassa kerrotaan oikaisulautakunnan toiminnasta sekä esitetään uudelleen käsittelyn tärkeimmät vaiheet ja mahdolliset tulokset. Lisäksi kerrotaan mahdollisuudesta pyytää EKP:n tekemien päätösten uudelleen käsittelyä myös EU:n tuomioistuimelta.

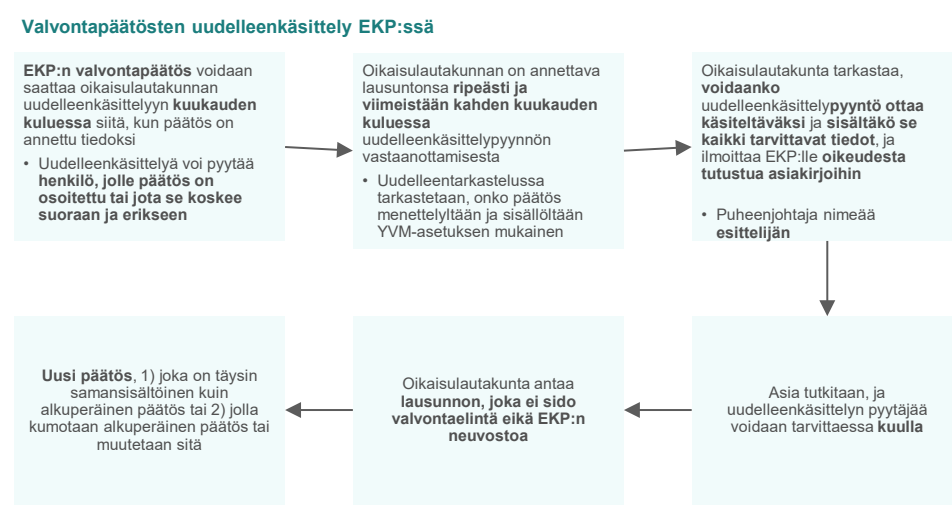
Uudelleenkäsittelyprosessi

Uudelleenkäsittelypyyntö

Jokaisella luonnollisella henkilöllä ja oikeushenkilöllä, jolle EKP:n tekemiä valvontapäätöksiä osoitetaan tai jota ne suoraan ja erikseen koskevat, on oikeus pyytää päätösten uudelleenkäsittelyä. Uudelleenkäsittelypyyntö on esitettävä kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta, ja se voidaan perua milloin tahansa. Uudelleenkäsittelypyyntö lykkää päätöksen täytäntöönpanoa vain, jos EKP:n neuvosto oikaisulautakunnan ehdotuksesta niin päättää.

Kaavio 7

Uudelleenkäsittelyprosessi oikaisulautakunnassa

Uudelleenkäsittelypyynnön esittäjällä on oikeus tutustua asiaa koskevaan EKP:n aineistoon mutta ei luottamukselliseksi luokiteltuihin tietoihin. Tutustumisoikeutta voidaan rajoittaa, jos se on perusteltua muiden oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden liikesalaisuuksien suojelun kannalta. Oikaisulautakunta ottaa päätöksen uudelleenkäsittelyssä huomioon ainoastaan pyynnössä esitetyt perustelut ja olennaisten menettelyvaatimusten rikkomistapaukset. Se ei siis ota huomioon lisäperusteluja, joita mahdollisesti toimitetaan pyynnön esittämisen jälkeen.

Pyynnön esittäjä voi lisäksi pyytää lupaa esittää näyttönä kirjallisia todistajan- tai asiantuntijalausuntoja. Lupa myönnetään vain, jos oikaisulautakunta katsoo sen tarpeelliseksi.

Pyynnön ottaminen käsiteltäväksi

Kun oikaisulautakunta on arvionsa pohjalta todennut, että pyyntö voidaan hyväksyä, lautakunnan puheenjohtaja voi antaa ohjeita, joilla varmistetaan, että

uudelleen käsittely suoritetaan tehokkaasti. Ohjeet voivat koskea esimerkiksi asiakirjojen esittämistä tai tietojen toimittamista.

Suullinen käsittely

Uudelleen käsittelypyynnön esittäjän kuuleminen ei ole pakollista, mutta oikaisulautakunta voi halutessaan järjestää suullisen käsittelyn. Käsittelyssä ovat läsnä oikaisulautakunnan jäsenet ja sihteeri sekä EKP:n ja uudelleen käsittelypyynnön esittäjän edustajat. Puheenjohtajana toimii oikaisulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. EKP:n edustajat ovat yleensä päätösluonnoksen laatineesta yksiköstä ja oikeudelliselta pääosastolta. Pynnön esittäjä voi käyttää suullisessa käsittelyssä englantia tai mahdollista muuta kieltä, jolla uudelleen käsittely toimitetaan. EKP järjestää tilaisuudessa simultaanitulkkauksen. Pynnön esittäjä voi pyytää lupaa kutsua käsittelyyn todistajia tai asiantuntijoita antamaan suullisia todistuksia.

Lausunto

Oikaisulautakunnan on annettava lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa päätöksen uudelleen käsittelypyynnön vastaanottamisesta. Lausunto on toimitettava valvontaelimelle viipymättä, mutta se ei sido valvontaelintä eikä EKP:n neuvostoa.

Uusi päätös

Vaikka oikaisulautakunnan lausunto ei sido valvontaelintä, sen on uudelleen käsittelyn jälkeen toimitettava EKP:n neuvostolle uusi valmis päätösluonnos. Valvontaelin ei ainoastaan arvioi perusteluja, joihin pyynnön esittäjä tukeutuu uudelleen käsittelyä koskevassa ilmoituksessa, vaan se voi ottaa huomioon myös muita seikkoja. Uudessa päätösluonnoksessa alkuperäinen päätös voidaan

- korvata samansisältöisellä päätöksellä
- korvata muutetulla päätöksellä tai
- kumota.

Valvontaelimen uusi päätösluonnos on toimitettava EKP:n neuvostolle 30 arkipäivän kuluessa oikaisulautakunnan lausunnon saamisesta.

Muutoksenhaku EU:n tuomioistuimessa

Valvontapäätöksen uudelleen käsittely EKP:ssä ei rajoita päätöksen kohteen oikeutta nostaa kanne Euroopan unionin tuomioistuimessa. Kanne on nostettava kahden kuukauden kuluessa lopullisen päätöksen vastaanottamisesta. Kantaja voi panna asian vireille EU:n tuomioistuimessa myös pyytämättä ensin EKP:ltä päätöksen

uudelleen käsittelyä. Uudelleen käsittelyn jälkeiseen uuteen päätösluonnokseen voi hakea muutosta vain unionin tuomioistuimelta.

1.4 Yhteistyö muiden toimielinten ja viranomaisten kanssa

1.4.1 Yhteistyöjärjestelyt

Valtioiden ja toimialojen rajat ylittävä valvontaviranomaisten yhteistyö on ensiarvoisen tärkeää. Sen avulla rakennetaan luottamusta, lisätään valvonnan vaikuttavuutta ja varmistetaan rahoitussektorin häiriönsietokyky.

EKP tekee tiiviisti yhteistyötä sekä EU:n jäsenmaiden että EU:n ulkopuolisten maiden eri viranomaisten kanssa ja jakaa niiden kanssa tietoja. EKP:n yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi Euroopan valvontaviranomaiset – eli Euroopan pankkiviranomainen (EPV), Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen (EIOPA) – sekä Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK), yhteinen kriisintarkkailuneuvosto, pankki- ja vakuutustoiminnan sekä rahoitusmarkkinoiden vakavaraisuusvalvojat, rahanpesun vastaisten säännösten noudattamista valvovat viranomaiset, kriisintarkkailuviranomaiset ja talletussuojasta vastaavat elimet.

Yhteistyötä toteutetaan laitoskohtaisin välinein, kuten [yhteistyöpöytäkirjoilla](#), tai pankkikohtaisilla välineillä, joita ovat esimerkiksi valvontakollegioiden jäsenten välisiä suhteita koskevat kirjalliset koordinointi- ja yhteistyöjärjestelyt. Yhteistyöhön kuuluu muiden toimintojen lisäksi tietojenvaihtoa.

EKP edistää muiden viranomaisten kanssa tehtävää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa vuonna 2022 laatimillaan [yleisillä säännöillä](#), joiden mukaisesti EKP tarkastaa valvontatietojen siirron muille viranomaisille.

Valvontaelimen sihteeristö koordinoi EU:n muiden viranomaisten ja kansallisten viranomaisten kanssa tehtävää valvontayhteistyötä, kuten yhteistyöpöytäkirjoja koskevia neuvotteluja. Lisäksi se tukee pankkikohtaisten järjestelyjen toteuttamista.

EKP on myös aktiivisesti mukana erilaisissa maailmanlaajuisissa organisaatioissa, kuten Baselin pankkivalvontakomitean ja finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmän toiminnassa.

1.4.2 Tiivis yhteistyö euroalueeseen kuulumattomien jäsenvaltioiden kanssa

[YVM-asetuksen artikla 7](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 118 ja 119](#)

EKP:n päätös tiivistä yhteistyöstä niiden osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa, joiden rahayksikkö ei ole euro (EKP/2014/5)

EKP:n päätös yleisten sääntöjen vahvistamisesta valvontatietojen siirtämiseksi viranomaisille ja elimille niiden tehtävien hoitamista varten, jotka Euroopan keskuspankille on annettu neuvoston asetuksella (EU) N:o 1024/2013 (EKP 2022/2)

Myös euroalueen ulkopuoliset EU:n jäsenvaltiot voivat halutessaan osallistua yhteiseen valvontamekanismiin. Tällöin niiden kanssa aloitetaan niin sanottu tiivis yhteistyö. Tähän mennessä tiivistä yhteistyötä koskeva sopimus on tehty Bulgarian ja Kroatian³ kanssa, ja niiden viranomaiset osallistuvat nyt yhteiseen valvontamekanismiin.⁴ Valvontamekanismin perustamisesta lähtien ERM II- valuuttakurssimekanismiin liittyvien EU:n jäsenvaltioiden odotetaan tekevän valvontamekanismin kanssa myös tiivistä yhteistyötä koskevan sopimuksen. Sen jälkeen kyseiset jäsenvaltiot voivat liittyä yhteiseen valvontamekanismiin ja yhteiseen kriisiratkaisumekanismiin. Lisätietoja on EKP:n pankkivalvontasivujen osiossa [Close cooperation with the ECB: an entryway to banking union](#).

1.4.3 Yhteistyö yhteiseen valvontamekanismiin kuulumattomien viranomaisten kanssa

EKP voi kutsua EU:n ulkopuolisen maan viranomaisen valvontakollegion jäseneksi tai tehdä sen kanssa yhteistyöpöytäkirjan, mikäli maan salassapitojärjestelyjen arvioidaan vastaavan EKP:n salassapitojärjestelyjä. Luottamuksellisia valvontatietoja jaetaan tiedonsaantitarpeen mukaan.

[Vakavaraisuusdirektiivin artiklat 51 ja 112–116](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 9 ja 10](#)

Laitoskohtaisista vakavaraisuusvaatimuksista tehtävää yhteistä päätöstä koskevan menettelyn soveltamisedellytyksistä (EU/7 10/2014)

Valvontakollegioiden toiminnan yleisedellytykset täsmentävät tekniset sääntelystandardit (EU/2016/98)

Pankkivalvonnan valvontakollegiot, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa käsittelevät kollegiot ja kriisiratkaisukollegiot

Valvontakollegiot toimivat foorumina useassa maassa toimivien pankkiryhmien eri yhteisöjä ja merkittäviä sivuliikkeitä valvovien viranomaisten keskinäiselle yhteistyölle ja koordinoinnille. Lisäksi niitä käytetään keskeisten valvontatehtävien suunnittelussa ja suorittamisessa. Pankkivalvonnan sihteeristö voi yhteistyössä EKP:n oikeudellisen pääosaston kanssa tarjota yhteisille valvontaryhmille lisätukea kirjallisten koordinointi- ja yhteistyöjärjestelyjen (WCCA) toteuttamiseen ja päivittämiseen valvontakollegioissa. WCCA-järjestelyillä virallistetaan ja hallinnoidaan konsolidointiryhmän valvojan ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välisiä suhteita valvontakollegioiden sisällä.

Valvontakollegioiden toimintaa ohjaavat komission delegoitu asetus 2016/98 ja komission täytäntöönpanoasetus N:o 710/2014.

EKP voi osallistua merkittävien pankkiryhmien valvontakollegioiden toimintaan joko

³ Kroatia liittyi euroalueeseen 1.1.2023. Siitä tuli myös yhteisen valvontamekanismin täysimääräinen jäsen.

⁴ Lisätietoja on YVM-asetuksen soveltamista koskevassa Euroopan komission uusimmassa kertomuksessa (ks. osa 1.1.2).

- konsolidointiryhmän valvojana (kotivaltion valvontaviranomaisena) kollegioissa, joihin kuuluu yhteiseen valvontamekanismiin osallistumattomien jäsenvaltioiden tai EU:n ulkopuolisten maiden valvontaviranomaisia, tai
- jäsenenä (isäntävaltion valvontaviranomaisena) kollegioissa, joissa kotivaltion valvontaviranomaisena on mekanismiin kuulumattoman jäsenvaltion tai EU:n ulkopuolisen maan viranomainen.

EKP kotivaltion valvontaviranomaisena

Jos EKP on konsolidointiryhmän valvoja, kollegion puheenjohtajana toimii yhteisen valvontaryhmän koordinaattori. Kunkin kollegion toimintaa ohjaavat perussääntöjen lisäksi kirjalliset koordinointi- ja yhteistyöjärjestelyt, jotka kollegio laatii käytännön toimintaansa ja jäsentensä keskinäistä yhteydenpitoa varten.

Kollegion toimintaan osallistuvat tarkkailijoina kansalliset valvontaviranomaiset niistä mekanismiin osallistuvista jäsenvaltioista, joissa pankkiryhmän emoyhtiö sijaitsee tai joissa sillä on tytäryhtiötä tai merkittäviä sivuliikkeitä. Nämä kansalliset valvontaviranomaiset siis osallistuvat kollegioiden toimintaan ja saavat kaikki tiedot, mutta ne eivät ole mukana päätöksentekomenettelyissä. Ennen kollegion kokouksia kansalliset valvontaviranomaiset ja EKP keskustelevat kokousaiheista yhteisessä valvontaryhmässä, jotta ne voivat esittää kokouksessa yhteisen kantansa.

EKP isäntävaltion valvontaviranomaisena

Jos konsolidointiryhmän valvoja on valvontamekanismiin osallistumattoman jäsenvaltion viranomainen, valvontakollegion osallistumissäännöt riippuvat siitä, onko mekanismiin osallistuvissa jäsenvaltioissa sijaitsevat valvottavat yhteisöt määritetty merkittäviksi laitoksiksi.

- Jos kaikki mekanismiin osallistuvassa jäsenvaltiossa olevat valvottavat yhteisöt on määritetty merkittäviksi laitoksiksi, EKP osallistuu valvontakollegioon jäsenenä ja jäsenvaltion kansallisilla valvontaviranomaisilla on oikeus osallistua samaan kollegioon tarkkailijoina.
- Jos osa mekanismiin osallistuvassa jäsenvaltiossa olevista valvottavista yhteisöistä on merkittäviä laitoksia ja osa vähemmän merkittäviä, sekä EKP että jäsenvaltion kansalliset valvontaviranomaiset osallistuvat valvontakollegioon jäseninä. Niiden mekanismiin osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisilla valvontaviranomaisilla, joihin merkittävät laitokset ovat sijoittautuneet, on oikeus osallistua valvontakollegioon tarkkailijoina.
- Jos kaikki mekanismiin osallistuvissa jäsenvaltioissa olevat valvottavat yhteisöt ovat vähemmän merkittäviä laitoksia, sijaintivaltioiden kansalliset valvontaviranomaiset osallistuvat valvontakollegioon jäseninä mutta EKP ei.

Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa käsittelevien kollegioiden ohjeet

Tekniset täytäntöönpanostandardit elvytys- ja kriisiratkaisusuunnitelmia, konsernin rahoitustuen edellytyksiä, riippumattomia arvioijia koskevia vaatimuksia, alaskirjaus- ja muuntamisvaltuuksia, ilmoitusvaatimuksia, keskeyttämisilmoituksia ja kriisiratkaisukollegioiden operatiivista toimintaa varten (delegoitu asetus EU/2016/1075)

EKP myös osallistuu rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa käsitteleviin kollegioihin tarkkailijana ja vaihtaa niiden jäsenten kanssa valvontatehtävissä tarvittavia tietoja.

Lisäksi EKP on mukana kriisinratkaisukollegioissa, joissa konsernitason kriisinratkaisuviranomainen ja konsolidointiryhmän valvoja vaihtavat keskenään kaikkia tarvittavia tietoja sen varmistamiseksi, että kollegiot pystyvät toteuttamaan tehtävänsä vakavaraisuusdirektiivin artiklan 116 sekä pankkien elvytys- ja kriisinratkaisudirektiivin artiklan 88 mukaisesti.

1.4.4 Finanssiryhmittymien valvonta

Finanssiryhmittymien valvontaan liittyvässä yhteistyössä käytetään erityisjärjestelyjä. Finanssialan yritystä kutsutaan finanssiryhmittymäksi, jos vähintään yksi sen yhteisöistä toimii vakuutuslalla ja vähintään yksi pankki- tai sijoituspalvelualalla riippumatta siitä, harjoittaako yritys toimintaa suoraan itse vai tytäryritysten välityksellä.

Finanssiryhmittymät edellyttävät toimialojen rajat ylittävää valvontaa, joka puolestaan vaatii erityisjärjestelyjä. Finanssiryhmittymään kuuluvat luottolaitokset, vakuutusyritykset ja sijoituspalveluyritykset ovat EU:ssa lisävalvonnan piirissä (tietyin poikkeuksin). Lisävalvonta ei korvaa toimialakohtaista valvontaa vaan pikemminkin pureutuu sen pohjalta finanssiryhmittymän harjoittamien monialaisten finanssiliiketoimintojen ja rakenteen monimutkaisuuden aiheuttamiin riskeihin.

Lisävalvonnan koordinaattori

Finanssiryhmittymädirektiivin
artikla 11

EKP osallistuu finanssiryhmittymiin kuuluvien merkittävien luottolaitosten lisävalvontaan yhteisten valvontaryhmien välityksellä. Lisävalvontaa johtaa koordinaattori, jonka tehtävät on määritelty finanssiryhmittymädirektiivin artiklassa 11. Jos lisävalvonnan koordinaattoriksi nimetään pankkivalvontaviranomainen, yhteisen valvontaryhmän koordinaattori ottaa tehtävän hoitaakseen. Lisäksi finanssiryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen sijaintimaan kansallinen valvontaviranomainen voi osallistua lisävalvontaan tarkkailijana, jos luottolaitos on merkittävä, tai jäsenenä, jos luottolaitos on vähemmän merkittävä.

Koordinaattori vastaa finanssiryhmittymään kuuluvien säänneltyjen laitosten lisävalvonnan koordinoinnista ja toteuttamisesta. Koordinaattori varmistaa yhteistyössä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa, että finanssiryhmien stressitestaus on asianmukaista ja säännöllistä ja että lisävalvonta ei ole toimialakohtaisen valvonnan kanssa päällekkäistä eikä korvaa sitä.

Koordinaattori nimetään valvontaviranomaisten keskuudesta, ja tarvittaessa sovitaan erityisistä koordinoitijärjestelyistä. Kun kyseessä on säännelty laitos, koordinaattorina toimii yleensä finanssiryhmittymän emoyhtiön valvonnasta vastaava viranomainen. Jos emoyhtiö on rahoitusalan sekaholdingyhtiö, koordinaattorina

toimii yleensä viranomaisen, joka vastaa tärkeimmällä finanssisektorilla toimivan säännellyn laitoksen valvonnasta.

Lisävalvontaan osallistuvat viranomaiset tekevät tiivistä yhteistyötä ja jakavat keskenään kaikki valvontatehtäviensä kannalta tärkeät tiedot. Koordinointia koskevassa sopimuksessa koordinaattori ja asiaankuuluvat viranomaiset voivat myös sopia, että ne jakavat keskenään yksityiskohtaisempia tietoja kuin mitä säänneltyjen laitosten lisävalvonta edellyttää.

1.4.5 Pankkivalvontaviranomaisten kahdenvälinen yhteistyö

YVM-kehysasetuksen artikkelit 3, 8 ja 152

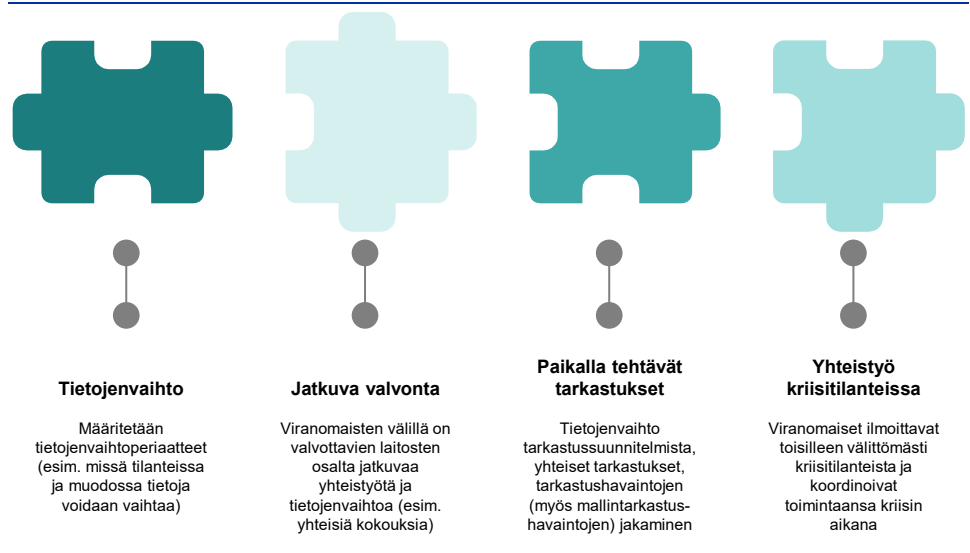
Vakavaraisuusdirektiivin artikkelit 55 ja 131

EKP:n ja EU:n ulkopuolisen maan valvontaviranomaisen keskinäinen yhteistyö edellyttää erityisjärjestelyjä. Ne voivat vaihdella muita kuin luottamuksellisia aiheita käsittelevistä yksittäisistä keskusteluista yhteistyöpöytäkirjoilla vahvistettavaan rakenteelliseen yhteistyöhön.

EKP:n ja pankkivalvontaviranomaisten väliset yhteistyöpöytäkirjat edistävät tehokasta ja tuloksellista valvontaa helpottamalla luottamuksellisten tietojen säännöllistä vaihtoa osapuolten välillä. Yhteistyöpöytäkirjat kattavat tietojenvaihdon lisäksi myös muita yhteistyömuotoja.

Kaavio 8

Yhteistyöpöytäkirjoihin perustuva tietojenvaihto ja yhteistyö

EKP:n ja valvontamekanismin osallistumattomien jäsenvaltioiden kansallisten valvontaviranomaisten välillä sovelletaan yhteistyöpöytäkirjaa keskinäisestä yhteistyöstä YVM-asetuksen artiklan 3 kohdan 6 mukaisten valvontatehtävien hoidossa. Yhteistyöpöytäkirjalla selkeytetään tietojenvaihtomenettelyjä ja mahdollisia neuvottelumekanismeja. Siinä esitetään myös hätätilanteissa käytettävät yhteistyömenettelyt.

1.4.6 Yhteistyö muiden valvontaviranomaisten kuin pankkivalvojen kanssa

Finanssiryhmittymädirektiivin artiklat 6–17

YVM-kehysasetuksen artikla 18

Tekniset sääntelystandardit riskikeskittymän ja ryhmänsisäisten liiketoimien määritelmien tarkentamisesta ja lisävalvonnan yhteensovittamisesta (EU/2015/2303)

Yhteiset ohjeet rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnan koordinoitijärjestelyjen yhdenmukaistamiseen liittyvästä valvontakäytäntöjen lähentämisestä (JC/GL/2014/01)

EKP:llä on kahden- tai monenvälisiä yhteistyöpöytäkirjoja myös muiden alojen valvontaviranomaisten kanssa. Yhteistyöpöytäkirjoilla vahvistetaan esimerkiksi toimilupia, laitosten tiloissa ja niiden ulkopuolella harjoitettavaa valvontaa sekä seuraamuksia koskevien luottamuksellisten tietojen vaihdossa käytettävät menettelyt. Yhteistyöpöytäkirjat perustuvat vallitseviin parhaisiin käytäntöihin ja edistävät yhteistyökulttuuria kaikilla organisaatiotasoilla. Yhteistyöpöytäkirjoilla voidaan myös perustaa tietojenvaihdosta ja valvontatoimien koordinoinnista vastaavia toimikuntia viranomaisten yhteydenpidon helpottamiseksi.

Lisäksi EKP:n ja rahoitusmarkkinoiden valvontaviranomaisten välisten yhteistyöpöytäkirjojen tarkoituksena on edistää tehokasta ja tuloksellista yhteistyötä ja helpottaa luottamuksellisten tietojen säännöllistä vaihtoa sellaisten luottolaitosten osalta, joita myös rahoitusmarkkinaviranomaiset valvovat.

EKP on myös solminut monenvälisen sopimuksen, jossa on mukana rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa valvovia viranomaisia yli 50 Euroopan talousalueen (ETA) maasta. Sopimuksessa määritetään selkeät järjestelyt tietojenvaihtoa varten. Sopimuksen nojalla EKP toimittaa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa valvoville viranomaisille niiden tehtävien kannalta olennaisia ja tarpeellisia tietoja. Vastaavasti EKP voi pyytää kyseisiltä viranomaisilta vakavaraisuuden valvontatehtäviensä kannalta olennaisia ja tarpeellisia tietoja.

1.4.7 Yhteistyö EU:n toimielinten kanssa

Yhteinen valvontamekanismi tekee tiivistä yhteistyötä EU:n toimielinten ja laitosten kanssa.

Euroopan komissio

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artiklat 4, 107 ja 108

Vakavaraisuusdirektiivin artikla 53 ja sitä seuraavat artiklat

YVM-asetuksen artiklat 19, 26, 32 ja 37 sekä johdanto-osan kappale 32

Komission tiedonanto valtioneuvoston päätösten soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013 (EU/2013/C 216/01)

Rahoitusvakaudesta, rahoituspalveluista ja pääomamarkkinaunionista vastaava komission pääosasto (FISMA) kehittää ja toteuttaa rahoituspalveluja koskevaa komission toimintapolitiikkaa, joka liittyy muun muassa pankkisääntelyyn ja pääomamarkkinoihin, vakuutuslaitoksiin ja eläkerahastoihin, ekologisesti kestävään rahoitukseen ja maksupalveluihin. Komissio tarkistaa lainsäädäntöä säännöllisesti ja tekee rahoitussektorin kehityksen perusteella säädösehdotuksia, joilla pyritään edistämään markkinoiden yhdentymistä, turvaamaan rahoitusvakaus sekä kuluttajan- ja sijoittajansuoja, torjumaan talousrikoksia ja parantamaan finanssialan valvontaa. Komissio myös antaa EU:n rahoituspalvelulainsäädäntöä täydentäviä delegeoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä, kuten Euroopan valvontaviranomaisten laatimia teknisiä standardeja. Lisäksi se varmistaa, että EU:n lainsäädäntö pannaan kaikilta osin täytäntöön. FISMA seuraa rahoitusvakauden riskejä ja laatii niiden vastatoimia yhteistyössä Euroopan valvontaviranomaisten, EKP:n ja muiden viranomaisten kanssa.

EKP voi ottaa FISMAN pyynnöstä kantaa sääntelykysymyksiin, jotka liittyvät EKP:n valvontatehtävien organisointiin ja suorittamiseen. EKP myös osallistuu FISMAN järjestämiin julkisiin kuulemisiin omaan toimivaltaansa kuuluvissa kysymyksissä laatimalla esimerkiksi nykylainsäädäntöön tarkistuksia. EKP antaa lausuntoja komission lainsäädäntöehdotuksista Euroopan parlamentin tai EU:n neuvoston pyynnöstä tai omasta aloitteestaan. Lisäksi EKP voi osallistua keskusteluihin EU:n neuvoston työryhmissä ja rahoituspalveluja koskevan lainsäädännön valmisteluun Euroopan parlamentissa.

Euroopan komission (FISMAN) on julkaistava kolmen vuoden välein YVM-asetuksen soveltamista koskeva kertomus (ns. asetuksen uudelleentarkastelu), jossa etenkin seurataan, miten asetuksen soveltaminen voi vaikuttaa sisämarkkinoiden moitteettomaan toimintaan. Tällöin komissio on EKP:hen yhteydessä lähinnä saadakseen uudelleentarkastelussa tarvittavaa taustatietoa. EKP:n ja komission yhteistyöhön sovelletaan salassapitovelvollisuutta ja tietojen vaihtoa koskevia lainsäädännöllisiä rajoitteita, joiden mukaan EKP voi antaa komissiolle tietoja EKP:n sisäisistä valvonta- ja organisointimenettelyistä sekä tiivistelmänä tai koosteena tietoa valvontatoimista.

EKP voi kutsua Euroopan komission edustajan osallistumaan valvontaelimen kokouksiin tarkkailijana. Näin varmistetaan säännöllinen dialogi valvontapolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä Euroopan komission kanssa, joka ei saa käyttöönsä yksittäisiä laitoksia koskevia luottamuksellisia tietoja.

Jos jäsenvaltiot käyttävät pankkitukeen julkisia varoja, niiden on noudatettava valtiontukisääntöjä ja ilmoitettava tuesta kilpailusta vastaavalle komission pääosastolle. Sen yksinomaisena tehtävänä on varmistaa, että valtiontuki on sopusoinnussa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen kanssa ja että tukea myönnetään vain tiukkojen edellytysten täytyessä. Valtiontukien valvonta saattaa joissakin tapauksissa olla päällekkäistä EKP:n tehtävien kanssa. EKP saattaa esimerkiksi esittää vaikeuksissa olevalle laitokselle muutosvaatimuksia, jotka voivat valtiontukea saavien laitosten tapauksessa vastata kilpailun pääosaston hyväksymään rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyviä ehtoja. Tällöin on tärkeää, että EKP ja kilpailun pääosasto koordinoivat toimiaan niiden johdonmukaisuuden varmistamiseksi.

Euroopan järjestelmäriskikomitea

Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK) on riippumaton EU:n elin, joka valvoo rahoitusjärjestelmään kohdistuvia riskejä koko EU:ssa. EKP tarjoaa EJRK:n sihteeristölle tukea, ja EKP:n pääjohtaja toimii EJRK:n hallintoneuvoston puheenjohtajana.

EKP:n edustajina hallintoneuvostossa ovat myös EKP:n varapääjohtaja ja valvontaelimen puheenjohtaja, ja EKP osallistuu EJRK:n ohjauskomitean ja neuvoa-antavan teknisen komitean työhön.

EKP ja EJRK kehittävät tiiviissä yhteistyössä tiedonkulkua molempien osapuolten hyödyksi. Yhteistyön ansiosta EJRK kykenee tunnistamaan, analysoimaan ja seuraamaan tehokkaasti EU:n laajuisia järjestelmäriskkejä. Yhteinen valvontamekanismi puolestaan hyötyy EJRK:n asiantuntemuksesta, joka kattaa koko rahoitusjärjestelmän, kuten muut rahoituslaitokset, markkinat ja tuotteet.

Euroopan pankkiviranomainen

Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) tehtävänä on laatia teknisten standardien luonnoksia sekä ohjeita ja suosituksia valvontakäytäntöjen ja -tulosten yhtenäistämiseksi koko Euroopan unionissa. Se julkaisee linjauksiaan myös verkkosivujensa Q&A-osiossa. Pankkivalvontatehtävissään myös EKP noudattaa näitä EPV:n laatimia sääntöjä. Se osallistuu EPV:n työhön ja edistää merkittävästi valvontakäytäntöjen lähentämistä yhdenmukaistamalla eri maissa harjoitettavaa valvontaa. Yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset ovat äänioikeutettuja jäseniä ja EKP äänioikeudeton jäsen EPV:n hallintoneuvostossa. Muihin EPV:n työskentelyrakenteisiin EKP osallistuu jäsenenä. Seuraavassa kuvataan yhteistyön tärkeimpiä osa-alueita.

- **EU:n yhteinen sääntökirja ja yhteinen valvontakäsikirja:** EPV antaa sitovia teknisiä standardeja ja ohjeita, jotka ovat osa EU:n pankkisektorin yhteistä sääntökirjaa. Tavoitteena on yhdenmukaistaa valvontajärjestelmää määrittämällä sille yhteinen vähimmäistaso. EPV:n yhteinen valvontakäsikirja on puolestaan laaja-alaisempi ja koskee kaikkia Euroopan talousalueen valvontaviranomaisia. Yhteisessä valvontamekanismissa harjoitettavaan suoraan valvontaan sovelletaan yhteistä sääntökirjaa, yhteistä valvontakäsikirjaa ja EPV:n ohjeita. Yhteisessä valvontamekanismissa sovellettavien yhtenäisten valvontavaatimusten ja -menettelyjen ansiosta kaikissa mekanismiin osallistuvissa jäsenvaltioissa noudatetaan hyvin yhdenmukaisia valvontakäytäntöjä.
- **Stressitestaus:** EPV:n tehtävänä on käynnistää ja koordinoida EU:n laajuisia luottolaitosten häiriönsietokyvyn arviointeja sekä laatia niitä varten yhteisiä toimintatapoja ja menetelmiä yhteistyössä EJRK:n kanssa. Varsinaiset arvoinnit suorittaa EKP valvontamekanismiin osallistuvien jäsenvaltioiden kansallisten valvontaviranomaisten tuella.
- **Tietojenvaihto:** EKP vaihtaa vastavuoroisesti tietoja EPV:n kanssa.
- **Vertaisarviointi:** EKP avustaa EPV:tä yhtenäisten vertaisarviointimenetelmien laadinnassa sen varmistamiseksi, että kaikkia valvottavia yhteisöjä kohdellaan yhdenmukaisesti ja valvonnassa noudatetaan siitä annettuja ohjeita.
- **Kriisinhallinta ja muut valvontatehtävät:** EPV:llä on useita kriisinhallintaa koskevia tehtäviä. Jos Eurooppa-neuvosto esimerkiksi julistaa hätätilanteen, EPV voi antaa yhteiselle valvontamekanismille suosituksia EU:n päätösten koordinoimiseksi (joissain tapauksissa suositukset voivat koskea myös päätösten soveltamista suoraan yksittäisiin laitoksiin). EPV:n tehtävänä on

lisäksi toimia välittäjänä tietyissä koti- ja isäntävaltion viranomaisten välisissä riitatilanteissa tai EU:n lainsäädännön rikkomistapauksissa. Jatkuvaan valvontaan liittyviä tehtäviä on muun muassa valvontakollegioiden seuranta osallistumalla suoraan niiden toimintaan.

Euroopan finanssivalvojen järjestelmä

EKP tekee yhteistyötä EPV:n lisäksi myös muiden Euroopan valvontaviranomaisten eli Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) ja Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) kanssa. Jos jokin finanssiryhmittymä, rahoitusalan sekaholdingyhtiö tai muu rahoituksenvälittäjä joutuu kriisiin, jonka vaikutukset voivat levitä pankkialalle tai sieltä muille toimialoille, yhteisen valvontamekanismin ja Euroopan finanssivalvojen järjestelmän muiden viranomaisten väliset yhteistyöjärjestelyt takaavat sen, että toimenpiteet suunnitellaan, päätökset tehdään ja EU:n ja jäsenvaltioiden viranomaisten toimet koordinoidaan tehokkaasti.

Yhteinen kriisinratkaisumekanismi

[Yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevan asetuksen artikkelit 7, 8 ja 34](#)

[Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston ja Euroopan keskuspankin välinen yhteistyöpöytäkirja yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta](#)

Yhteiseen kriisinratkaisumekanismiin on koottu osaamista ja resursseja, joita tarvitaan, jos jokin pankkivalvonnan piirissä oleva luottolaitos kaatuu.

Kriisinratkaisumekanismilla varmistetaan, että vakaviin vaikeuksiin joutuneen luottolaitoksen kriisi voidaan ratkaista tehokkaasti siten, että veronmaksajille ja reaali taloudelle aiheutuu mahdollisimman vähän kustannuksia.

Näin kriisinratkaisumekanismi täydentää valvontamekanismia.

Pankkivalvontaviranomaisten ja kriisinratkaisuviranomaisten välillä tarvitaan tiivistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa, jotta kriisinratkaisuviranomaiset saavat kriisinratkaisun suunnittelussa tarvitsemansa laitoskohtaiset tiedot, jotta kaikilla osapuolilla on normaalioloissakin paremmat valmiudet ja jotta ne kykenevät toimimaan mahdollisessa kriisitilanteessa ripeämmin ja tehokkaammin. Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto pyytää yhteistä valvontamekanismia ottamaan kantaa kriisinratkaisusuunnitelmiin, ja tämä puolestaan antaa valvontatietoja päällekkäisen työn välttämiseksi.

Euroopan vakausmekanismi

[YVM-asetuksen artikkelit 3 ja 4 sekä artikkelin 33 kohta 3](#)

[EVM:n ohjeet luottolaitosten suoraan pääomittamiseen tarkoitettusta rahoitusavusta](#)

Euroopan vakausmekanismi (EVM) on euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden perustama järjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea vakavissa rahoitusvaikeuksissa tai niiden uhan alla olevia jäseniään rahallisesti, jos tuki on välttämätöntä koko euroalueen ja yksittäisten jäsenvaltioiden rahoitusvakauden turvaamiseksi. EVM voi esimerkiksi päättää myöntää rahoitustukea laitosten suoraan pääomittamiseen, mikäli tuen myöntämisehdot täyttyvät ja yhteisestä kriisinratkaisumekanismista annettua asetusta noudatetaan kaikilta osin (myös velkakirjojen arvon alaskirjausta koskevia säännöksiä). YVM-asetuksen artikkelin 3 mukaan pääomapohjan

vahvistaminen edellyttää tehokkaan yhteistyön ja tiedonkulun luomista valvonta- ja vakausmekanismien ja kansallisten kriisinratkaisuviranomaisten välille. Jos EKP:n suoran valvonnan piiriin kuuluva laitos joutuu vaikeuksiin ja edellyttää pääomitusta, EKP toimittaa tarvittavat tiedot. Jos vaikeuksissa oleva laitos ei ole EKP:n suorassa valvonnassa, EVM:n hallintoneuvosto pyytää EKP:tä ottamaan sen suoraan valvontaansa YVM-asetuksen nojalla.

EVM myöntää tukea laitoksen pääomitukselle sillä ehdolla, että kilpailusta vastaava Euroopan komission pääosasto hyväksyy laitoksen rakenneuudistussuunnitelman valtiontukisääntöjen mukaisesti. EKP:n, kansallisten valvontaviranomaisten ja kilpailun pääosaston on siis pidettävä tiiviisti yhteyttä toisiinsa sujuvan yhteistyön varmistamiseksi.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin

Euroopan tilintarkastustuomioistuin perustettiin EU:n taloudenpidon tarkastajaksi. Sen tarkastustyön lähtökohtana ovat EU:n talousarvio ja eri toimintapolitiikat, jotka liittyvät lähinnä kasvuun ja työpaikkoihin, arvonalisäykseen, julkiseen talouteen sekä ympäristö- ja ilmastotoimiin. Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa talousarviosta sekä tulo- että menopuolen.

Koska EKP on riippumaton toimielin, tilintarkastustuomioistuimen tarkastusvaltuudet rajoittuvat EKP:n hallinnon tehokkuuden tutkimiseen. Tilintarkastustuomioistuin voi esittää huomautuksia etenkin erityiskertomuksissaan, ja niihin voi sisältyä myös suosituksia pankkivalvonnan toiminnan tehostamisesta. Tilintarkastustuomioistuin voi antaa myös lausuntoja jonkin toisen EU:n toimielimen pyynnöstä. EKP toimittaa tilintarkastustuomioistuimelle tarkastuksessa tarvittavat tiedot ja ryhtyy sen suositusten pohjalta jatkotoimiin.

1.4.8

Monenvälinen yhteistyö

EKP osallistuu eri tavoin useiden eurooppalaisten ja kansainvälisten elinten toimintaan ja on mukana monenvälisten organisaatioiden alaisten valvojaryhmien toiminnassa. Näin se pystyy vaikuttamaan pankkitoiminnan sääntelyn kansainväliseen kehitykseen. Jos yhteistyöhön osallistuvat sekä EKP että kansalliset valvontaviranomaiset, EKP:n valvontapolitiikkatoimisto pyrkii tarvittaessa sovittamaan niiden näkökannat yhteen. Jos EKP ei osallistu yhteistyöhön, siihen osallistuvat kansalliset valvontaviranomaiset voivat mahdollisuuksien mukaan toimia EKP:n edustajina.

Baselin pankkivalvontakomitea

Baselin pankkivalvontakomitea on luottolaitosten vakavaraisuussäätelyssä tärkein kansainvälinen standardointielin, ja se toimii pankkivalvonta-asioissa yhteistyöfoorumina. Sen perimmäisenä tehtävänä on lisätä rahoitusvakautta

[Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön artikla 27](#)

[EKP:n ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen yhteistyöpöytäkirja](#)

[Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artikla 127 kohta 4](#)

[Euroopan keskuspankkijärjestelmän perussäännön artikla 25](#)

[Neuvoston päätös jäsenmaiden viranomaisten velvollisuudesta kuulla EKP:tä suunnitelmista lainsäädännöksi \(98/415/EY\)](#)

vahvistamalla luottolaitosten sääntelyä ja valvontaa sekä yhtenäistämällä niiden menettelytapoja maailmanlaajuisesti. Vaikka pankkivalvontakomitean päätökset eivät ole oikeudellisesti sitovia, niiden sisällyttämistä jäsenvaltioiden lainsäädäntöön pidetään vapaaehtoisena osoituksena yhteistyöhön sitoutumisesta. Vuodesta 2008 lähtien G20-maiden valtion- ja hallitusten päämiehet ovat myös sitoutuneet Baselin pankkivalvontakomitean standardien säännölliseen käyttöön. Pankkivalvontakomitea valvoo tarkasti standardien käyttöönottoa ja julkaisee kahdesti vuodessa raportin, jossa arvioidaan, miten niiden sisällyttäminen jäsenvaltioiden lainsäädäntöön on edennyt. Lisäksi pankkivalvontakomitea arvioi yksittäisten jäsenvaltioiden määräysten yhtäpitävyyttä omiin standardeihinsa nähden sekä standardien vaikutusta pankkien riskipainotettuihin saamisiin. EKP ja useat kansalliset valvontaviranomaiset ovat pankkivalvontakomitean jäseniä ja osallistuvat itse komitean ja sen alaorganisaatioiden kokouksiin. EKP on edustettuna myös pankkivalvontakomitean ohjausryhmässä eli keskuspankkien pääjohtajien ja valvontaviranomaisten johtajien ryhmässä. EPV ja Euroopan komissio ovat pankkivalvontakomiteassa tarkkailijoina.

Kansainvälinen valuuttarahasto

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) on kansainvälinen organisaatio, jonka tehtävänä on edistää kestävää talouskasvua ja vaurautta kaikissa 190 jäsenmaassaan. Tehtävänsä suorittamiseksi se tukee talous- ja finanssipoliittikkaa, jolla edistetään rahoitusvakautta ja rahapolitiittista yhteistyötä. Rahoitussektorin maakohtaisissa arviointiohjelmassa (Financial Sector Assessment Programs, FSAP-ohjelmat) laaditaan kattava ja yksityiskohtainen arvio kohdemaan rahoitusjärjestelmän vakaudesta. Vuodesta 2018 lähtien IMF on tehnyt myös koko euroaluetta koskevia FSAP-arvioiteja. Niihin sisältyy arvio Baselin pankkivalvontakomitean tehokkaan pankkivalvonnan peruseriaatteiden (Core Principles for Effective Banking Supervision) toteutumisesta yhteisen valvontamekanismin toiminnassa. EKP toimii YVM-asetukseen perustuvien pankkisektorin mikro- ja makrovakausvalvontatehtäviensä perusteella IMF:n ensisijaisena vastapuolena kaikissa merkittävien laitosten valvontaan liittyvissä kysymyksissä. EKP:n valvontapolitiikkatoimisto koordinoi näihin tehtäviin liittyviä EKP:n toimia ja on IMF:n pääasiallinen yhteyspiste.

Koko euroaluetta koskevassa arviointiohjelmassa on huomioitu euroalueen uudet pankkivalvonta- ja kriisinratkaisurakenteet. Maakohtaiset arviointihankkeet toteutetaan kansallisten viranomaisten johdolla, mutta EKP osallistuu tehtäviensä osalta aktiivisesti euroaluetta koskevaan FSAP-ohjelmaan ja kansallisiin arviointihankkeisiin. Euroalueen laajuisten ja maakohtaisten FSAP-ohjelmien välisessä linjanvedossa otetaan huomioon pankkiunionin lainsäädännöllinen, institutionaalinen ja operatiivinen konteksti. Lisäksi huomioidaan merkittävien ja vähemmän merkittävien laitosten valvonnan uusi vastuunjako EKP:n/yhteisen valvontamekanismin ja kansallisten valvontaviranomaisten välillä.

Osallistumalla kansallisiin hankkeisiin EKP varmistaa, että pankkisektoria koskevat FSAP-ohjelmien arviointitulokset ovat keskenään vertailukelpoisia ja

johdonmukaisia. Näin se myös luo synergioita FSAP-ohjelmien ja EU:n/euroalueen laajuisten pankkien stressitestien välille ja varmistaa, että yhteisessä valvontamekanismissa harjoitettavan mikro- ja makrovakauserityksen keskeiset piirteet esitetään eri toimintatasoilla laadituissa asiakirjoissa oikein. Osallistamalla kansallisiin hankkeisiin EKP auttaa myös määrittämään ne osa-alueet, joilla tarvitaan valvontamekanismin tai jäsenvaltion tasolla lisäkehitystä, jotta ne tulevat asianmukaisesti kirjatuiksi IMF:n suosituksiin.

IMF myös järjestää vuosittain neljännen sopimusartiklan mukaisia neuvotteluita yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvien maiden kanssa. Neuvottelujen aikana IMF:n henkilöstö käy tapaamassa euroalueen maiden viranomaisia arvioidakseen kunkin maan talous- ja rahoitusolot sekä poliittiset haasteet. EKP:n pankkivalvonta osallistuu neuvotteluihin mikro- ja makrovakauserityksissä.

IMF:n, EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten välillä käydään myös puhelinneuvotteluita, joissa käsitellään valvontamekanismiin liittyviä asioita.

Lisäksi IMF:n henkilöstö vieraillee EKP:ssä kahdesti vuodessa euroaluetta koskevien neljännen sopimusartiklan mukaisten neuvottelujen yhteydessä. Rahoitussektoria koskevassa neuvotteluosiossa hyödynnetään euroaluetta koskevan FSAP-ohjelman tuloksia.

Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä

Finanssimarkkinoiden vakauden valvontaryhmä (FSB) on kansainvälinen elin, joka seuraa maailmanlaajuisia finanssijärjestelmää, antaa suosituksia ja edistää kansainvälistä rahoitusvakautta. FSB koordinoi jäsentensä toimia, joilla kehitetään finanssialan sääntelyyn, valvontaan ja muihin osa-alueisiin liittyviä tehokkaita toimintaperiaatteita. Sen jäsenenä on muun muassa maailman suurimpien talouksien keskuspankkeja, valtiovarainministeriöitä ja finanssivalvontavirastoja sekä rahoitusalan keskuksia, maailmanlaajuisia standardointielimiä ja kansainvälisiä rahoituslaitoksia. FSB:n tavoitteena on luoda tasapuoliset toimintaedellytykset kannustamalla eri alojen ja maiden viranomaisia noudattamaan näitä periaatteita yhtenäisesti. FSB:n ainoa päätöksentekuelin on täysistunto. Sen 21.6.2016 tekemän päätöksen perusteella myös EKP:n pankkivalvonnalla on edustaja täysistunnossa. Lisäksi EKP:n pankkivalvonta on ollut pysyvän valvonta- ja sääntely-yhteistyökomitean jäsen vuodesta 2015 ja osallistunut valvontaviranomaisena standardien pysyvän täytäntöönpanokomitean työskentelyyn helmikuusta 2017 lähtien. EKP:n pankkivalvonta osallistuu myös säännöllisesti Euroopan alueellisen neuvonantavan ryhmän kokouksiin.

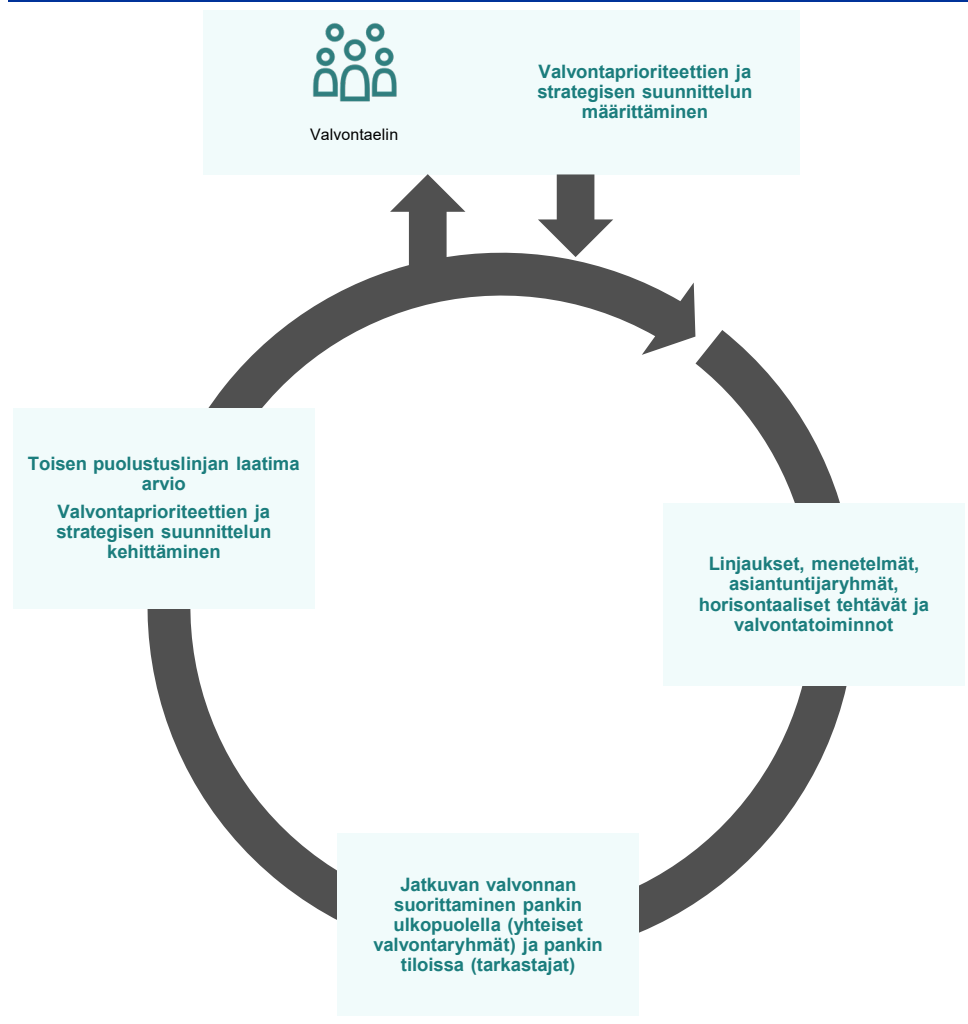
2 Valvontasykli

Pankkivalvontaprosessin kulku voidaan kuvata syklinä (ks. **kaavio 9**). Tässä luvussa käydään läpi valvontasyklin eri osat.

Valvontaprioriteetit ovat valvontaelimen seuraaville kolmelle vuodelle asettamat strategiset painopistealueet (ks. osa 2.1). Ne määritetään vuosittain valvottavien laitosten keskeisistä riskeistä ja haavoittuvuustekijöistä tehtävän arvion perusteella, ja niitä voidaan muuttaa milloin tahansa, jos riskien kehitys sitä edellyttää.

Kaavio 9

Valvontasykli

Valvontaprioriteettien perusteella määritetään, miten vakavaraisuuden kokonaisarviointi (SREP), laaja-alaiset ja aihekohtaiset toimet sekä muut valvontamenetelmät ja -prosessit toteutetaan (ks. osa 2.2). Valvontaprioriteetit otetaan huomioon päivittäisessä valvonnassa (ks. osa 2.3), joka käsittää kaiken

yhteydenpidon valvottavien laitosten kanssa ja niiden toiminnan jatkuvan yleisvalvonnan. Valvontakriteerien ja -menetelmien käytännön soveltamisesta saatuja kokemuksia hyödynnetään seuraavan syklin valvontatoimien suunnittelussa, ja seuraavat valvontaprioriteetit määritetään keskeisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden analyysin perusteella (ks. osa 2.4.1). Valvonnan vaikuttavuuden, laadukkuuden ja yhdenmukaisuuden varmistamisessa toisena puolustuslinjana toimii valvonnan strategian ja riskien osasto (ks. osa 2.4.2). Sen tehtävänä on keskustella valvontatuloksista yhteisten valvontaryhmien kanssa ja esittää parannusehdotuksia valvontalinjauksiin, -menetelmiin ja -kriteereihin.

2.1 Valvontaprioriteetit ja strateginen suunnittelu

Valvontaprioriteettien määrittäminen ja siihen liittyvä strateginen suunnittelu ovat valvonnan vaikuttavuuden kannalta ratkaisevan tärkeitä tekijöitä. EKP:n pankkivalvonta määrittää ja arvioi valvottavien laitosten riskejä ja haavoittuvuustekijöitä jatkuvasti. Arvioinnin perusteella se vahvistaa valvontaprioriteetit, jotka määrittävät EKP:n pankkivalvonnan strategian linjan seuraaviksi kolmeksi vuodeksi (ks. osa 2.4.1).

Koska talouden ja rahoitusmarkkinoiden toimintaympäristö voi muuttua nopeasti, yhteisen valvontamekanismin strategian on oltava ennakoiva. Lisäksi prioriteetteja ja niihin perustuvia työohjelmia on pystyttävä muokkaamaan tarvittaessa pikaisesti. Valvonnan riskiperusteisuutta edistetään paitsi valvontaprioriteetteihin perustuvalla strategisella ohjauksella myös riskitoleranssijärjestelmällä. Sen tarkoituksena on helpottaa valvontaprioriteettien perusteella määritettävää laitoskohtaista strategista suunnittelua ja valvontatarkkailuohjelmaa. Riskitoleranssijärjestelmässä yhdistyvät valvontaelimen antama ylätason ohjeistus riskien ja haavoittuvuustekijöiden priorisoinnista sekä yhteisten valvontaryhmien laatimat arviot prioriteettien merkityksestä kullekin laitokselle. Laitoskohtaiset arviot ovat tärkeitä, sillä niiden avulla varmistetaan, että kunkin pankin ongelmat ja riskit saavat valvonnassa riittävästi huomiota.

Valvontaprioriteettien mukaisten valvontatoimien etenemistä seurataan jatkuvasti. Näin varmistetaan toimien vaikuttavuus.

2.1.1 Riskien määrittäminen ja seuranta

Valvottavien laitosten tärkeimpien riskien ja haavoittuvuustekijöiden määrittäminen, arviointi ja seuranta ovat perusta, jonka pohjalta valvontaprioriteeteista voidaan tehdä asiantuntevia päätöksiä.

Riskien määrittäminen ja seuranta on ennakoivaa ja koostuu seuraavista osa-alueista: 1) pankkien makrotaloudellisen ympäristön sekä sääntely- ja toimintaympäristön analyysi, 2) koko pankkisektoria koskevien keskeisten riskien määrittäminen ja 3) valvottavien laitosten sellaisten keskeisten haavoittuvuustekijöiden määrittäminen ja seuranta, jotka voivat vaikuttaa koko

pankkisektorin vakauteen, jos niitä ei poisteta. Arvioinnissa otetaan huomioon myös mahdollisesti jo käytössä olevat keinot riskien pienentämiseksi, kuten kriisitilanteissa toteutettavat julkiset tukitoimet.

Valvonnan strategian ja riskien osasto koordinoi riskien ja haavoittuvuustekijöiden arviointia tiiviissä yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten sekä EKP:n pankkivalvonnan muiden yksiköiden ja esimerkiksi makrovakausvalvonnasta vastaavien EKP:n yksiköiden kanssa. Arvioinnissa käytetään monia lähteitä, joista tärkeimpiä ovat horisontaalisia tehtäviä hoitavien EKP:n pankkivalvontayksiköiden toteuttamat riskikohtaiset analyysit, EKP:n vuotuisen stressitestin ja vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin tulokset sekä yhteisten valvontaryhmien laitoskohtaiset havainnot. Tärkeää lisätietoa arviointia varten saadaan myös seuraamalla talous-, sääntely- ja valvontaympäristön kehitystä sekä ottamalla huomioon valvonnan strategian ja riskien osaston hankkimiin markkinatietoihin perustuvat näkemykset.

2.1.2 Kokonaisvaltainen valvontasuunnittelu

Valvontaprioriteettien vuositarkistuksen pohjalta suunnitellaan seuraavan syklin valvontatoimet. Niiden suunnittelu toteutetaan integroidusti EKP:n eri yksiköiden yhteistyönä. Keskeisiä suunnittelukohteita ovat laaja-alaisten toimintojen, paikalla tehtävät tarkastukset ja yhteisten valvontaryhmien toimet. Yhteisten valvontaryhmien toimien suunnittelun yhteydessä laaditaan valvontatarkkailuohjelma (SEP) jokaiselle merkittävälle laitokselle. Valvontatarkkailuohjelmaa laadittaessa arvioidaan kunkin riskin merkitys kyseiselle laitokselle ja sen perusteella myös laitoksen riskinsietokyky. Laitoksen riskinsietokyvyn perusteella pankkivalvojat voivat tehokkaasti laatia työohjelmia, joissa otetaan huomioon sekä valvontaprioriteetit että kyseisen merkittävän laitoksen akuuteimmat ongelmat. Sen avulla voidaan lisäksi suunnata valvontatoimet sellaisille osa-alueille, joilla niiden katsotaan vaikuttavan eniten. Yhteisten valvontaryhmien työohjelmien toimet räätälöidään yleisesti kunkin merkittävän laitoksen riskiprofiiliin mukaan, ja niihin voi sisältyä sekä paikalla tehtäviä tarkastuksia että laaja-alaisia toimintoja.

Seuraavan syklin laaja-alaiset toiminnot ovat toimintoja, jotka toteutetaan merkittävien laitosten otokselle. Niiden kohteena ovat tietyt pankkisektorin keskeiset riskit ja haavoittuvuustekijät, jotka on määritetty aiemmin valvontaprioriteettien vuotuisessa tarkistuksessa.

Kansallisia valvontaviranomaisia kuullaan säännöllisesti valvontatoimien suunnittelun yhteydessä ja etenkin paikalla tehtäviä tarkastuksia suunniteltaessa. Kokonaisvaltaisella suunnitteluprosessilla varmistetaan, että niin laaja-alaisten toimintojen ja laitoksen ulkopuolella suoritettavien yleisten toimien kuin paikalla tehtävien tarkastusten suunnittelu tuottavat tietoa toistensa tueksi.

Työohjelmien seurannalla varmistetaan, että ne toteutuvat suunnitellusti ja kohdentuvat määritettyihin valvontaprioriteetteihin. Valvontaelimelle tiedotetaan säännöllisesti valvontaprioriteettien noudattamisesta ja työohjelmien etenemisestä.

2.2 Linjaukset, menetelmät, asiantuntijaryhmät, horisontaaliset toiminnot ja muut valvontatoiminnot

EU:n pankkisektorin sääntely perustuu Baselin sopimuksiin. Sen vaatimukset on kirjattu yhteiseen sääntökirjaan, jota sovelletaan kaikkiin EU:n sisämarkkinoilla toimiviin rahoituslaitoksiin. Yhteinen sääntökirja on pankkiunionin perusta. Se sisältää säädöksiä, joita kaikkien EU-jäsenmaiden rahoituslaitosten (ja myös [kaikkien yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvissa maissa toimivien pankkien](#)) on noudatettava.

Pankkisääntelyn ja valvontaelimen valvontaprioriteetteja koskevan työn pohjalta toteutetaan säännöllisesti useita laaja-alaisia toimintoja. Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto tuo laaja-alaista riski- ja erikoisosaamista suoraan valvontaan ja tekee tiivistä yhteistyötä muiden yksiköiden kanssa. Se tukee yhteisiä valvontaryhmiä tarjoamalla laajaa asiantuntemusta omilla erikoisaloillaan, joihin kuuluvat luottoriski, pääomamarkkinat, muut kuin taloudelliset riskit, liiketoimintamallit, pääomasuunnittelu ja kriisinhallinta, stressitestaus sekä valvontapolitiikka ja -menetelmät.

Valvonnan riskeihin erikoistuneet toimistot (liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimisto, pääomamarkkinoiden ja varainhallinnan asiantuntijoiden toimisto, luottoriskiasiantuntijoiden toimisto ja muiden kuin taloudellisten riskien asiantuntijoiden toimisto) vastaavat yhteisiä valvontaryhmiä tukevien asiantuntijaryhmien perustamisesta. Asiantuntijaryhmät avustavat valvontaelimen hyväksymiin valvontaprioriteetteihin perustuvien laaja-alaisen toimintojen, perusteellisten tarkastusten ja erityisarviointien käynnistämässä.

Stressitestiasiantuntijoiden toimiston vastuualueeseen kuuluvat sekä EPV:n EU:n laajuinen stressitesti että YVM:n stressitestit.

Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto vastaa valvontapolitiikan koordinoinnista ja kehittämisestä ja käsittelee sääntelyyn ja valvontaperiaatteisiin liittyviä asioita.

Valvontamenetelmien toimisto kehittää ja ylläpitää jatkuvan valvonnan menetelmiä, etenkin SREP-arviointia, sekä merkittävien ja vähemmän merkittävien laitosten valvontamenettelyjä. Toimisto tekee yhteistyötä EPV:n sekä valvontakäytäntöjen, -menetelmien ja -kriteerien kehittämiseen osallistuvien muiden organisaatioiden kanssa.

EPV on kehittänyt vakavaraisuuden kokonaisarviointia (SREP) varten yhteiset menetelmät, joita sovelletaan muun muassa valvottavien laitosten riskien, hallinto- ja ohjausjärjestelyjen sekä pääoma- ja likviditeettitilanteen jatkuvaan arviointiin. SREP-arviointi toteutetaan joka vuosi. Siihen sisältyy kuitenkin yhtenä osana myös monivuotinen arviointi, joka räätälöidään kunkin merkittävän laitoksen riskinsietokyvyn pohjalta. Riskinsietokyvyn määrittää yhteinen valvontaryhmä (ks. osa 4.5). EKP soveltaa SREP-arvioinnin yhteisiä menetelmiä kaikkiin merkittäviin laitoksiin, mikä helpottaa pankkien välisiä vertailuja ja laajoja vertailuanalyysyjä. Menetelmien avulla varmistetaan, että kaikkia yhteisöjä valvotaan

samoin periaattein. Valvonnassa otetaan kuitenkin huomioon myös kunkin laitoksen erityispiirteet.

Merkittävien laitosten vakavaraisuuden kokonaisarvioinnissa noudatetaan siis suhteellisuusperiaatetta ja varmistetaan, että valvonta täyttää tiukat ja yhtenäiset vaatimukset.

Jatkuvaan valvontaan kuuluvien toimien lisäksi EKP toteuttaa kertaluonteisia valvontatoimia, joista vastaa pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosasto. Toimilupa-asioiden toimisto myöntää toimilupia ja käsittelee huomattavien omistusosuuksien hankintaan liittyvät hakemukset. Tutkinta- ja seuraamustoimien toimisto tutkii tapaukset, joissa valvottavien laitosten epäillään rikkoneen vakavaraisuusvaatimuksia. Se myös laatii ehdotuksia EKP:n tai kansallisten valvontaviranomaisten toimivaltaan kuuluvien seuraamusten ja täytäntöönpanotoimien määräämisestä. Sopivuus- ja luotettavuusasioiden toimisto vastaa päätöksistä, jotka koskevat kaikkien EKP:n suorassa valvonnassa olevien laitosten ylimpien hallintoelinten jäsenten sopivuutta sekä johto- että valvontatehtävissä.

Teknologia- ja innovaatiotoimisto sekä pankkivalvonnan sihteeristö varmistavat, että kaikki valvontatehtävät suoritetaan asianmukaisesti. Sihteeristö tukee valvontaelintä ja sen eri yksiköitä etenkin niiden päätöksentekoprosessien laatuun ja tehokkuuteen liittyvissä asioissa.

2.3 Jatkuva valvonta

Yhteiset valvontaryhmät vastaavat keskeisistä valvontatehtävistä ja koordinoivat toimiaan horisontaalisia tehtäviä hoitavien EKP:n toimistojen kanssa. Valvontatoimet voivat tarvittaessa käsittää paikalla tehtäviä toimia. EKP voi käyttää monia eri valvontakeinoja pankin arvioidun riskiprofiilin mukaan.

2.3.1 Yhteiset valvontaryhmät

Merkittävien laitosten jatkuvasta valvonnasta vastaavat yhteiset valvontaryhmät, joihin kuuluu sekä EKP:n että kansallisten valvontaviranomaisten henkilöstöä. Yhteiset valvontaryhmät saavat tukea laaja-alaisia tehtäviä ja erityisasiantuntijatehtäviä hoitavilta horisontaalisten valvontatoimintojen pääosaston toimistoilta sekä kansallisten valvontaviranomaisten vastaavien yksiköiden henkilöstöltä.

Valvontatehtäviä voidaan hoitaa monin eri keinoin. Jatkuvassa valvonnassa yhteinen valvontaryhmä analysoi valvottavien laitosten toimittamia valvontatietoja, tilinpäätöstietoja ja sisäisiä asiakirjoja. Yhteinen valvontaryhmä järjestää valvomansa laitoksen kanssa säännöllisiä tapaamisia ja erityistapaamisia eri hierarkiatasoilla. Valvontaryhmät analysoivat hyväksytyihin riskimalleihin liittyviä riskejä jatkuvasti sekä tutkivat ja arvioivat valvottavien laitosten elvytysuunnitelmia.

Edellä kuvattujen valvontatoimien tärkeimmät tulokset kootaan vakavaraisuuden kokonaisarviointiin, jonka yhteinen valvontaryhmä toteuttaa vuosittain. Kokonaisarviointia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin osassa 4.6.

Jatkuvan valvonnan toimia toteutetaan osassa 2.1.2 kuvatun kokonaisvaltaisen valvontasuunnittelun mukaisesti. Se määrittää kunkin yhteisen valvontaryhmän käyttämän riskitoleranssijärjestelmän perusteella.

2.3.2 Paikalla tehtävät tarkastukset ja sisäisten mallien tarkastukset

Paikalla tehtäviä tarkastuksia järjestetään säännöllisesti eri aiheista etenkin merkittävillä laitoksilla. Niiden tavoitteena on selvittää perusteellisesti esimerkiksi laitosten riskit, sisäisen valvonnan järjestelmät, liiketoimintamallit sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmä.

Paikalla tehtävien ja sisäisten mallien tarkastusten pääosasto määrittelee ja suunnittelee paikalla tehtävän valvonnan ohjelman ja varmistaa sen toteuttamisen. Paikalla tehtävien tarkastusten lisäksi voidaan toteuttaa sisäisten mallien tarkastuksia ja omien varojen laadun arviointeja. Tämä pääosasto myös määrittelee ja pitää ajan tasalla kattavia paikalla tehtävien tarkastusten menetelmiä ja varmistaa niiden yhtenäisyyden koko yhteisessä pankkivalvonnassa. Yhdessä muiden yksiköiden kanssa se myös määrittää pankkisektoriin kohdistuvat keskeiset riskit ja valvontaprioriteetit.

Paikalla tehtävissä tarkastuksissa laaditaan riippumattomia, johdonmukaisia ja laadukkaita arvioita, jotka täydentävät jatkuvaan valvontaan kuuluvia muita toimia.

Paikalla tehtävät tarkastukset ja sisäisten mallien tarkastukset ovat olennainen osa kokonaisvaltaista valvontasuunnittelua (ks. osa 2.1.2). Yhteiset valvontaryhmät määrittelevät nämä tarkastukset riskitoleranssijärjestelmänsä perusteella.

2.4 Pankkivalvonnan kehittäminen: valvontaprioriteettien määrittely ja toinen puolustuslinja

Kuten edellä todettiin, EKP pyrkii jatkuvasti parantamaan menetelmiä, kriteerejä ja toimintalinjauksia sekä sääntelyä. Kehittämismahdollisuuksia kartoitetaan muun muassa osallistumalla kansainvälisten ja eurooppalaisten yhteistyöfoorumien työhön ja keräämällä käytännön kokemusta menetelmien ja kriteerien soveltamisesta.

2.4.1 Valvontaprioriteettien määrittely

Riskien määrittelyn ja seurannan perusteella voidaan laatia valvontaprioriteetit. Valvontaprioriteettien pohjalta asetetaan seuraavan valvontasyklin strategiset tavoitteet ja suunnitellaan keskeiset valvontatoiminnot, jotta valvottavien laitosten

haavoittuvuustekijöitä voidaan korjata ja mahdollisten riskien vaikutuksia lieventää. Valvontaprioriteetit tarkistetaan vuosittain, mutta niitä voidaan muokata myös vuoden mittaan, jos riskinäkömien muutokset sitä edellyttävät.

Tarkistuksen yhteydessä yhteinen pankkivalvonta tutkii, onko aiemmin havaittujen haavoittuvuustekijöiden korjaamisessa edistytty ja tarvitaanko tehokkaampia jatkotoimia, jos pankit eivät ole onnistuneet korjaamaan haavoittuvuustekijöitään valvontaodotusten mukaisesti.⁵

Valvontaprioriteetit ovat keskipitkän aikavälin valvontastrategian kulmakivi. Ne tarjoavat selkeän lähtökohdan, edistävät kokonaisvaltaisen valvontasuunnittelun vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta ja auttavat kohdentamaan resursseja tehokkaammin. Valvontaprioriteetit vaikuttavat myös yhteisen pankkivalvonnan riskitoleranssijärjestelmän mukaisiin riskinsietotasoihin.

Lisäksi kansalliset valvontaviranomaiset voivat nojautua valvontaprioriteetteihin asettaessaan omia prioriteettejaan vähemmän merkittävien laitosten valvontaa varten ja määrittäessään niille sopivaa mitoitusta.

[Valvontaprioriteetit](#) julkaistaan vuosittain EKP:n pankkivalvontasivuilla. Siellä julkaistaan myös säännöllisesti tehtävän riskiarvion tulokset.

2.4.2 Toinen puolustuslinja

Valvonnan strategian ja riskien osasto toimii EKP:n pankkivalvontatehtävien hoidossa osana EKP:n sisäisen valvonnan toista puolustuslinjaa.

EKP:n pankkivalvonnan toisen puolustuslinjan toimintojen tarkoituksena on edistää valvontatulosten vaikuttavuutta ja yhdenmukaisuutta sekä ehdottaa riskinvähennystoimia ja parannuksia valvontaprioriteettien ja riskitoleranssijärjestelmän pohjalta.

Nämä toiminnot määritetään vuosittaisessa työsuunnitelmassa, ja niihin sisältyy sekä toistuvia toimintoja että aihekohtaisia arviointeja. Toistuvia toimintoja ovat seuraavat:

- vertailuanalyysit ja SREP-vertailuanalyysit yksittäisten laitosten riskipisteiden ja SREP-kokonaispisteiden arvioimiseksi, määrälliset ja laadulliset toimet sekä SREP-arvioinnin tulosten julkaiseminen (ks. osat 4.5.5 ja 4.5.7)
- valvontahavaintojen ja -toimien seuranta yleisellä tasolla sen varmistamiseksi, että tavoitteet saavutetaan kohtuullisessa ajassa
- operatiivisten riskien hallinnan koordinointi yhteisessä pankkivalvonnassa
- yhteisen pankkivalvonnan sisäisen tarkastuksen tehtävien koordinointi

⁵ Lisäksi otetaan huomioon myös EPV:n valvontatarkkailuohjelmassa (European Supervisory Examination Programme) määritetyt ylitason prioriteetit.

Erityisarviointien tavoitteena on tukea valvontaelintä sen ohjatessa yhteistä pankkivalvontaa sovittujen riskiprioriteettien mukaisesti. Tavoitteena on myös seurata valvontatoimien laatua ja vaikutuksia sekä käytännön valvontatyön tasolla (yhteiset valvontaryhmät) että toimintaperiaatteiden tasolla (menetelmät ja prosessit).

Valvonnan strategian ja riskien osasto toteuttaa toisen puolustuslinjan toiminnot riippumattomasti, mutta jatkuvassa yhteistyössä EKP:n pankkivalvonnan pääosastojen kanssa. Toiminnoissa keskitytään valvontatuloksiin, ei niinkään compliance-tarkastuksiin.

3 Kaikkia valvottavia laitoksia koskeva valvonta

EKP:n valvontatehtävät määräytyvät sen mukaan, onko valvottava laitos määritetty merkittäväksi vai vähemmän merkittäväksi. Tietyissä yhteisissä menettelyissä EKP on kuitenkin toimivaltainen riippumatta siitä, onko valvottava laitos merkittävä vai vähemmän merkittävä. Yhteisiä menettelyjä kuvataan osassa 3.1 ja osassa 3.2. Käydään läpi menettelyjä ja kriteereitä, joita noudatetaan laitosten merkittävyyden arvioinneissa.

3.1 Toimilupahakemukset sekä huomattavan omistusosuuden hankintaehdotukset ja sijoittautumisoikeuden käyttöä koskevat ilmoitukset

[YVM-asetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohdat a ja c sekä artikkelit 14 ja 15](#)

[Vakavaraisuusdirektiivin artikkelit 8, 18, 20, 22 ja 45](#)

[YVM-kehysasetuksen artikkelit 73, 79, 80 ja 85 sekä osa V](#)

Yhteisiä menettelyjä, joissa EKP:llä on aina lopullinen päätösvalta, ovat uusien pankkitoimilupien ja toimilupalaajennusten myöntäminen sekä toimilupien peruminen (ks. osa 3.1.1). Muissa yhteisissä menettelyissä arvioidaan aikeita hankkia luottolaitoksesta huomattava omistusosuus tai suurentaa tällaista omistusosuutta (ks. osa 3.1.2). Yhteisiin menettelyihin luetaan myös sijoittautumisoikeutta koskevat arvioinnit tilanteissa, joissa yhdessä EU:n jäsenvaltiossa pankkitoimiluvan saanut laitos aikoo käyttää sijoittautumisoikeuttaan ja vapautta tarjota palveluja muissa EU:n jäsenvaltioissa (ks. osa 3.1.3).

3.1.1 Toimilupien myöntäminen, peruminen ja raukeaminen

Pankkitoimiluvan myöntäminen

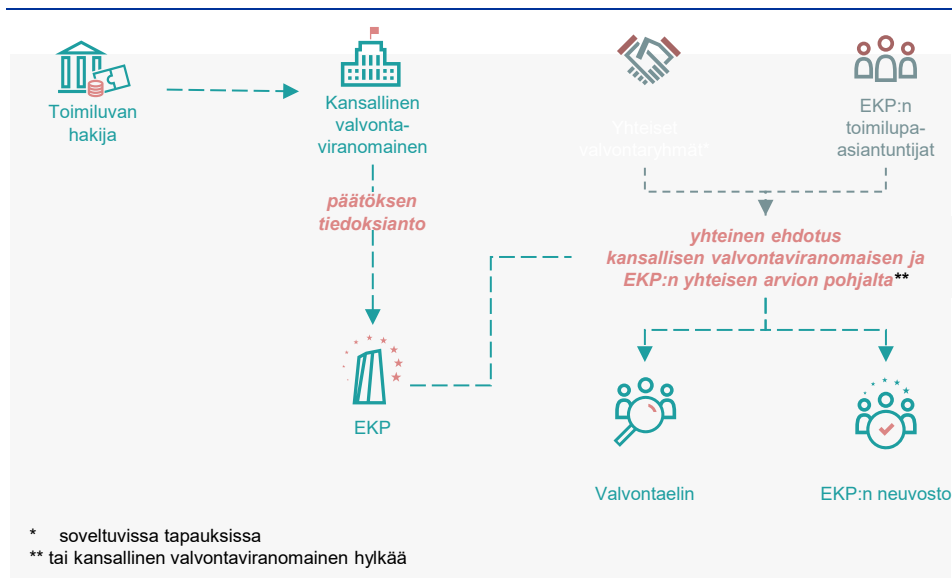
Ennen kuin vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohdassa 1 tarkoitettu luottolaitos voi aloittaa toiminnan yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvassa jäsenvaltiossa, sen on haettava toimilupaa.

Toimilupahakemus on toimitettava sen jäsenvaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle, johon luottolaitos aikoo sijoittautua. Hakemuksen on oltava maan kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukainen. Toimilupahakemuksen arvioinnilla varmistetaan, että hakija täyttää kansallisen ja EU:n lainsäädännön vaatimukset, jotta se voi aloittaa toimintansa markkinoilla luottolaitoksena.

Laitokset voivat hakea pankkitoimilupaa useissa eri tilanteissa.

Kaavio 10

Toimilupamenettely lyhyesti

Soveltamisala

Vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta 1

Vakavaraisuusdirektiivin artikkelit 8–16, 18, 20, artiklan 56 kohta g, artiklan 117 kohta 5 sekä liite 1

YVM-asetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta a sekä artikla 14

YVM-kehysasetuksen artikkelit 73–84

Vakavaraisuusasetuksessa annettua luottolaitoksen määritelmää on muutettu sijoituspalveluyrityksiä koskevalla asetuksella⁶. Muutosten jälkeen vakavaraisuusasetuksen luottolaitosmääritelmä käsittää nyt kaksi luokkaa:

- luottolaitokset, jotka toimiluvan nojalla vastaanottavat yleisöltä talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja ja myöntävät luottoja omaan lukuunsa, jatkossa ”perinteiset luottolaitokset” (vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta 1 alakohta a)
- sijoituspalveluyritykset, jotka tarjoavat erikseen määritettyjä sijoituspalveluita ja täyttävät tietyt laitos- tai ryhmittymäkohtaiset kokokriteerit, jatkossa ”luokan 1 sijoituspalveluyritykset” (vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta 1 alakohta b).⁷

Jos toimiluvan hakija on vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta 1 alakohta a olevan määritelmän mukainen perinteinen luottolaitos, EKP:n toimivaltaan kuuluva toimilupamenettely koskee kaikkia tähän luokkaan kuuluvien laitosten luvanvaraisia luottolaitostoimintoja. Niihin kuuluvat vakavaraisuusdirektiivin liitteen 1 mukaiset vastavuoroisesti tunnustettavat toimet sekä muut toimet, jotka vaativat sovellettavan kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisen viranomaisen

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/2033, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010, (EU) N:o 575/2013, (EU) N:o 600/2014 ja (EU) N:o 806/2014 muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 1).

⁷ Luokan 1 sijoituspalveluyritykset katsotaan siis luottolaitoksiksi, vaikka ne eivät ota yleisöltä vastaan talletuksia tai muita takaisinmaksettavia varoja eivätkä myönnä luottoja omaan lukuunsa (vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta 1 alakohta b).

luvan. Toimilupamenettelyä sovelletaan siis myös silloin, kun perinteinen luottolaitos, jolla on jo pankkitoimilupa, haluaa laajentaa toimilupaansa aloittaakseen uuden säännellyn toiminnan, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla luvanvaraista.

Jos toimiluvan hakija on luokan 1 sijoituspalveluyritys vakavaraisuusasetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohdan 1 alakohdan b määritelmän mukaan, sijoituspalveluyritysdirektiivin⁸ kansallisista täytäntöönpanosäädöksistä riippuu, miten se voi hakea lupaa perinteisten luottolaitosten ydintoimintoihin, kuten talletusten vastaanottamiseen yleisöltä ja luottojen myöntämiseen. Joissakin jäsenvaltioissa kansallinen lainsäädäntö sallii luokan 1 sijoituspalveluyritykselle myönnetyn toimiluvan laajentamisen niin, että siihen sisällytetään perinteisten luottolaitosten ydintoiminnot. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista, mikäli kansallisissa täytäntöönpanosäädöksissä määrätään, että luokan 1 sijoituspalveluyritykselle myönnetty toimilupa on erityinen toimilupa, jota ei voida laajentaa käsittämään mainittuja ydintoimintoja. Jälkimmäisessä tapauksessa luokan 1 sijoituspalveluyrityksen tulee hakea lisätoimilupaa perinteistä luottolaitostoimintaa varten, mikäli se haluaa toteuttaa mainittuja ydintoimintoja.

Kansallinen valvontaviranomainen ja EKP arvioivat perinteistä luottolaitostoimintaa koskevat hakemukset. Kansallinen valvontaviranomainen toimii hakijan yhteysviranomaisena. Se arvioi hakemuksen kansallisen lainsäädännön vaatimusten perusteella. Soveltuvissa tapauksissa arviointiin osallistuu myös kyseisen laitoksen yhteinen valvontaryhmä. EKP arvioi toimilupahakemuksen EU:n lainsäädännön näkökulmasta. Kansallisen valvontaviranomaisen ja EKP:n arvioinnit kytkeytyvät läheisesti toisiinsa. Yhteisellä arvioinnilla varmistetaan, että hakijalaitos täyttää erityisesti hallintoon, menettelytapoihin, vakavaraisuuteen ja liiketoimintamalliin liittyvät vaatimukset sekä muut asiaankuuluvat vaatimukset. Rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskin arvioimiseksi on kuultava näiden torjunnasta vastaavaa valvontaviranomaista sekä rahanpesun selvittelykeskuksia. Arvioinnissa varmistetaan myös, että sovellettavat kansalliset vaatimukset täyttyvät. Sekä kansallisella valvontaviranomaisella että EKP:llä on oikeus pyytää hakijalaitosta toimittamaan arvioinnissa tarvittavia lisätietoja. Kaikki hakemukseen liittyvät tiedot jaetaan EKP:n ja kansallisen valvontaviranomaisen kesken.

Luokan 1 sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan pääosin samaa menettelyä tietyin poikkeuksin. Esimerkiksi vakavaraisuusdirektiivin artiklan 8 a kohdassa 5 säädetään, että ”kun kyseessä on toimiluvan uusiminen, toimiluvan myöntämisestä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että menettely on mahdollisimman yksinkertainen ja olemassa olevien toimilupien tiedot otetaan huomioon”. Jos hakija täyttää kaikki kansallisen lainsäädännön vaatimukset, kansallinen valvontaviranomainen toimittaa arvionsa EKP:lle ja ehdottaa, että EKP myöntää hakijalle toimiluvan. Jos kansallinen valvontaviranomainen toteaa arvioinnin aikana, että luokan 1 sijoituspalveluyritys ei täytä kansallisen lainsäädännön vaatimuksia, se hylkää toimilupahakemuksen.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64).

EKP voi hyväksyä kansallisen valvontaviranomaisen päätösluonnoksen tai vastustaa sitä. Se voi myös ehdottaa, että hakemuksen hyväksymispäätökseen liitetään ehtoja, velvoitteita tai suosituksia. Jos EKP hylkää hakemuksen tai asettaa sen hyväksymisen edellytykseksi ehtoja tai velvoitteita, joista ei ole sovittu etukäteen hakijan kanssa, tällä on oikeus tulla kuulluksi. EKP:n tulee tehdä lopullinen päätös kymmenen arkipäivän kuluessa kansallisen valvontaviranomaisen päätösluonnoksen toimittamisesta. Määräaika voidaan kuitenkin tarvittaessa pidentää kerran kymmenellä arkipäivällä.

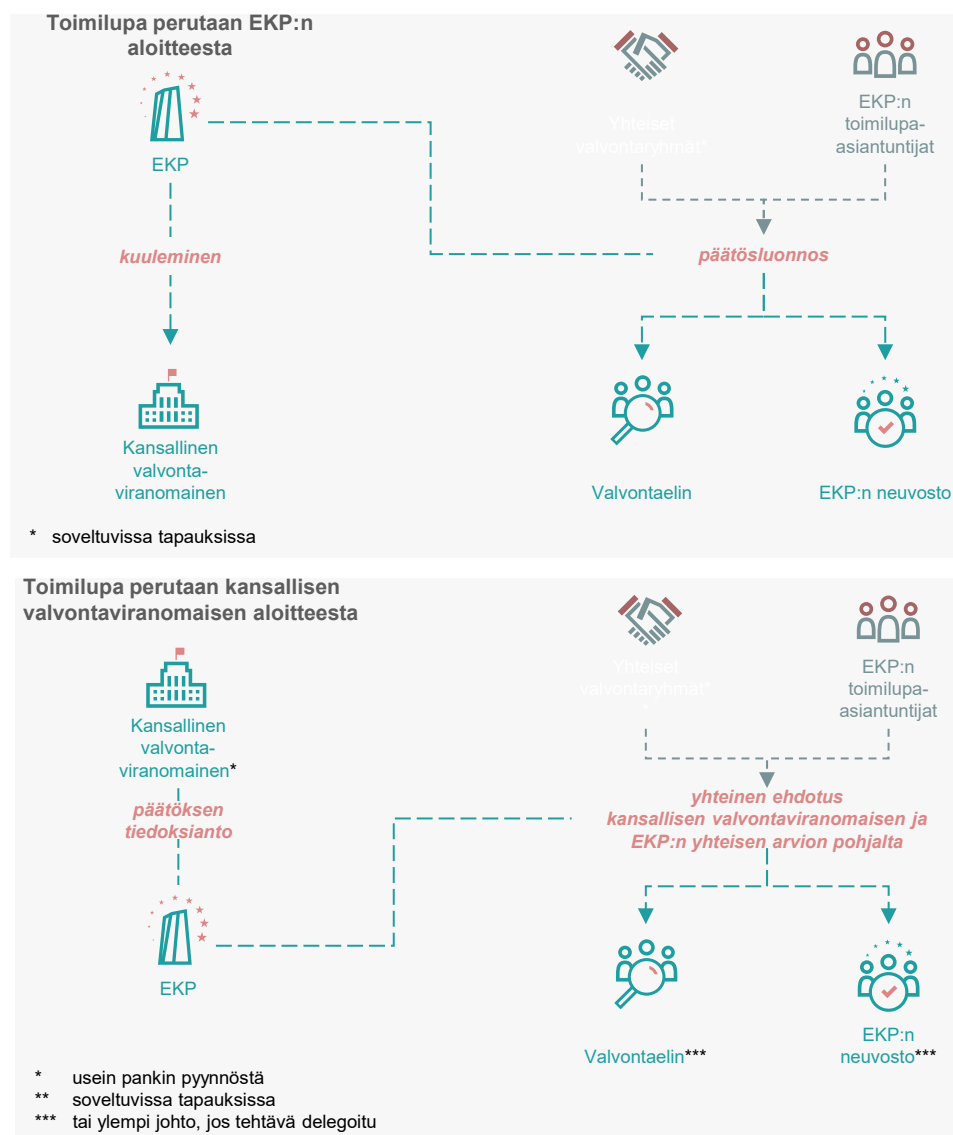
EKP antaa kansalliselle valvontaviranomaiselle tiedoksi päätöksensä luottolaitoksen toimilupaa koskevasta hakemuksesta. Päätös annetaan tiedoksi myös EPV:lle.

Pankkitoimiluvan peruuttaminen

EKP voi peruuttaa luottolaitoksen toimiluvan joko omasta aloitteestaan tai laitoksen kotivaltion kansallisen valvontaviranomaisen esityksestä. Toimiluvan peruuttamismenettelyssä kansallisen valvontaviranomaisen ja EKP:n yhteistyö toimii pitkälti samalla tavalla kuin toimiluvan myöntämismenettelyssä - tiettyjä eroja tosin esiintyy sen mukaan, tapahtuuko peruuttaminen valvottavan yhteisön pyynnöstä vai kansallisen valvontaviranomaisen tai EKP:n aloitteesta.

Kaavio 11

Toimiluvan peruuttamismenettely lyhyesti

Jos valvottava laitos on itse pyytänyt toimilupansa peruuttamista (esimerkiksi luovuttuaan kaikista pankkitoiminnoista), kansallinen valvontaviranomainen ja EKP arvioivat, täytyvätkö EU:n lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön mukaiset peruuttamisedellytykset. Valvottavan laitoksen on esitettävä etenkin selkeä ja kiistaton näyttö siitä, että sen hallussa ei enää ole talletuksia eikä muita takaisin maksettavia varoja.

Jos esimerkiksi luottolaitos ei enää pysty täyttämään vakavaraisuusvaatimuksia tai sen ei enää voida luottaa täyttävän velvoitteitaan velkojilleen tai jos se rikkoo vakavalla tavalla sovellettavia rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntavelvoitteita, EKP tai kansallinen valvontaviranomainen voi esittää laitoksen toimiluvan peruuttamista. Tällöin peruuttamispäätöksen tueksi suoritetaan kattava ja yksityiskohtainen arviointi, jossa otetaan huomioon laitoksen valvontahistoria,

mahdollisten rikkomistapausten vakavuus sekä tallettajille aiheutuva riski ja muut asiaan liittyvät intressit. Tällaisessa tilanteessa arviointiin voivat osallistua myös kriisinratkaisuviranomaiset tai rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa valvovat viranomaiset. Jos EKP esittää toimiluvan peruuttamista, se kuulee kansallista valvontaviranomaista hyvissä ajoin ennen päätöksen tekemistä. Ennen kuin EKP tekee päätöksen toimiluvan peruuttamisesta, valvottavalle yhteisölle annetaan yleensä mahdollisuus tulla kuulluksi. Jos päätös tarvitaan kiireellisesti, EKP voi tehdä päätöksen antamatta laitokselle mahdollisuutta tulla kuulluksi etukäteen.

EKP antaa peruuttamispäätöksensä tiedoksi laitokselle ja kansalliselle valvontaviranomaiselle. Päätös annetaan tiedoksi myös EPV:lle.

Toimiluvan raukeaminen

Luottolaitoksen toimilupa voi myös raueta. Kansallisessa lainsäädännössä voidaan määrittää erityiset kynnykset, joiden ylittyessä toimilupa raukeaa ilman valvojan harkintaa tai toimivaltaisen viranomaisen päätöstä.

Toimiluvan raukeamiseen verrattavissa oleva tilanne voi kansallisesta lainsäädännöstä riippuen syntyä myös silloin, jos luottolaitos itse lakkaa olemasta olemassa esimerkiksi sulaututtuaan toiseen yritykseen. Tällöin myös toimilupa lakkaa olemasta olemassa. Tällaisessakin tilanteessa sovelletaan toimiluvan raukeamismenettelyä.

EKP antaa toimiluvan raukeamispäätöksen tiedoksi suoraan kyseiselle laitokselle. Päätös annetaan tiedoksi myös EPV:lle. Lisäksi laitos poistetaan [Yhteisen valvontamekanismin pitämästä merkittävien laitosten luettelosta](#). Kansallinen valvontaviranomainen julkaisee yleensä päätöksen kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

3.1.2 Huomattavat omistusosuudet

YVM-asetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohda c sekä artikla 15

YVM-kehysasetuksen artiklat 85–88

Vakavaraisuusdirektiivin artiklan 3 kohdat 1 ja 33, artiklat 22–27, artiklan 56 kohta g sekä artiklan 117 kohta 5

Määräsuuksien hankintaan ja lisäämiseen rahoitusallalla sovellettavaa toiminnan vakauden arviointia koskevat yhteiset ohjeet (JC/GL/2016/01)

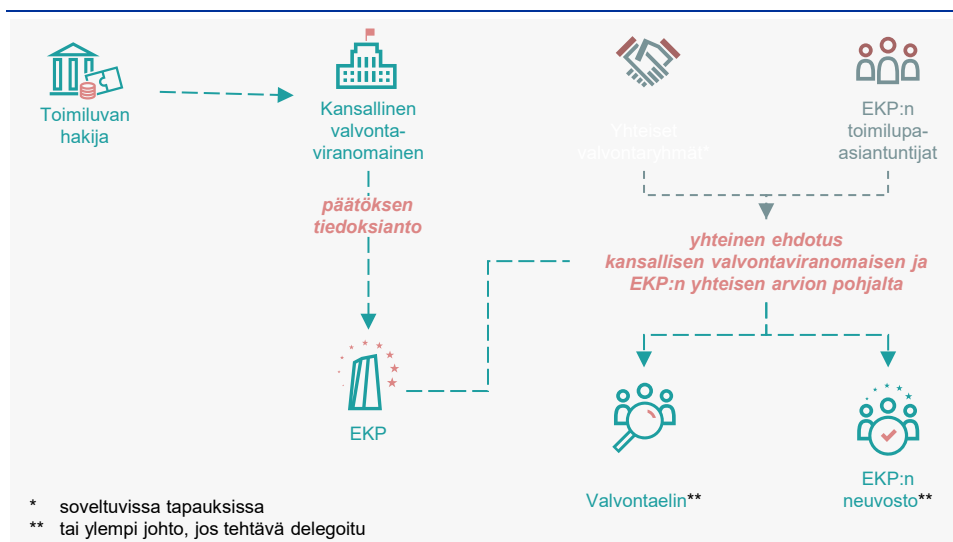
Ohjeet yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta vakavaraisuusvalvojien, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämistä valvovien viranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten välillä direktiivin 2013/36/EU mukaisesti (EBA/GL/2021/15)

Luonnos EPV:n teknisiksi täytäntöönpanostandeiksi (EBA/RTS/2021/16), jotka koskevat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan keskustietokannan perustamista ja joilla täsmennetään puutteiden olennaisuutta, kerättävien tietojen luonnetta, tiedonkeruun käytännön toteutusta sekä tietokantaan tallennettujen tietojen analysointia ja jakamista (EBA/RTS/2021/16)

Jos valvottava yhteisö aikoo hankkia luottolaitoksesta omistusosuuden tai suurentaa omistusosuuttaan siten, että omistus saavuttaa tai ylittää huomattavuusrajan ja muodostaa ns. määräosuuden, sen on ilmoitettava asiasta toimen kohteena olevan luottolaitoksen kotivaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle. Kansallinen valvontaviranomainen suorittaa alkuarvioinnin ja valmistelee EKP:lle päätösluonnoksen. EKP suorittaa oman arviointinsa yhteistyössä kansallisen valvontaviranomaisen kanssa ja tekee sen pohjalta päätöksen ehdotetun hankinnan hyväksymisestä tai vastustamisesta. Tässä menettelyssä korostuu EKP:n portinvartijarooli sen varmistamisessa, että luottolaitokset eivät päädy sopimattomien ostajien omistukseen.

Kaavio 12

Toimiluvan peruuttamismenettely lyhyesti

Arvioinnissa varmistetaan erityisesti, että hankkijaehdokka on hyvämaineinen ja tarvittavan vakavarainen, että hankinnan kohteena olevan laitoksen johdossa olevat ylimmän hallintoelimen jäsenet ovat vastaisuudessakin aina riittävän hyvämaineisia ja omaavat tehtäviensä suorittamiseen riittävät tiedot, taidot ja kokemuksen, että kohdelaitos täyttää jatkossakin vakavaraisuusvaatimuksensa ja että hankintaa ei rahoiteta rikollisella toiminnalla hankituin varoin tai se ei lisää rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiä kohdelaitoksessa.

Virallinen arviointi kestää enintään 60 arkipäivää siitä, kun valvontaviranomainen on vahvistanut saaneensa lopullisen ilmoituksen. Jos hankkijaehdokkaalta pyydetään arviointiaikana lisätietoja, arviointiaika voidaan keskeyttää enintään 20 arkipäivän ajaksi (jos kyseessä on sääntelyn kohteena oleva toimija) tai tietyissä tapauksissa 30 arkipäivän ajaksi (jos hankkijaehdokka ei ole sääntelyn kohteena tai on sijoittautunut EU:n ulkopuoliseen maahan).

Jos hankkijaehdokka aikoo hankkia osuuden luottolaitoksesta, jolla on muihin valvontamekanismiin osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittuneita tytärluottolaitoksia tai

jolla on huomattavia omistusosuuksia muihin valvontamekanismiin osallistuviin jäsenvaltioihin sijoittuneista luottolaitoksista, kaikkien hankinnan kohteena suoraan tai välillisesti olevien luottolaitosten kansalliset valvontaviranomaiset koordinoivat arviointinsa EKP:n kanssa, jotta kaikista ehdotetuista hankinnoista voidaan tehdä päätös samanaikaisesti.

Ehdotettuja hankintoja arvioidaan EU:ssa yhdenmukaisesti seuraavilla viidellä arviointiperusteella, jotka on kirjattu vakavaraisuusdirektiiviin ja saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Hankkijaehdokkaan maine

Hankkijaehdokkaan on oltava rehellinen ja luotettava. Esimerkiksi rikosrekisterimerkinnot tai osallisuus oikeudenkäynnissä vaikuttavat kielteisesti hankkijaehdokkaan maineeseen. Huomioon otetaan myös hankkijaehdokkaan ammatillinen pätevyys eli se, miten hyvät näytöt ehdokkaalla on johtamisesta ja/tai sijoittamisesta rahoitusosalalla.

Hankittavan laitoksen ylimpään hallintoelimeen ehdotettujen uusien jäsenten maine, tietämys, taidot ja kokemus

Jos hankkijaehdokas aikoo tehdä muutoksia kohdelaitoksen ylimpään hallintoelimeen, ehdotetuista uusista jäsenistä tulee tehdä sopivuus- ja luotettavuusarviointit.

Hankkijaehdokkaan vakavaraisuus

Hankkijaehdokkaan tulee kyetä rahoittamaan ehdotettu hankinta ja säilyttämään vakaa rahoitusrakenne myös tulevaisuudessa. Sen on myös nimettävä taho, joka vastaa kohdelaitoksen tukemisesta hankinnan jälkeen esimerkiksi lisäpääomavaatimusten täyttämiseksi.

Vaikutus kohdelaitokseen

Kohdelaitoksen tulisi pystyä hankinnan jälkeenkin täyttämään vakavaraisuusvaatimukset. Laitoksen kannattavuutta ei esimerkiksi saisi kuormittaa tarpeettomasti rahoittamalla hankintaa liian suurella velalla, jonka laitos joutuu itse maksamaan. Hankkijan tai ryhmän, jonka osaksi laitos tulee, rakenne ei myöskään saa olla niin monimutkainen, että valvoja ei voi valvoa siihen kuuluvia laitoksia tehokkaasti.

Riski yhteyksistä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen

Hankintaan käytettävät varat eivät saa olla peräisin rikollisesta toiminnasta tai liittyä terrorismiin. Lisäksi arvioidaan, voiko hankinta mahdollisesti lisätä rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskiä.

Riskien arvioiminen on rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa valvovien kansallisten viranomaisten tehtävä. EKP laatii rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevan riskiarvionsa vakavaraisuusnäkökulmasta kansallisen valvontaviranomaisen toimittamien tietojen ja asiakirjojen perusteella. Kansallinen valvontaviranomainen tekee yhteistyötä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa valvovien viranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten kanssa. EKP voi ottaa tällaiset seikat huomioon vasta sen jälkeen, kun asiaankuuluva kansallinen viranomainen on vahvistanut rikkomisen tapahtuneen.

EKP voi määrätä hankkijaehdokkaalle kansallisen valvontaviranomaisen ehdotuksesta tai omasta aloitteestaan ehtoja tai velvoitteita varmistaakseen, että arviointiperusteet täyttyvät. Ehtojen tai velvoitteiden tulee kuitenkin liittyä arviointiperusteisiin, eikä niiden pidä mennä pidemmälle kuin mikä on tarpeen sen varmistamiseksi, että perusteet täyttyvät. Jos hankkijaehdokas ei hyväksy ehtoja tai velvoitteita tai jos ne voivat heikentää ehdokkaan oikeuksia, järjestetään kuuleminen, jossa hankkijaehdokas voi esittää vastineensa. Näin toimitaan myös tilanteissa, joissa EKP aikoo vastustaa ehdotettua hankintaa.

3.1.3 Sijoittautumisoikeuden käyttö

YVM-asetuksen johdanto-osan kappale 51 sekä artiklan 4 kohta 2, artiklan 6 kohta 4 ja artiklan 17 kohta 1

YVM-kehysasetuksen artiklat 11–17

Vakavaraisuusdirektiivin artiklat 35–39

Sellaisten tietojen täsmentämistä koskevat tekniset sääntelystandardit, jotka kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimitettava toisilleen (EU/524/2014)

Tekniset sääntelystandardit tiedoista, jotka on ilmoitettava sijoittautumisoikeutta ja palvelujen tarjoamisen vapautta käytettäessä (EU/1151/2014)

Direktiivin 2013/36/EU mukaisista kotijäsenvaltioiden ja vastaanottavien jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten väliseen tietojenvaihtoon sovellettavista teknisistä täytäntöönpanostandardeista (EU/620/2014)

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU mukaisista sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauten käyttöön liittyviin ilmoituksiin käytettävien vakiomuotoisten lomakkeiden, mallien ja menettelyjen teknisistä täytäntöönpanostandardeista (EU/926/2014)

Kun laitos on saanut pankkitoimiluvan yhdessä EU:n jäsenvaltiossa, sillä on oikeus sijoittautua kaikkiin muihinkin jäsenvaltioihin ja vapaus tarjota niissä palveluja. Laitos voi käyttää sijoittautumisoikeutta joko perustamalla sivuliikkeen toiseen jäsenvaltioon tai tarjoamalla suoraan palveluja toisessa jäsenvaltiossa. Sijoittautumisoikeuden käyttö vaatii ilmoituksen laitoksen kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Sijoittautumisoikeuden käyttö yhteisessä valvontamekanismissa

Kun yhteisen valvontamekanismin piirissä oleva merkittävä laitos haluaa perustaa sivuliikkeen valvontamekanismiin osallistuvassa toisessa jäsenvaltiossa, sen tulee ilmoittaa aikomuksestaan kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle ja toimittaa tälle vakavaraisuusdirektiivissä edellytetyt tiedot. Kansallinen valvontaviranomainen toimittaa ilmoituksen viipymättä edelleen EKP:lle, minkä jälkeen yhteinen valvontaryhmä arvioi, täytyvätkö sivuliikkeen perustamisen edellytykset. Jos edellytykset täyttyvät, yhteinen valvontaryhmä toimittaa arvionsa tiedoksi valvontaelimelle. Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosasto ilmoittaa sijoittautumisoikeutta koskevat tiedot määrääjassa paitsi merkittävälle laitokselle itselleen myös sen kotivaltion ja sivuliikkeen kotivaltion kansallisille valvontaviranomaisille. Ilmoituksen jälkeen merkittävä laitos voi perustaa sivuliikkeen ja aloittaa sen toiminnan. Jos yhteinen valvontaryhmä toteaa, että edellytykset eivät täyty, se valmistelee luonnoksen vastustamattajättämismenettelyllä annettavaksi kielteiseksi päätökseksi, ja merkittävälle laitokselle annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi.

Kun vähemmän merkittävä laitos haluaa perustaa sivuliikkeen toisessa yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvassa jäsenvaltiossa, sen tulee ilmoittaa aikomuksestaan kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle vakavaraisuusdirektiivin vaatimusten mukaisesti. Kotivaltion kansallinen valvontaviranomainen arvioi, täytyvätkö sivuliikkeen perustamisen edellytykset, ja tekee päätöksen oman sisäisen päätösmenettelynsä mukaisesti.

Jos edellytykset eivät täyty, kotivaltion kansallinen valvontaviranomainen ilmoittaa laitokselle sijoittautumisoikeuden epäämisestä. Jos kotivaltion kansallinen valvontaviranomainen hyväksyy sijoittautumisoikeuden ilmoituskirjeen vastaanottamiselle asetetun määräjän kulussa tai se ei tee epävää päätöstä, sivuliike voidaan perustaa ja se saa aloittaa toimintansa. Kansallisen valvontaviranomaisen on toimitettava ilmoituskirje sekä vaadittavat tiedot sen yhteiseen pankkivalvontaan osallistuvan jäsenvaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle, johon sivuliike perustetaan, sekä EKP:lle.

Kun vähemmän merkittävä laitos haluaa käyttää palvelujen tarjoamisen vapauttaan ja ryhtyä harjoittamaan toimintaa jonkin toisen yhteiseen pankkivalvontaan osallistuvan jäsenvaltion alueella, sen on aina ensimmäisellä kerralla ilmoitettava asiasta kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle vakavaraisuusdirektiivin vaatimusten mukaisesti. Kotivaltion kansallinen valvontaviranomainen ilmoittaa

EKP:lle ilmoituksen vastaanottamisesta ja välittää ilmoituksen isäntävaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle. Kun vähemmän merkittävä laitos haluaa perustaa sivuliikkeen toisessa yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvassa jäsenvaltiossa, sen tulee ilmoittaa aikomuksestaan kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle vakavaraisuusdirektiivin vaatimusten mukaisesti. Ilmoitus toimitetaan edelleen EKP:lle.

Sijoittautuminen yhteisen valvontamekanismin ulkopuolelta

Jos yhteiseen valvontamekanismiin osallistumattomasta jäsenvaltiosta tuleva laitos haluaa perustaa sivuliikkeen valvontamekanismiin osallistuvaan jäsenvaltioon, sen tulee ilmoittaa aikeestaan kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomainen arvioi, täytyvätkö sijoittautumisoikeuden edellytykset. Jos edellytykset täyttyvät, kotivaltion kansallinen valvontaviranomainen ilmoittaa asiasta isäntävaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle. Ilmoituksen saatuaan isäntävaltion kansallinen valvontaviranomainen ilmoittaa asiasta EKP:lle, joka arvioi sivuliikkeen merkittävyyden.

Jos sivuliike on merkittävä, EKP laatii valvontaelimelle merkittävyyuspäätöksen luonnoksen. Merkittävän sivuliikkeen valvonnasta vastaa EKP. Se määrittää tarvittaessa edellytykset, joiden mukaisesti sivuliike voi toimia isäntämaassa. Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistöimintojen pääosasto ilmoittaa edellytyksistä sekä kotivaltion että isäntävaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle ja hakijalaitokselle.

Jos sivuliike on vähemmän merkittävä, pääosasto pyytää tekemälleen arvioinnille valvontaelimen vahvistuksen. Vähemmän merkittävän laitoksen sivuliikkeen valvonnasta vastaa kansallinen valvontaviranomainen. Se määrittää tarvittaessa edellytykset, joiden mukaisesti sivuliike voi toimia isäntävaltiossa, ja ilmoittaa niistä kotivaltion valvontaviranomaiselle ja hakijalaitokselle.

Jos valvontamekanismiin osallistumattomasta jäsenvaltiosta tuleva laitos haluaa tarjota palveluita mekanismiin osallistuvassa jäsenvaltiossa, sen tulee ilmoittaa aikeestaan kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle, joka puolestaan ilmoittaa niistä isäntävaltion valvontaviranomaisille. Ilmoituksen saatuaan isäntävaltion valvontaviranomainen välittää tiedon EKP:lle ja ilmoittaa hakijalaitokselle kansallisen lainsäädännön ja yleisen edun mukaiset edellytykset, joiden rajoissa palvelujen tarjoamisen vapautta voidaan käyttää. EKP toimii isäntävaltion valvontaviranomaisena tapauksissa, joissa valvontamekanismiin osallistumattomiin jäsenvaltioihin sijoittautuneet luottolaitokset tarjoavat palveluja mekanismiin osallistuvissa jäsenvaltioissa.

Sijoittautuminen yhteisen valvontamekanismin ulkopuolelle

Kun merkittävä laitos haluaa perustaa sivuliikkeen tai käyttää palvelujen tarjoamisen vapautta yhteiseen valvontamekanismiin osallistumattomassa jäsenvaltiossa, sen on ilmoitettava aikomuksestaan kyseisen maan kansalliselle valvontaviranomaiselle.

Ilmoituksen saatuaan kansallinen valvontaviranomainen ilmoittaa asiasta EKP:lle, joka käyttää kotivaltion valvontaviranomaisen valtuuksia. Kun aiheena on perustaa sivuliike, yhteinen valvontaryhmä arvioi, täyttyvätkö sivuliikkeen perustamisen edellytykset.

Jos edellytykset täyttyvät, yhteinen valvontaryhmä laatii yhteistyössä pankkivalvonnan sihteeristön sekä valvonnan strategian ja riskien osaston kanssa valvontaelimelle ehdotuksen kommentoitavaksi (kirjallisella menettelyllä) tai ehdotuksen yksikönpäälliköille, mikäli päätösvallan siirtämisen kriteerit täyttyvät. Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosasto ilmoittaa puoltavan arvion isäntävaltion valvontaviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa arvioinnin valmistumisesta, minkä jälkeen isäntävaltion valvontaviranomainen ilmoittaa hakijalaitokselle ne yleiseen etuun perustuvat edellytykset, joiden mukaisesti sivuliike voi harjoittaa toimintaa isäntävaltiossa. Jos yhteinen valvontaryhmä toteaa, että edellytykset eivät täyty, se valmistelee valvontaelimelle luonnoksen kielteiseksi päätökseksi, jonka EKP:n neuvosto hyväksyy vastustamattajättämismenettelyllä. Laitoksella on oikeus tulla kuulluksi. Pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosasto antaa lopullisen kielteisen päätöksen tiedoksi hakijalaitokselle ja kotivaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle.

Kun vähemmän merkittävä laitos haluaa perustaa sivuliikkeen valvontamekanismiin osallistumattomaan jäsenvaltioon, sen on ilmoitettava aikomuksestaan kotivaltionsa kansalliselle valvontaviranomaiselle. Kotivaltion valvontaviranomainen ilmoittaa asiasta isäntävaltion valvontaviranomaiselle sekä EKP:lle.

Jos merkittävä laitos haluaa tarjota palveluja valvontamekanismiin osallistumattomassa jäsenvaltiossa, yhteinen valvontaryhmä ilmoittaa asiasta isäntävaltion valvontaviranomaiselle kuukauden kuluessa. Jos vähemmän merkittävä laitos haluaa tarjota palveluja mekanismiin osallistumattomassa jäsenvaltiossa, sen tulee ilmoittaa aikomuksestaan kotivaltionsa valvontaviranomaiselle, joka ilmoittaa asiasta edelleen isäntävaltion valvontaviranomaiselle ja EKP:lle.

Ilmoitukset sivuliikkeissä ja palvelujen tarjoamisen vapauden käytössä tapahtuneista muutoksista

Jos valvontamekanismiin osallistuvassa maassa sijaitsevan merkittävän laitoksen sivuliikkeissä tapahtuu muutoksia (esim. sivuliike alkaa tarjota uusia palveluja tai lopettaa tiettyjen palvelujen tarjoamisen, sivuliike lopettaa toimintansa, sivuliikkeen johdossa tapahtuu muutoksia tai sivuliikkeen virallinen nimi ja osoite muuttuvat), laitoksen päätoimipaikan sijaintivaltion kansallisen valvontaviranomaisen on lähetettävä ilmoitus isäntävaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle ja EKP:lle.

Jos taas muutoksia tapahtuu palveluissa, joita merkittävät laitokset tarjoavat palvelujen tarjoamisen vapauden nojalla, niistä on ilmoitettava EKP:lle. Kotivaltion kansallinen valvontaviranomainen huolehtii ilmoituksen tekemisestä isäntävaltion kansalliselle valvontaviranomaiselle. EKP:lle ei tarvitse tehdä ilmoitusta silloin, kun muutokset koskevat vähemmän merkittävien laitosten sivuliikkeitä tai palvelujen

tarjontaa mekanismiin osallistumattomissa jäsenvaltioissa, vaan ilmoitus tehdään kansalliselle valvontaviranomaiselle.

3.2 Laitosten merkittävyyden arviointi

[YVM-asetuksen artiklan 6 kohta 4 ja kohdan 5 alakohta b](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 39–72](#)

EKP:n rooli luottolaitoksen valvonnassa riippuu laitoksen merkittävyydestä, joka määritetään laitoksen korkeimmalla valvontamekanismin piirissä olevalla konsolidointitasolla. EKP:llä on käytössä menettelyt, joilla valvottavien laitosten merkittävyys arvioidaan YVM-asetuksessa säädettyjen kriteerien mukaan ja joilla määritetään, milloin valvottavan laitoksen asema on muutettava merkittävästä vähemmän merkittäväksi tai päinvastoin. Jos valvottavan laitoksen asema muuttuu, valvontatehtävät on siirrettävä EKP:ltä kansalliselle valvontaviranomaiselle tai päinvastoin siten, että laitoksen jatkuva ja tehokas valvonta ei vaarannu. YVM-kehysasetuksen nojalla EKP:n on julkaistava luettelo valvottavista yhteisöistä ja ylläpidettävä sitä. Luetteloa pitää toimilupa-asioiden toimisto, joka myös koordinoi valvottavien laitosten säännöllisiä ja tapauskohtaisia merkittävyysarviointeja tiiviissä yhteistyössä yhteisten valvontaryhmien ja kansallisten valvontaviranomaisten kanssa.

3.2.1 Merkittävyyden arviointikriteerit

YVM-asetuksen ja YVM-kehysasetuksen mukaan pankin merkittävyys arvioidaan viidellä kriteerillä, jotka ovat 1) koko, 2) taloudellinen merkitys, 3) rajat ylittävien toimintojen merkitys, 4) suora julkinen rahoitustuki ja 5) se, onko pankki yksi kolmesta merkittävimmästä luottolaitoksesta omassa jäsenvaltiossaan.

Laitoksen asema muuttuu vähemmän merkittävästä merkittäväksi, kun vähintään yksi yllä mainituista kriteereistä täyttyy. Merkittävän laitoksen luokitusta ei sen sijaan muuteta vähemmän merkittäväksi heti, jos jokin merkittävyyskriteeri jää kerran täyttymättä. YVM-kehysasetuksen mukaan laitoksen merkittävyys arvioidaan uudelleen, jos sama merkittävyyskriteeri jää täyttymättä kolmena peräkkäisenä vuonna. Kolmen vuoden sääntöä käyttämällä pyritään ehkäisemään valvontatehtävien nopeat tai toistuvat siirrot kansallisten valvontaviranomaisten ja EKP:n välillä. Säännöstä voidaan kuitenkin poiketa, jos se on perusteltua YVM-kehysasetuksessa säädettyjen poikkeustapausten nojalla.

Jos mikään viidestä merkittävyyskriteeristä ei täyty, EKP voi YVM-asetuksen ja YVM-kehysasetuksen mukaisesti ottaa laitoksen suoraan valvontaansa milloin tahansa joko omasta aloitteestaan tai kansallisen valvontaviranomaisen pyynnöstä, jos se on tiukkojen valvontavaatimusten johdonmukaisen soveltamisen kannalta tarpeen. Lisäksi EKP voi kansallista valvontaviranomaista kuultuaan pitää pankin edelleen vähemmän merkittävänä, vaikka se täyttäisi merkittävyyskriteerit, mikäli katsotaan, että kansallisella valvontaviranomaisella on EKP:tä paremmat edellytykset pankin suoraan valvontaan.

3.2.2 Merkittävyyden arviointimenettely

EKP toteuttaa pankkien merkittävyyden arviointimenettelyn YVM-asetuksessa ja YVM-kehysasetuksessa säädettyjen kriteerien mukaan sekä säännöllisesti että tapauskohtaisesti.

Kaikkien yhteisen pankkivalvonnan piiriin kuuluvien laitosten merkittävyys arvioidaan säännöllisesti kerran vuodessa. Kukin laitos arvioidaan korkeimmalla yhteisen pankkivalvonnan piirissä olevalla konsolidointitasolla sen määrittämiseksi, täyttääkö se jonkin merkittävyydkriteerin tavanomaisessa liiketoiminnassaan. Jo merkittäviksi määritettyjen laitosten kohdalla yhteiset valvontaryhmät arvioivat, täyttyykö jokin merkittävyydkriteeri edelleen. Vähemmän merkittävien laitosten arvioinnin puolestaan toteuttaa kansallinen valvontaviranomainen. Merkittävyyden arviointimenettelyä koordinoi ja valvoo pankkivalvonnan hallinnon ja yleistoimintojen pääosaston toimilupa-asioiden toimisto.

Tapauskohtaisia merkittävyyсарviointeja tehdään silloin, kun valvottavaan yhteisöön kohdistuu tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumaton tapahtuma tai ryhmärakenteen muutos, kuten sulautuminen, yrityskaupat, uusien yhteisöjen perustaminen tai toimiluvan peruminen. Tapauskohtaisen merkittävyyсарviointin toteuttamiseksi yhteisen valvontaryhmän tai kansallisen valvontaviranomaisen onkin ilmoitettava merkittävyyсарviointiin mahdollisesti vaikuttavan tapahtuman ilmenemisestä toimilupa-asioiden toimistolle.

3.2.3 Valvontavastuun siirtäminen

Kun EKP on päättänyt joko säännöllisen tai tapauskohtaisen arvioinnin perusteella siirtää laitoksen valvontavastuun kansalliselta valvontaviranomaiselta itselleen tai päinvastoin, aletaan valmistella päätöksen täytäntöönpanoa. Tässä yhteydessä EKP ja kyseinen kansallinen valvontaviranomainen tekevät tiivistä yhteistyötä varmistaakseen, että valvontatoimivallan siirtäminen tapahtuu vaivattomasti YVM-kehysasetusta noudattaen. YVM-kehysasetuksessa säädetään myös, miten EKP ja kansallinen valvontaviranomainen hoitavat mahdolliset keskeneräiset menettelyt sen laitoksen osalta, jonka merkittävyyсарsasma on muuttunut.

Jos valvontavastuu siirretään kansalliselta valvontaviranomaiselta EKP:lle, laitos tulee EKP:n suoraan valvontaan suunnitellun ajan kuluessa. Ennen kuin EKP voi ottaa laitoksen suoraan valvontaansa, perustetaan uusi yhteinen valvontaryhmä ja määritetään sen kokoonpano ja henkilöstöresurssit.

Jos valvontavastuu siirretään EKP:ltä kansalliselle valvontaviranomaiselle, laitos tulee kansallisen valvontaviranomaisen suoraan valvontaan suunnitellun ajan kuluessa. Keskeiset valvontatehtävät siirtyvät yhteiseltä valvontaryhmältä kansalliselle valvontaviranomaiselle.

3.3 Emoyrityksenä toimivan rahoitusalan (seka)holdingyhtiön hyväksyminen

Vakavaraisuusdirektiivin 21 a artikla kansallisten täytäntöönpanosäädösten mukaisena

EKP:n tehtävät rahoitusalan (seka)holdingyhtiöiden hyväksyjänä

Monet valvottavat luottolaitokset ovat emoyrityksensä määräysvallassa. Siksi on tärkeää valvoa myös emoyrityksiä, varsinkin sen määrittämiseksi, onko kyseessä rahoitusalan holdingyhtiö vai rahoitusalan sekaholdingyhtiö. Emoyritysten valvonnalla varmistetaan tytäryritysten tehokas valvonta, ja samalla saadaan koordinoitu yleiskuva koko ryhmästä.

Viidennen vakavaraisuusdirektiivin (CRD V) voimaantulon myötä myös emoyrityksinä toimivat (seka)holdingyhtiöt tarvitsevat pankkivalvonnan hyväksynnän. Hyväksynnän saamisen jälkeen emoyritys vastaa siitä, että konsolidoidut vakavaraisuusvaatimukset täytetään valvottavassa ryhmässä kokonaisuudessaan. Tämä oli aiemmin tytäryrityksenä toimivan luottolaitoksen vastuulla. Emoyrityksenä toimiva (seka)holdingyhtiö voidaan myös vapauttaa hyväksyntävaatimuksesta, jos lainsäädännössä asetetut kumulatiiviset ehdot täyttyvät ja jos jokin toinen ryhmän yritys vastaa siitä, että ryhmä täyttää konsolidoidut vakavaraisuusvaatimukset.

EKP hyväksyy valvonnassaan olevien merkittävien pankkiryhmien emoyrityksinä toimivat (seka)holdingyhtiöt tai vapauttaa ne hyväksyntävaatimuksesta. Joissain tapauksissa EKP ja yhteiseen valvontamekanismiin osallistumattoman maan toimivaltainen viranomainen tekevät hyväksynnästä tai vapautuksesta yhteispäätöksen. Vähemmän merkittävien pankkiryhmien emoyritysten hyväksyntä tai vapauttaminen kuuluu kansallisten viranomaisten toimivaltaan.

3.3.1 Kriteerit

Hyväksynnän saamiseksi emoyrityksenä toimivan rahoitusalan (seka)holdingyhtiön on täytettävä seuraavat kriteerit:

- Valvottavan ryhmän sisäinen organisaatio ja työnjako on järjestetty siten, että ryhmä kykenee koordinoimaan tehokkaasti kaikkia tytäryrityksiä, ehkäisemään tai ratkaisemaan ryhmän sisäisiä ristiriitoja ja valvomaan koko ryhmää koskevien toimintaperiaatteiden noudattamista.
- Ryhmän rakenne ei saa estää tytäryritysten eikä emoyrityksenä toimivan rahoitusalan (seka)holdingyhtiön tehokasta valvontaa. Huomioon otetaan etenkin emoyrityksen tehtävä ja asema valvottavassa ryhmässä sekä omistusrakenne.
- Osakkeenomistajien sopivuusvaatimukset sekä johtajien sopivuus- ja luotettavuusvaatimukset täyttyvät.

Jos kriteerit täyttyvät, EKP antaa hyväksynnän ja ryhtyy valvomaan, että kriteerit täyttyvät jatkossakin. Jos se havaitsee, etteivät kriteerit (enää) täyty, se voi määrätä emoyrityksenä toimivalle rahoitusalan (seka)holdingyhtiölle valvontatoimenpiteitä varmistaakseen, että valvonta on (jälleen) tehokasta ja vaatimukset täytetään.

Emoyrityksenä toimiva rahoitusalan (seka)holdingyhtiö voi saada vapautuksen hyväksyntävaatimuksista ainoastaan, jos se täyttää seuraavat kriteerit:

- sen pääasiallisena toimintana on hankkia omistusosuuksia
- sitä ei ole nimetty kriisintarkkailun kohteena olevaksi yhteisöksi
- jokin valvottavan ryhmän tytäryritys on nimetty varmistamaan, että ryhmä täyttää vakavaraisuusvaatimukset konsolidoinnin perusteella
- se ei tee päätöksiä, jotka vaikuttavat koko valvottavaan ryhmään
- ryhmän tehokkaalle valvonnalle ei ole esteitä.

Edellä mainittujen kriteerien täytyminen arvioidaan huolella, ja vapautus myönnetään vain, jos ne kaikki täyttyvät.

3.3.2 Menettelyn kesto

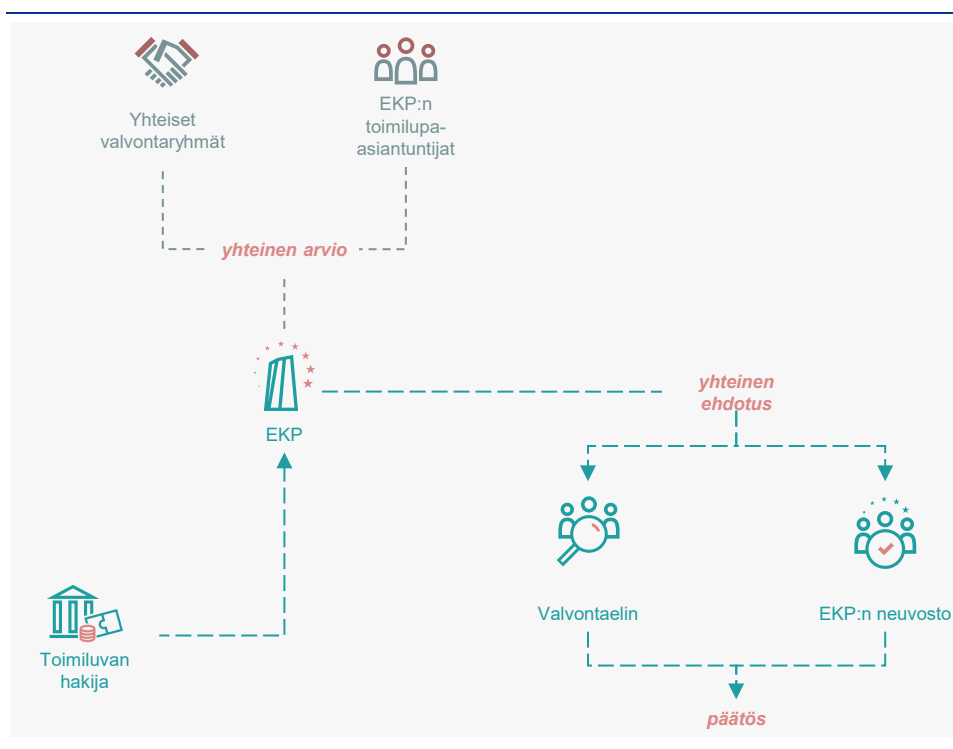
Jos EKP aikoo evätä hyväksynnän tai vapautuksen, siitä ilmoitetaan hakijalle neljän kuukauden kuluessa valmiin hakemuksen vastaanottamisesta. Päätös hyväksynnän tai vapautuksen myöntämisestä tai epäämisestä on joka tapauksessa tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta.

3.3.3 Menettelyn kulku

Hyväksyntää hakevien laitosten, joista on tulossa merkittäväksi määritetyn laitoksen osa, toivotaan toimittavan hakemuksensa [IMAS-verkkopalvelun](#) kautta.

Kaavio 13

Päätöksentekoprosessi lyhyesti

3.4 Valvontatietojen keruu

Valvonnan tueksi tarvitaan olennaisia tietoja riippumatta siitä, tapahtuuko valvonta laitoksen vai valvojan tiloissa. Tietojen ja tilastojen saatavuus ja vaihto ovatkin olennaisessa osassa EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten toimien koordinoinnissa ja yhteydenpidossa valvottavien yhteisöjen kanssa. Tietojen keruu lähtee valvojien tietotarpeiden määrittämisestä. Niiden pohjalta luodaan tarkoituksenmukaiset menettelyt, joilla tiedot kerätään valvottavilta yhteisöiltä, sekä laadunvarmistusmenettelyt, joilla EKP ja kansalliset valvontaviranomaiset varmistavat, että kerätyt tiedot täyttävät vähimmäisvaatimukset.

3.4.1 Raportointitarpeiden määrittäminen

Vakavaraisuusasetuksen artiklat 6, 24, 99, 100, 101, 394, 415 ja 430

YVM-asetuksen artikla 10 ja johdanto-osan kappale 47

YVM-kehysasetuksen artiklat 139, 140 ja 141

Yhteiset valvontaryhmät tarvitsevat jatkuvaa valvontaa varten ajoissa kaikki olennaiset tiedot valvomistaan laitoksista.

Tietoja kerätään pääasiassa säännöllisen **viranomaisraportoinnin** avulla. Siinä kerätään säännöllisin väliajoin suuri määrä dataa ja raportteja valvottavien laitosten taloudellisesta tilanteesta ja vakavaraisuudesta käyttäen vakiolomakkeita. Lisäksi voidaan tarvittaessa järjestää **täydentäviä tiedonkeruita** erityisten tietotarpeiden täyttämiseksi.

Horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto sekä valvonnan strategian ja riskien osasto kartoittavat valvontatietotarpeita tiiviissä yhteistyössä yhteisten valvontaryhmien kanssa ja koordinoivat tietotarpeiden kirjaamista lainsäädäntöön raportointivaatimuksiksi.

Oikeus asettaa raportointivaatimuksia perustuu YVM-asetuksen johdanto-osan kappaleeseen 47, jossa todetaan näin: ”Jotta EKP voisi hoitaa tehtävänsä tehokkaasti, sillä olisi oltava oikeus vaatia kaikki tarvittavat tiedot sekä suorittaa tutkimuksia ja paikalla tehtäviä tarkastuksia tarvittaessa yhteistyössä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa. EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi saatava samat tiedot siten, että luottolaitoksiin ei sovelleta päällekkäisiä raportointivaatimuksia.”

YVM-asetuksen mukaan EKP voi vaatia sekä oikeushenkilöitä että luonnollisia henkilöitä toimittamaan kaikki tiedot, joita se tarvitsee YVM-asetuksella annettujen tehtäviensä hoitamiseksi. Esimerkkinä mainitaan tiedot, jotka toimitetaan säännöllisin väliajoin ja määritellyissä muodoissa valvonta- ja tilastointitarkoituksiin. EKP kerää valvontatietoja pääasiassa kansallisilta valvontaviranomaisilta käyttäen niin sanottua porrastettua raportointia. Kun EKP saa tietoja suoraan oikeushenkilöiltä tai luonnollisilta henkilöiltä, se antaa nämä tiedot kansallisten valvontaviranomaisten käyttöön. EU:n valvontaraportoinnin yhdenmukaistaminen on Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) tehtävänä. YVM-kehysasetuksen mukaan EKP voi kuitenkin vaatia valvottavia laitoksia antamaan ylimääräisiä valvontatietoja, joita EPV ei ole yhdenmukaistanut, aina kun EKP tarvitsee tällaisia tietoja sille annettujen valvontatehtävien hoitamiseksi. EKP voi myös määrittää, millaisia tietoja sille on toimitettava ja mihin mennessä, sekä tietojen toimitusmenettelyn, -muodon ja -tiheyden.

Raportointia on kahdenlaista: a) säännöllinen raportointi, joka perustuu EPV:n ohjeisiin tai EKP:n asetukseen tai päätökseen b) tapauskohtainen raportointi (eli ylimääräinen tiedonkeruu) valvontapäätöksen perusteella.

3.4.2 Säännöllinen raportointi

EKP:n asetus valvontaan liittyvien rahoitustietojen raportoinnista (EKP/2015/13)

EKP:n päätös valvottavien yhteisöjen kansallisille toimivaltaisille viranomaisille ilmoittamien valvontatietojen toimittamisesta Euroopan keskuspankille (EKP/2023/18)

EKP:n päätös valvottavien yhteisöjen varainhankintasuunnitelmien raportoinnista kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta Euroopan keskuspankille (EKP/2023/19)

Komission täytäntöönpanoasetus, jolla valvontatietojen raportointia koskevat **tekniset täytäntöönpanostandardit** on saatettu lainvoimaisiksi, sisältää yksityiskohtaiset raportointivaatimukset, joita laitosten on noudatettava ilmoittaessaan omia varoja koskevia tietojaan ja taloudellisia tietojaan (kuten COREP- ja FINREP-tiedot sekä maksuvalmiutta, pysyvää varainhankintaa, suuria asiakasriskejä ja omavaraisuusastetta koskevat tiedot). Raportointivaatimuksia asetetaan myös EPV:n ohjeissa ja päätöksissä. **EPV:n raportointivaatimuksia** ovat EPV:n kaikki valvontaraportointia koskevat tekniset täytäntöönpanostandardit, ohjeet ja päätökset. EPV:n asiakirjoissa määritellään tarkasti, missä laajuudessa ja muodossa, millä tiheydellä ja aikataululla ja minkä määritelmien mukaan vakavaraisuusasetuksessa vaaditut tiedot on raportoitava, jotta valvojat voivat hyödyntää niitä analyyseissaan. Raportointia varten onkin laadittu valmiit lomakkeet, joilla laitosten on toimitettava vaaditut tiedot maansa kansalliselle

valvontaviranomaiselle. Kansallinen valvontaviranomainen toimittaa tiedot edelleen EKP:lle porrastetun raportointikäytännön mukaisesti. EPV:n raportointivaatimukset ovat EU:n laajin yksittäinen vaatimuskokonaisuus luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten valvontaa ja kriisinratkaisua varten.

Täytäntöönpanostandardien raportointivaatimuksia on laajennettu **valvontaan liittyvien rahoitustietojen raportoinnista annetulla EKP:n asetuksella**, jolla konsolidoitujen rahoitustietojen yhdenmukainen säännöllinen raportointi on ulotettu koskemaan myös kansallisia tilinpäätössääntöjä noudattavia laitoksia ja yksittäisinä yhteisinä raportoivia (esim. mihinkään ryhmittymään kuulumattomia) laitoksia. Näin varmistetaan eri maissa sijaitsevien laitosten raportoimien tietojen yhtenäisyys ja parannetaan niiden vertailtavuutta.

EKP:n pankkivalvonnassa horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto vastaa valvojien tiedonkeruutarpeiden määrittelystä ja niiden kirjaamisesta EKP:n säädöksiin raportointivaatimuksiksi. Pankkivalvontatilastojen toimisto EKP:n tilastoinnin pääosastossa puolestaan organisoii tiedonkeruun sekä tietojen kokoamisen ja jakelun.

3.4.3 Tapauskohtainen eli täydentävä tiedonkeruu

EKP suorittaa tarpeen mukaan täydentäviä tiedonkeruita sellaisten valvontatietojen saamiseksi, jotka eivät kuulu säännöllisen valvontaraportoinnin piiriin.

Vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin tietotarpeita varten on esimerkiksi kehitetty **lyhyen aikavälin tiedonkeruu**, joka on räätälöity pilarin 2 vaatimusten määrittämistä varten. Siinä merkittävät laitokset raportoivat korkeimman konsolidointitason tietoja. Lisäksi mukana on tytäryhtiöitä, jotka yhteinen valvontaryhmä on määrittänyt raportointivelvollisiksi YVM-asetuksen artiklan 10 nojalla ja joille on tiedotettu asiasta EKP:n toimenpidekirjeellä. Lyhyen aikavälin tiedonkeruun raportointivaatimukset tarkistetaan vuosittain ennen vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin käynnistymistä, jotta kerättävät tiedot vastaavat varmasti valvojien tarpeita.

Lyhyen aikavälin tiedonkeruussa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta. Vaadittavien tietojen määrä riippuu siis laitoksen rakenteen monimutkaisuudesta, ja useimmissa lomakkeissa on kohtia, jotka pienemmät laitokset voivat jättää raportoimatta. Lisäksi raportoitujen tietojen laadusta tehdään kunkin tiedonkeruun yhteydessä yleensä kaksi raporttia: alustava raportti pian raportoinnin määräajan jälkeen ja yhteenvetoraportti kuudesta kahdeksaan viikkoa määräajan jälkeen, jolloin tietojen katsotaan olevan lähes lopullisia. Keskitetyn CASPER-palvelun avulla valvojat pääsevät käsittelemään ja validoimaan kerättyjä tietoja alle 24 tunnissa niiden raportoinnista. Tietoja ja indikaattoreita päivitetään sen jälkeen päivittäin tai pyynnöstä useamminkin sitä mukaa, kun tietoja toimitetaan uudelleen.

Edellä mainittujen tiedonkeruiden lisäksi EKP kerää myös täydentäviä tietoja. Niitä ovat esimerkiksi valvojien työssä ja erityisarvioinneissa tarvittavat tiedot. Lisäksi voidaan tarpeen mukaan asettaa laitoskohtaisia raportointivaatimuksia. EKP:n pankkivalvonnan horisontaalisten valvontatoimintojen pääosasto ja EKP:n

tilastoinnin pääosaston pankkivalvontatilastojen toimisto määrittävät raportointivaatimukset ja -muodon. Täydentävät tiedonkeruut pyritään sovittamaan yhteen EPV:n raportointistandardeissa määritettyjen kulloistenkin vaatimusten kanssa, sillä ne muodostavat tiedonkeruulle vankan yhdenmukaisen perustan. EKP hyödyntää raportointistandardeja täysimääräisesti. Ennen uuden tiedonkeruun käynnistämistä EKP varmistaa aina, ovatko sen tarvitsemat tiedot valmiiksi saatavilla tai voivatko valvojat hankkia ne niin, ettei valvottaville laitoksille aiheudu ylimääräistä raportointitaakkaa. Tämän helpottamiseksi EKP:n pankkivalvonta kirjaa kaikki mikrovalvontaan liittyvät tietopyyntönsä, jotta päällekkäinen raportointi vältetään ja valvottavien laitosten raportointitaakka pidetään mahdollisimman pienenä.

Kun EKP:n lisäraportointivaatimukset vakiintuvat, se ehdottaa EPV:n raportointivaatimuksiin muutoksia, joiden avulla voidaan vähentää täydentävien tiedonkeruiden tarvetta.

3.4.4 Valvontatietojen käsittely

Kukin valvottava laitos toimittaa EPV:n raportointivaatimusten ja valvontaan liittyvien rahoitustietojen raportoinnista annetun EKP:n asetuksen nojalla säännöllisesti raportoitavat tiedot kotimaansa kansalliselle valvontaviranomaiselle, joka toimittaa tiedot edelleen EKP:lle. Tätä porrastettua menettelyä ei kuitenkaan noudateta silloin, kun kyseessä ovat tekniset täytäntöönpanostandardit, joiden nojalla on raportoitava tai julkistettava tietoja omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksesta (MREL) ja tappioiden kattamiseen tarvittavaa kokonaiskapasiteettia (TLAC) koskevista vaatimuksista. Jotta pankit eivät joutuisi raportoimaan samoja tietoja sekä kansallisille viranomaisille että kriisinratkaisuviranomaisille, näiden tietojen keruusta vastaa yhteinen kriisinratkaisuneuvosto, joka saa tiedot kansallisilta kriisinratkaisuviranomaisilta. EKP:n tilastoinnin pääosaston pankkivalvontatilastotoimisto vastaa EPV:n raportointivaatimusten mukaisten tietojen keruusta. Niihin kuuluvat esimerkiksi laajennetun FINREP-raportoinnin tiedot, jotka kansalliset valvontaviranomaiset tai yhteinen kriisinratkaisuneuvosto siirtävät pankkivalvonnan SUBA-tietojärjestelmään XBRL-muodossa. Jos tietojen vienti onnistuu (eli tiedosto täyttää EPV:n ja EKP:n vaatimukset), SUBA-järjestelmä tekee niille automaattisesti kattavat validointitarkastukset. Validointitarkastukset tehdään kolmessa vaiheessa. Ensiksi tietojen johdonmukaisuus ja paikkansapitävyys tarkastetaan moduuli kerrallaan EPV:n validointisäännöillä, jotka EPV julkaisee säännöllisin väliajoin [verkkosivuillaan Reporting frameworks -osiossa](#). Toiseksi EKP tekee aukottomuustarkastuksia, joissa varmistetaan, että vaadittuja lomakkeita ei puutu eikä mukana ole moduuliin kuulumattomia lomakkeita. Kolmanneksi EKP tekee tiedoille myös yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa kehitettyjä lisätarkastuksia (ks. osa 3.4.5 ”Tietojen laadunarviointi”). Samoja toimitus- ja laadunvarmistusmenettelyjä noudatetaan myös silloin, kun toimitetaan korjattuja tietoja. EKP:n laadunvarmistusjärjestelyihin kuuluu lisäksi muitakin tarkastuksia. Pankkivalvontatilastojen toimistolla on parhaillaan käynnissä kokeilu, jossa pankkeja pyydetään toimittamaan yksityiskohtainen selvitys, jos merkittävä määrä tietoja joudutaan lähettämään uudelleen. Toisen käynnissä olevan kokeilun tarkoituksena

on edistää pankkien ylimpien hallintoelinten tilivelvollisuutta pyytämällä niitä toimittamaan johdon allekirjoittama raportti, jossa on tiivistelmä valvontatiedoissa havaituista laatuongelmista.

Viranomaisille säännöllisesti raportoituja tietoja jaetaan sekä ulkoisesti että sisäisesti. EPV:n päätösten mukaisesti kansalliset valvontaviranomaiset lähettävät useimmat sen raportointivaatimusten mukaisesti toimitetut tiedot välittömästi eteenpäin EPV:lle. Kansalliset valvontaviranomaiset toimittavat tiedot eteenpäin porrastetusti, jotta tietoja ei toimitettaisi päällekkäin sekä EKP:lle että EPV:lle ja jotta kansallisten viranomaisten, EKP:n ja EPV:n tietokannat olisivat täysin yhdenpitävät.

SUBA-järjestelmään viedyt valvontatiedot saatetaan eri muodoissa ja eri välineillä yhteisen pankkivalvonnan sisäiseen käyttöön. Kunkin päivän aikana SUBA-järjestelmään viedyt (merkittävien laitosten ja vähemmän merkittävien laitosten) tiedot muunnetaan seuraavana yönä eri muotoihin ja tallennetaan pankkivalvonnan tiedonhallintajärjestelmään ja IMAS-raportointijärjestelmään. Näin tiedot ovat valvojien käytössä vuorokauden kuluessa siitä, kun EKP on ne saanut. Lisäksi merkittävien ja vähemmän merkittävien laitosten kaikki riski-indikaattorit päivitetään heti kun SUBA-järjestelmään on viety yksikin tietomoduuli, joka vaikuttaa indikaattorien laskentaan.

3.4.5 Tietojen laadunarviointi

Asiaankuuluvien ja laadukkaiden tietojen saatavuus on ensisijaisen tärkeää sekä laitoksille itselleen että valvojille. Hyvä, riskiperusteinen päätöksenteko ja kunnollinen riskienhallinta edellyttävät, että tiedot ovat laadukkaita ja riskit pystytään määrittämään koko yrityksen tasolla. Tietojen ensimmäisen laadunarvioinnin tekevät kansalliset valvontaviranomaiset. Merkittävien laitosten tiedot tarkastetaan EPV:n laatimien yhdenmukaisten validointitarkastusten lisäksi [täydentävissä laadunvarmistuksissa](#), jotka EKP on kehittänyt yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa tietojen mahdollisten virheiden havaitsemiseksi ja tietojen laadunarvioinnin yhtenäistämiseksi. Tietojen toisesta laadunarvioinnista vastaa EKP. Tässä säännöllisessä seurannassa selvitetään mahdollisia ongelmia, joita tietojen ensimmäisessä laadunarvioinnissa ei vielä ratkaistu. EKP suorittaa myös lisätarkastuksia, joista osa – esimerkiksi vertailuanalyysit, uskottavuustarkastukset ja maavertailut – voidaan tehdä vasta koko tietojoukolle. Jos toisessa laadunarvioinnissa todetaan, että laitoksen toimittamissa tiedoissa on virheitä tai tiedot eivät ole uskottavia, EKP on kansallisten valvontaviranomaisten välityksellä yhteydessä laitokseen ja seuraa ongelmien korjaamista (porrastettu menettely).

EKP arvioi tietojen laatua seuraavilla kriteereillä.

- **Täsmällisyys:** saako EKP tiedot määräaikaan mennessä, ja jos ne viivästyvät, kuinka paljon määräajan jälkeen EKP saa tiedot.
- **Tarkkuus:** miten tarkasti raportoitu arvo kuvastaa tarkoitettua käsitettä. Valvontatilastoissa tarkkuudella tarkoitetaan sitä, että raportoiduissa arvoissa ei

ole virheitä ja kukin arvo vastaa täsmälleen tarkoitettua käsitettä. Käytännössä tarkkuus kvantifioidaan selvittämällä, ovatko eri tietojoukot (esim. eri lomakkeiden tiedot) keskenään johdonmukaisia ja vastaavatko ne laitoksen virallisia tietoja ja muita julkaistuja tietoja.

- **Aukottomuus:** onko kaikki vaaditut tiedot raportoitu. Aukottomuustarkastusten avulla selvitetään, puuttuuko tietoja.
- **Luotettavuus:** miten hyvin alun perin raportoidut arvot vastaavat tarkistettuja arvoja. Vastaavuutta arvioidaan vertaamalla uudelleen toimitettuja tietoja alkuperäisiin tapauksissa, joissa merkittävän uudelleentoimituksen tunnusmerkit täyttyvät.
- **Uskottavuus:** ovatko tiedot uskottavia ja onko niiden joukossa äärihavaintoja. Raportoituja arvoja verrataan kyseessä olevien muuttujien aikasarjoihin sen arvioimiseksi, poikkeavatko arvot merkittävästi tavanomaisesta tai ovatko ne huomattavan suuria tai pieniä verrattuna vastaaviin laitoksiin.

EKP:n tilastoinnin pääosasto laatii näiden kriteerien pohjalta erilaisia seurantamittareita ja -raportteja, esimerkiksi neljännesvuosittaisen laaturaportin kustakin merkittävästä laitoksesta. Se toimittaa laaturaportit myös kansallisten valvontaviranomaisten käyttöön ja pitää ne ajan tasalla laadun kehityksestä. Varsinaisesti laaturaportit osoitetaan kuitenkin kunkin laitoksen yhteiselle valvontaryhmälle. Jos tietojen laadussa on raportin mukaan merkittäviä puutteita tai jos yhteinen valvontaryhmä toteaa analyysinsä pohjalta, että lakisääteisiä vaatimuksia on rikottu, valvontaryhmä ryhtyy valvontatoimiin. Valvontatoimena voi olla esimerkiksi laitokselle osoitettu toimenpidekirjelmä tai tapaaminen laitoksen johdon kanssa. Yhteinen valvontaryhmä voi myös ehdottaa, että valvontaelin ja EKP:n neuvosto käyttävät [valvontavaltuuksiaan](#). Laaturaporttien tulokset otetaan todennäköisesti huomioon myös arvioitaessa laitoksen riskejä jatkoanalyysija varten.

4 Merkittävien laitosten valvonta

Laitoskohtaisen valvonnan pohjana toimii valvontatarkkailuohjelma, johon kirjataan suunnitellut säännöllisen valvonnan toimet. Valvontatarkkailuohjelma kattaa jatkuvaan valvontaan ja paikalla tehtäviin tarkastuksiin liittyvät tehtävät ja toiminnot, ja se mitoitetaan käytettävissä olevien resurssien mukaan. Yhteisen pankkivalvonnan piirissä olevien laitosten keskeisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden määrittäminen ja arviointi ovat tärkeä osa EKP:n pankkivalvontatehtäviä. Niiden pohjalta määritellään valvontaprioriteetit, ja ne ohjaavat myös yhteisten valvontaryhmien päivittäistä työtä.

Jatkuva valvonta kattaa paitsi vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin myös joukon muita säännöllisesti tai tarvittaessa suoritettavia toimia ja tehtäviä, joita ovat muun muassa johdon jäsenten sopivuuden arviointi, vakavaraisuussäätelyn noudattamisen varmistaminen ja laitoksen riskiprofiilin arviointi. Yhteisessä valvontamekanismissa näistä tehtävistä vastaa kunkin merkittävän laitoksen yhteinen valvontaryhmä. Jatkuvan valvonnan lisäksi voi olla tarpeen tehdä tarkastuskäyntejä (esim. mallintarkastus tai muu paikalla tehtävä tarkastus) perusteellisemmän arvion suorittamiseksi jostakin aiheesta. Paikalla tehtävistä tarkastuksista vastaa yleensä erillinen tarkastusryhmä, joka on riippumaton mutta tekee tiivistä yhteistyötä yhteisen valvontaryhmän kanssa.

Valvontatarkastusten tuloksena on usein valvottavaan laitokseen kohdistettavia valvontatoimia ja -päätöksiä, joiden noudattamista valvojat seuraavat. Tarvittaessa noudattaminen varmistetaan täytäntöönpanotoimin tai viime kädessä seuraamuksin.

4.1 Operatiivinen suunnittelu

4.1.1 Valvontatoimien sopiva mitoitus

Vakavaraisuusdirektiivin artikkelit 97 ja 99

Valvonnan on oltava riskiperusteista ja valvottavan laitoksen luonteeseen nähden oikeasuhteista. Kumpikin näkökohta on otettava huomioon, kun yhteisen pankkivalvonnan resursseja kohdistetaan yksittäisten laitosten valvontaan. Erityyppiset laitokset tarvitsevat siis eritasoista valvontaa, ja valvontatoimien tiheys ja intensiteetti määräytyvät laitoksen luonteen mukaan. Valvonnan mitoitus kytkeytyy suoraan laitoksen riskiprofiiliin.

Kunkin merkittävän laitoksen valvonnan mitoitusta määritettäessä otetaan huomioon kaksi asiakokonaisuutta.

Yhtäältä otetaan huomioon kunkin laitoksen koko ja toiminnan monimuotoisuus sekä muita tekijöitä, joiden perusteella laitokset jaetaan luokkiin (esim. luokassa 1 ovat suurimmat ja toiminnaltaan monimuotoisimmat laitokset).

Toisaalta otetaan huomioon myös kunkin laitoksen riskialttius. Sitä mitataan yleisellä riskiarviolla, jonka yhteinen valvontaryhmä laatii osana vakavaraisuuden kokonaisarviointia. Yleisessä riskiarviossa käytetään neliportaista asteikkoa, jossa vähäriskisimmät laitokset saavat pistemäärän 1 ja riskipitoisimmat pistemäärän 4. Arviointimenettelyä kuvataan tarkemmin osassa 4.6.

4.1.2 Valvontatarkkailuohjelman laatiminen

Vakavaraisuusdirektiivin artikkelit 97, 98 ja 99

Ohjeet valvojan arviointiprosessin (SREP) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä (EBA/GL/2014/13)

Merkittävän laitoksen valvontatarkkailuohjelma sisältää sekä laitoksen ulkopuolella suoritettavat valvontatoimet (vastuussa yhteinen valvontaryhmä) että laitoksen tiloissa suoritettavat valvontatoimet (vastuussa erillinen asiantuntijaryhmä).

Yhteinen valvontaryhmä laatii joka vuosi valvontatarkkailuohjelman kullekin valvomalleen merkittävälle laitokselle. Valvontatarkkailuohjelmaa koostettaessa nojaututaan voimassa oleviin sääntelyvaatimuksiin, valvontakäsikirjaan ja valvontaprioriteetteihin.

Yhteinen valvontaryhmä voi harkintansa mukaan suorittaa koska tahansa myös valvontatarkkailuohjelmaan kuulumattomia tehtäviä, erityisesti jos ne ovat tarpeen laitospäätösten tai yleisen riskitilanteen nopean muuttumisen vuoksi.

Kunkin vuoden alussa yhteinen valvontaryhmä toimittaa valvottavalle laitokselle valvontatarkkailuohjelman tiivistelmän. Siitä käyvät ilmi vuodelle suunnitellut tärkeimmät valvontatoimet, jotka edellyttävät laitokselta suoraa osallistumista.

Valvontatarkkailuohjelman tiivistelmässä on eritelty kolme osa-aluetta.

1. **Laitoksen ulkopuolella suoritettavat toimet**, joita yhteinen valvontaryhmä suunnittelee toteuttavansa tulevana vuonna. Näitä ovat esimerkiksi vakavaraisuuden kokonaisarviointi ja perusteelliset tarkastukset, joissa analysoidaan jotakin yhteisen valvontaryhmän määrittämää erityistä ongelma-aluetta.
2. **Laitoksen tiloissa suoritettavat toimet**, joita ovat esimerkiksi paikalla tehtävät tarkastukset ja sisäisten mallien tarkastukset.
3. Lisäksi valvontatarkkailuohjelmaan sisältyy luettelo **tiedonkeruista**, joita vuoden aikana aiotaan toteuttaa (säännöllisen ja tapauskohtaisen raportoinnin yhteydessä).

Yhteinen valvontaryhmä päivittää valvontatarkkailuohjelman tiivistelmän vuoden puolivälissä mahdollisten muutosten vuoksi ja toimittaa sen laitokselle.

4.2 Riskianalyysit keskeisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden määrittämiseksi ja arvioimiseksi

Yhteisen pankkivalvonnan piirissä olevien laitosten keskeisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden määrittäminen ja arviointi ovat tärkeä osa EKP:n pankkivalvontatehtäviä. Niiden pohjalta määritellään valvontaprioriteetit, ja ne ohjaavat myös yhteisten valvontaryhmien päivittäistä työtä. Sen lisäksi, että EKP kartoittaa ja seuraa kehittyviä ja vallitsevia riskejä (ks. osa 4.2.1), se myös tekee perusteellisia analyyseja ja erityisarvioiteja valikoiduista aiheista (ks. osa 4.4.3), suorittaa stressitestejä (ks. osa 4.2.2) sekä analysoi valmisteilla olevien sääntelyhankkeiden vaikutuksia (ks. osa 4.2.3).

4.2.1 Kehittyvien riskien kartoittaminen

YVM-asetuksen artiklat 3, 4 ja 10

Jotta pankkivalvojat voivat onnistua työssään, heidän on ehdottoman tärkeää arvioida valvottavien laitosten keskeisiä riskejä ja varsinkin pyrkiä tunnistamaan uudet, vasta kehittymässä olevat riskit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Riskien analysointi toimii myös hyvänä lähtökohtana säännölliselle strategiselle suunnittelulle, jossa määritellään valvontaprioriteetit. Tarvittavista vertailuanalyyseista ja yhteisen pankkivalvonnan piiriin kuuluvien laitosten keskeisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden yleisestä arvioinnista vastaa strategisten riskien ja analytiikan toimisto, jonka vastuulla on

1. kehittyvien riskien kartoittaminen ja riskitilanteen muutosten seuranta valvottavien laitosten osalta
2. perusteellisten vertailuanalyyseiden toteuttaminen eri muodoissa ja tiheyksillä kaikista olennaisista riskiluokista ja aiheista
3. yhteisten valvontaryhmien ja muiden yksiköiden valvontatyön tukeminen antamalla asiantuntija-apua ja muunlaista tukea muun muassa seuranta- ja analyysivälineiden kehittämiseen ja toteutukseen, vertailuanalyyseiden laatimiseen keskeisistä riskialueista ja asiantuntijatuen tarjoamiseen riskianalyyseissa.

Yhteisessä pankkivalvonnassa etuna on, että riskianalyyseissa pystytään hyödyntämään sekä suoraan yhteisillä valvontaryhmillä olevaa laitoskohtaista tietoa että EKP:n muiden yksiköiden tuottamia analyyseja, kuten makrovakausanalyyseja.

Analytiikkatoimisto laatii vuosittain riskiarvion (vakavaraisuuden kokonaisarviointi) tiiviissä yhteistyössä kansallisen asiantuntijaverkoston ja kansallisten valvontaviranomaisten horisontaalisten toimintojen kanssa. Arvioinnin ja muun analyttisen työn tulokset välitetään säännöllisesti yhteisille valvontaryhmille.

Vallitsevien riskien ja haavoittuvuustekijöiden analyysin tulokset otetaan huomioon yleisessä strategisessa suunnittelussa, ja ne vaikuttavat sitä kautta myös laitoskohtaisiin yleisiin valvontatarkkailuohjelmiin (ks. osa 4.1). Niitä täydentävät yhteisten valvontaryhmien perusteelliset analyytit, stressitestit (ks. osa 4.2.2),

vaikutusanalyysit voimassa tai tulossa olevasta sääntelystä (ks. osa 4.2.3) sekä aihekohtaiset analyysit valikoiduista aiheista (ks. osa 4.4.3).

4.2.2 Stressitestit

[YVM-asetuksen artiklan 4 kohdan 1 alakohta f](#)

[Vakavaraisuusdirektiivin artikla 100](#)

[EPV:n perustamisasetuksen johdanto-osan kappale 43 sekä artiklat 21, 22 ja 32](#)

Stressitestit ovat keskeinen väline yksittäisen riskin tai riskiyhdistelmän mittaamiseksi eri stressiskenaarioissa. Yhteisen pankkivalvonnan piiriin kuuluvien merkittävien laitosten stressitestaamiseen liittyvistä horisontaalisista tehtävistä vastaa stressitestiasiantuntijoiden toimisto. Se huolehtii esimerkiksi vakavaraisuusdirektiivin artiklassa 100 säädettyjen vuotuisten stressitestien toteuttamisesta vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin tueksi. Se toteuttaa yhteisen pankkivalvonnan piirissä oleville laitoksille kattavia vakavaraisuuden stressitestejä, jotka kuuluvat Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) joka toinen vuosi käynnistämään ja koordinoimaan EU:n laajuiseen stressitestiin. Niinä vuosina, jona pankkiviranomainen ei tee stressitestiä, EKP:n pankkivalvonta toteuttaa jotakin tiettyä valvontaprioriteettia koskevan stressitestin (esimerkiksi rahoitustoiminnan korkoriski vuonna 2017, likviditeettiriski vuonna 2019, ilmatoriski vuonna 2022 ja kyberhäiriöiden sietokyky vuonna 2024). Finanssimarkkinoiden ja makrotalouden ennustamattoman kehityksen vuoksi toteutetaan toisinaan kohdennettuja stressitestejä (kuten vuosina 2020 ja 2022 toteutetut herkkyysanalyysit) olennaisten riskien ja haavoittuvuustekijöiden arvioimiseksi.

Tähän työhön kuuluu muun muassa testeissä käytettävien menetelmien ja lomakkeiden laatiminen, laitosten stressiestiarvioiden haastamisessa käytettävien laadunvarmistusmenetelmien strateginen suunnittelu ja toteutus sekä käytettävien mallien ja tietotekniikkainfrastruktuurin kehitystyön valvonta. Stressitestiasiantuntijat tekevät tarpeen mukaan yhteistyötä EKP:n muiden yksiköiden, EPV:n ja/tai kansallisten valvontaviranomaisten kanssa.

Mikrotason stressitestejä täydennetään usein makrotason lisätesteillä, joissa ei keskitytä yksittäisiin pankkeihin vaan koko rahoitusjärjestelmään kohdistuviin kerrannais- ja verkostovaikutuksiin. Tällöin käytetään yhteenlaskettuja tietoja, joita valvottavien laitosten ei siis enää tarvitse toimittaa. Kerrannaisvaikutus voi syntyä esimerkiksi siten, että stressiskenaarioon sisältyvä toimintaympäristön heikkeneminen vaikuttaa luotonantoon epäsuotuisasti. Verkostovaikutus voi syntyä tällaisessa skenaariossa esimerkiksi laitosten välisistä rahoitus- tai luotonantokytköksistä. Sekä kerrannais- että verkostovaikutuksia mitataan useimmiten makro- ja rahoitusvakausanalyysia varten kehitetyillä keskitetyillä malleilla. Niillä täydennetään mikrovakaustestejä, joissa pankit yleensä käyttävät omia mallejaan ja mittaavat etenkin riskejä, joille ne ovat erityisen alttiina. Eri laitosten stressitestitulosten vertailukelpoisuus on tärkeää, sillä tulokset otetaan huomioon vakavaraisuuden kokonaisarvioinnissa.

Järjestelmän laajuisiin stressitesteihin liittyvien tehtävien lisäksi stressitestiasiantuntijoiden toimisto laatii herkkyysanalyysia ja muita laadullisia arvioita pankkivalvonnan päätöksenteon tueksi. Se tukee yhteisten valvontaryhmien työtä välineillä, joilla ne voivat arvioida ja kyseenalaistaa pankkien omia, esimerkiksi

ICAAP- ja ILAAP-raportoinnin sekä pääoma- ja elvytysuunnittelun yhteydessä toimitettavia pääoma- ja likviditeettiennusteita.

4.2.3 Määrälliset vaikutusarviointit

Yhteisen pankkivalvonnan piirissä olevien laitosten riskien kartoittamiseen ja seurantaan kuuluu myös sen arviointi, missä määrin merkittävät laitokset noudattavat voimassa olevia mikro- ja makrovakausvaatimuksia ja valmisteilla olevaa sääntelyä.

Valvontapolitiikkatoimisto osallistuu säännöllisiin seurantahankkeisiin, joissa selvitetään, noudattavatko valvottavat laitokset voimassa ja tulossa olevia mikro- ja makrovakausvaatimuksia. Lisäksi se toteuttaa valikoituja määrällisiä vaikutusarviointeja muille valvonta- ja sääntelyhankkeille.

4.3 Ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuuden ja luotettavuuden arviointi

4.3.1 Tavoitteet

Kullakin laitoksella on oltava sen tehtävien hoitamiseen sopivat johtajat, ja ylimmän hallintoelimen kokoonpanon on tuettava laitoksen tehokasta hallintoa ja tasapuolista päätöksentekoa. Näin edistetään paitsi laitoksen oman toiminnan varmuutta ja vakautta myös yleistä luottamusta euroalueen pankkien ja rahoitussektorin hallintoon.

Valvottavilla laitoksilla itsellään on päävastuu siitä, että ylimpään hallintoelimeen valitaan ja nimitetään sopivia ja luotettavia henkilöitä. Niiden tulee itse tehdä ylimmän hallintoelimen jäsenistä tarvittavat arvioinnit, kuten due diligence -arviointi ennen nimitystä ja tarvittaessa myös nimityksen jälkeen (esimerkiksi jos ylimmän hallintoelimen jäsenen tehtävät muuttuvat huomattavasti tai jos yleisemmin ilmenee uusia seikkoja, jotka saattavat vaikuttaa alkuperäiseen soveltuvuusarviointiin). Valvottavien laitosten on varmistettava, että arvioitava henkilö noudattaa arvioinnin yhteydessä täyttä avoimuutta. Mikäli hallintoelimen jäsenen soveltuvuudesta tehdään alkuperäisen arvioinnin jälkeen huolestuttavia havaintoja, laitoksen on arvioitava jäsenen sopivuus tehtävään uudelleen, ja sen on ilmoitettava uudet tiedot kansalliselle valvontaviranomaiselle ja EKP:lle. Lisäksi EKP voi milloin tahansa käynnistää soveltuvuuden uudelleenarvioinnin jonkin ylimmän hallintoelimen jäsenen osalta.

4.3.2 Soveltamisala

EKP tekee päätökset kaikkien EKP:n suorassa valvonnassa olevien merkittävien laitosten (luottolaitosten ja rahoitusalan holding- tai sekaholdingyhtiöiden) ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuudesta riippumatta siitä, hoitavatko jäsenet johtotehtäviä (liikkeenjohtoon osallistuvat johtajat) vai valvontatehtäviä (liikkeenjohtoon osallistumattomat johtajat). Toimilupaa tai huomattavaa omistusosuutta koskevassa menettelyssä EKP tekee päätökset myös vähemmän merkittävien laitosten ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuudesta. Vähemmän merkittävien laitosten hallintoelimen tavanomaiset jäsennimitykset (eli nimitykset, jotka eivät sisälly toimilupaa tai huomattavaa omistusosuutta koskevaan menettelyyn) ovat kansallisten toimivaltaisten viranomaisten vastuulla.

EKP:n vastuulla on varmistaa, että merkittävät laitokset täyttävät vakaiden hallintojärjestelyjen vaatimuksen ja erityisesti laitoksen johtamisesta vastaavia henkilöitä koskevat sopivuus- ja luotettavuusvaatimukset. EU:n lainsäädännössä nimenomaisesti mainittujen hyväksyntävaltuuksien lisäksi EKP:llä voi olla kansallisen lainsäädännön nojalla välitön toimivalta hyväksyä merkittävien laitosten keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden ja sivuliikkeiden johtajien nimitykset kunkin maan lainsäädännön mukaisin edellytyksin ja rajoituksin.

4.3.3 Oikeusperusta

[Vakavaraisuusasetus](#)

[Vakavaraisuusdirektiivin artikkelit 88, 91 ja 121](#)

[YVM-asetuksen artikkelit 4, 6 ja 9](#)

[YVM-kehysasetuksen artikkelit 93 ja 94](#)

EKP soveltaa valvontatehtäviensä hoitamiseksi kaikkea asiaan sovellettavia EU:n lainsäädäntöä, ja silloin kun kyse on direktiiveistä, myös niiden kansallisia täytäntöönpanosäädöksiä. Sopivuutta ja luotettavuutta koskevat vaatimukset on luoteltu vakavaraisuusdirektiivissä. Siihen on kirjattu vaatimusten olennainen sisältö, mutta ei yksityiskohtaisia kriteereitä eikä tarkkaa hyväksymismenettelyä.

Sopivuutta ja luotettavuutta koskevia päätöksiä tehdessään EKP siis soveltaa vakavaraisuusdirektiivin kansallisten täytäntöönpanosäädösten olennaisia sopivuus- ja luotettavuusvaatimuksia. Koska vakavaraisuusdirektiivi sisältää vain yhteiset vähimmäisvaatimukset, se on euroalueen eri maissa saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä eri tavoin. Joissakin jäsenvaltioissa on myös käytössä direktiivin vaatimuksia tiukempia vaatimuksia.

Kansallisen lainsäädännön lisäksi EKP noudattaa myös EPV:n ohjeita sopivuusarviointista ja sisäisen hallinnon järjestämisestä. Ohjeet mahdollistavat myös kansallisten valvontaviranomaisten ja EKP:n tekemät lisätarkennukset vaatimuksiin. EKP ottaa sopivuus- ja luotettavuusarvioinneissaan huomioon EPV:n ohjeissa käytetyt määritelmät ja käsitteet.

Laitosten ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuutta arvioidessaan kansallisten valvontaviranomaisten on sovellettava sääntelyvaatimuksia käytännössä. Jotta vaatimuksia varmasti sovelletaan yhdenmukaisesti, tarvitaan paitsi selkeitä periaatteita niiden tulkinnasta myös yhteisiä valvontakäytäntöjä ja -menettelyjä.

EKP onkin kehittänyt kansallisten valvontaviranomaisten kanssa sopivuus- ja luotettavuuskriteerejä koskevia periaatteita sekä valvontakäytäntöjä ja -menettelyjä, jotta olisi selvää, miten vakavaraisuusdirektiivin vaatimuksia ja EPV:n ohjeita tulee missäkin tilanteessa soveltaa. Periaatteet ovat EPV:n ohjeiden mukaisia, eivätkä ne rajoita kansallisen lainsäädännön soveltamista. EKP:n ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten tulisi noudattaa periaatteita, mikäli kansallisesta lainsäädännöstä ei muuta johdu. Kansalliset valvontaviranomaiset ovat sitoutuneet tulkitsemaan ja kehittämään kansallista lainsäädäntöä mahdollisimman pitkälti näiden periaatteiden mukaisesti.

EKP:n periaatteita ja valvontakäytäntöjä kuvataan tarkemmin EKP:n pankkivalvontasivulla julkaisussa Sopivuuden ja luotettavuuden arviointioppaassa.

4.3.4 Arviointiperusteet

Ylimmän hallintoelimen jäsenten sopivuutta- ja luotettavuutta arvioidaan viidellä kriteerillä: kokemus, maine, eturistiriidat ja riippumattomuus, riittävä aika tehtävien hoitamiseen sekä sopivuus kokonaisuuden kannalta.

Kaikissa sopivuus- ja luotettavuusarvioinnin vaiheissa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta. Se tarkoittaa, että sopivuuskriteerit olisi aina mitoitettava yhteisön koon ja sen toiminnan luonteen, laajuuden ja monimuotoisuuden sekä kyseessä olevan johtotehtävän mukaan. Suhteellisuusperiaate ei saa johtaa sopivuuskriteereistä tinkimiseen, mutta sen nojalla arviointimenettelyssä ja sopivuuskriteereiden soveltamisessa on tilaa tapauskohtaiselle harkinnalle (esimerkiksi sen suhteen, kuinka paljon ja miltä alalta tietoja, taitoja ja kokemusta edellytetään ja paljonko aikaa ylimmän hallintoelimen jäsenen tulee voida käyttää johto- tai valvontatehtäviensä hoitamiseen). Sopivuus- ja luotettavuusarvio perustuukin aina tapauskohtaiseen analyysiin ja valvojien harkintaan.

Vakavat havainnot (esimerkiksi rahanpesuun, talousrikoksiin tai muihin seikkoihin liittyvät havainnot paikalla tehtävissä tarkastuksissa tai oikeudenkäynneissä) saattavat vaikuttaa henkilön sopivuuteen silloinkin, kun tämän tehtävät ja vastuut eivät suoraan liity tehtyihin havaintoihin. Kullakin ylimmän hallintoelimen jäsenellä odotetaan olevan asianmukainen käsitys liiketoiminta-alueista, joista kukin jäsen on henkilökohtaisesti vastuussa yhdessä muiden hallintoelimen jäsenten kanssa, ja heidän odotetaan osallistuvan näiden asioiden hoitoon, vaikka yksittäisellä jäsenellä olisikin yksinomainen vastuu tietyistä osa-alueista. Kunkin jäsenen voidaan siis katsoa olevan henkilökohtaisesti vastuussa siitä, ettei hän ole kantanut hallintoelimen kollektiivista vastuuta ja puuttunut havaittuihin ongelmiin asianmukaisesti (henkilökohtainen vastuu).

4.3.5 Kokemus

Ylimmän hallintoelimen jäsenillä on oltava tehtävien hoidossa tarvittavat tiedot, taidot ja kokemus. Termiä "kokemus" käytetään jatkossa laajassa merkityksessä, ja se

kattaa sekä käytännön työ- ja ammattikokemuksen että koulutuksen kautta kertyneet tiedot ja taidot.

Vähimmäisvaatimus on, että kaikilla ylimmän hallintoelimen jäsenillä on oltava koulutuksen kautta hankitut pankkitoiminnan perustiedot ja niiden myötä syntynyt käsitys laitoksen toiminnasta ja tärkeimmistä riskeistä. Vaadittavan kokemuksen määrä ja luonne voi vaihdella sen mukaan, hoitaako ylimmän hallintoelimen jäsen johto- vai valvontatehtäviä, erityisesti jos näitä tehtäviä hoitavat eri hallintoelimet. Olennaisten seikkojen – kuten tehtävän luonteen, yhteisön luonteen, koon tai rakenteen monimutkaisuuden taikka muiden merkityksellisiksi katsottujen tekijöiden – perusteella voidaan tapauskohtaisesti edellyttää myös laajempaa kokemusta (esim. rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta, tieto- ja viestintätekniikka- (ICT) ja turvallisuusriskeistä sekä ilmasto- ympäristöriskeistä).

4.3.6 Maine

Ylimmän hallintoelimen jäsenten on oltava aina riittävän hyvämaineisia. Arvioitava henkilö katsotaan hyvämaineiseksi, jos objektiivisesti ja todennettavasti ei ole syytä olettaa muuta, etenkin kun otetaan huomioon saatavilla olevat tiedot tässä osassa luetelluista seikoista ja tilanteista.

Arvioitava henkilö katsotaan hyvämaineiseksi, jos mistään todettavista seikoista ei muuta johdu eikä hänen hyvämaineisuuttaan ole varteenotettavaa syytä epäillä. Jos arvioitavan henkilön toiminta yksityiselämässä tai työtehtävissä antaa aihetta epäillä hänen kykyään luottolaitoksen järkevään ja vakaaseen hoitoon, valvottavan yhteisön ja/tai arvioitavan henkilön tulisi ilmoittaa siitä toimivaltaiselle viranomaiselle, joka arvioi asian merkittävyyden.

Meneillään olevat ja päättyneet rikosoikeudelliset tai hallinnolliset menettelyt saattavat vaikuttaa arvioitavan henkilön ja valvottavan laitoksen maineeseen siinäkin tapauksessa, että menettelyyn johtaneet tapaukset ovat ilmenneet eri jäsenvaltiossa kuin missä arvioitava henkilö on nimitetty tai aiotaan nimittää valvottavan laitoksen ylimmän hallintoelimen jäseneksi. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon, että meneillään olevat oikeudenkäynnit saattavat vaikuttaa myös jäsenen mahdollisuuteen käyttää riittävästi aikaa tehtäviinsä.

4.3.7 Eturistiriidat

Hallintoelinten jäsenten tulisi olla toiminnassaan riippumattomia eli pystyä tekemään luotettavia, puolueettomia ja riippumattomia päätöksiä. Henkilökohtaiset, ammatilliset, taloudelliset tai poliittiset eturistiriidat voivat vaarantaa riippumattomuuden.

Valvottavalla laitoksella tulee olla käytössä hallintomenettelyt eturistiriitojen havaitsemista, julkistamista, vähentämistä, hallintaa ja ennaltaehkäisyä varten. Eturistiriidat voivat olla todellisia, potentiaalisia (kohtuudella ennakoitavissa) tai näennäisiä (suuren yleisön olettamia). Eturistiriitatilanne on kyseessä, jos ylimmän

hallintoelimen jäsenen saama etu voi vaikuttaa kielteisesti valvottavan laitoksen etuihin.

Eturistiriita ei välttämättä tarkoita, ettei arvioitavaa henkilöä voitaisi pitää sopivana. Niin käy vain, jos eturistiriidasta aiheutuu merkittävä riski eikä eturistiriitaa ole mahdollista estää, vähentää tai hallita asianmukaisesti valvottavan laitoksen kirjallisten periaatteiden mukaisesti.

Jos kansallinen lainsäädäntö sisältää sopivuus- ja luotettavuusarviointiin sovellettavia omia muodollisia riippumattomuuskriteerejä ylimmän hallintoelimen riippumattomille jäsenille, myös näitä kriteerejä on noudatettava.

4.3.8 Riittävä aika tehtävien hoitamiseen

Ylimmän hallintoelimen kaikkien jäsenten on voitava käyttää riittävästi aikaa tehtäviensä hoitamiseen laitoksessa. Käytettävissä olevaan aikaan voivat vaikuttaa useat seikat, kuten johtajatehtävien määrä. Tällaisten määrällisten tekijöiden lisäksi myös laadulliset näkökohdat on otettava huomioon arvioitaessa käytettävissä olevan ajan riittävyttä.

Vakavaraisuusdirektiivin mukaan merkittävän laitoksen ylimmän hallintoelimen jäsenellä voi olla enintään joko yksi liikkeenjohtoon osallistuvan johtajan tehtävä ja kaksi liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävää tai neljä liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävää. Säännöstä on kuitenkin kaksi poikkeusta. Ensiksikin tietyt johtajatehtävät lasketaan vain yhdeksi johtajatehtäväksi, vaikka niitä olisi useampia (yhdistely). Näitä ovat johtajatehtävät saman ryhmän tai konsernin sisällä, samaan laitosten suojajärjestelmään kuuluvissa laitoksissa sekä yrityksissä, joissa laitoksella on huomattava omistusosuus. Toiseksi lukuun ei oteta johtajatehtäviä organisaatioissa, joiden tavoitteet eivät ole pääasiallisesti kaupallisia.

Käytettävissä olevan ajan riittävyden arvioinnissa huomioon otettavia laadullisia seikkoja ovat muun muassa johtotehtävät antaneiden laitosten koko ja tilanne, toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus sekä sijoittautumispaikka tai -maa, samoin kuin arvioitavan henkilön muut ammatilliset tai henkilökohtaiset sitoumukset tai tilanteet (esim. meneillään oleva oikeudenkäynti, jossa arvioitava henkilö on osallisena, tai lieventävinä tekijöinä aiempien tehtävien tai asemien tuomat synergiaedut). Myös lisäkoulutus- ja kehitystarpeista johtuvat aikatarpeet sekä poikkeustilanteisiin reagoimiseksi tarvittava aika tulisi ottaa huomioon arvioitaessa, onko tehtävään käytettävissä oleva aika riittävä. Poikkeustilanteita ovat paitsi laitokseen liittyvät kriisitilanteet myös olosuhteet, jotka voivat odottamatta vaikuttaa tehtävän hoitoon käytettävissä olevaan aikaan (esim. oikeudenkäynnit).

4.3.9 Sopivuus kokonaisuuden kannalta

Valvottavan laitoksen on ensi kädessä itse määritettävä mahdolliset puutteet ylimmän hallintoelimen kokoonpanon sopivuudessa. Laitoksen on suoritettava itsearviointi esimerkiksi sopivuusarviointitaulukon avulla. Puutteet tulisi raportoida

yhteiselle valvontaryhmälle keskustelun pohjaksi, sillä ylimmän hallintoelimen kokoonpanon sopivuus kuuluu hallinnon jatkuvan valvonnan piiriin. Sopivuus- ja luotettavuusarvioinnissa on otettava huomioon myös, sopiiko arvioitava henkilö hallintoelimen kokoonpanoon. Arvioinnissa otetaan asianmukaisesti huomioon hallintoelimen monimuotoisuus ja pankkikohtainen tilanne sekä jatkuvassa valvonnassa havaitut pankin riskiprofiiliin perustuvat tarpeet.

4.3.10 Arviointiprosessi

EKP tekee nimityksiin liittyviä päätöksiä vain merkittävien laitosten kohdalla, paitsi jos nimityspäätös sisältyy toimilupaa tai huomattavaa omistususuutta koskevaan menettelyyn. Niissä päätökset tekee aina EKP riippumatta siitä, onko laitos merkittävä vai vähemmän merkittävä.

Merkittävä laitos (tai poikkeustapauksissa arvioitava henkilö itse) ilmoittaa nimityksestä kansalliselle valvontaviranomaiselle käyttäen kansallista lomaketta. Kansallinen valvontaviranomainen toimittaa ilmoituksen edelleen EKP:lle. Arviointiprosessi ja siihen liittyvä laitosten ja valvojien välinen vuoropuhelu toteutetaan mahdollisimman pitkälle verkkopalvelun kautta. Kansalliset valvontaviranomaiset ja EKP keräävät yhdessä tarvittavat tiedot, toteuttavat arvioinnin ja esittävät yksityiskohtaisen päätösehdotuksen.

Jokaisen sopivuus- ja luotettavuusarvioinnin jälkeen tehdään EKP:n virallinen päätös. Tarvittaessa päätös tehdään kansallisessa lainsäädännössä asetetussa määräajassa. Päätöksessään EKP toteaa, onko arvioitava henkilö tehtävään sopiva ja luotettava. Myönteiseen päätökseen voidaan kuitenkin myös sisällyttää liitännäisehtoja (ehtoja tai velvoitteita ja poikkeustapauksissa suosituksia). Jos sopivuudesta ja luotettavuudesta ei voida varmistua asianmukaisesti näiden toimenpiteiden avulla, on tehtävä kielteinen päätös. EKP:llä on valtuudet erottaa milloin tahansa sellaiset merkittävän valvottavan laitoksen ylimmän hallintoelimen jäsenet, jotka eivät täytä sopivuusvaatimuksia.

EKP:n päätös ilmoitetaan valvottavalle laitokselle (tai poikkeustapauksissa arvioitavalle henkilölle itselleen). Jos kansallisessa lainsäädännössä on nimityksen vahvistamiseen liittyviä erityisvaatimuksia (esim. nimityksen kirjaamisesta asiaankuuluvaan kansalliseen rekisteriin), valvottavan laitoksen ja arvioitavan henkilön täytyy täyttää myös ne.

Arvioitava henkilö tai valvottava laitos voi pyytää oikaisulautakunnalta päätöksen uudelleenkäsitelyä tai viedä asian suoraan Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

4.4 Jatkuva valvonta

Yhteiset valvontaryhmät vastaavat merkittävien laitosten jatkuvasta valvonnasta EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten horisontaalisten yksiköiden

avustuksella. Ne toteuttavat jatkuvan valvonnan yhteydessä valvontatarkkailuohjelmaa (ks. osa 4.1) ja tekevät vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin (ks. osa 4.5) sekä suosittavat muita säännöllisiä tai kertaluonteisia toimia. Lisäksi valvontaryhmät koordinoivat toimintaa paikalla tehtäviä tarkastuksia toimittavien tarkastusryhmien kanssa ja pitävät yhteyttä kansallisiin valvontaviranomaisiin.

Yhteiset valvontaryhmät keräävät valvomistaan laitoksista jatkuvasti tietoa ja käyvät niiden kanssa jatkuvaa valvontadiologia.

4.4.1 Tietojen keruu

[YVM-asetuksen artiklat 10 ja 11](#)

Yhteinen valvontaryhmä kerää valvomansa laitoksen riskiprofiilin jatkuvaa arviointia varten määrällisiä ja laadullisia tietoja useista eri lähteistä. Tietojen keruussa yhteinen valvontaryhmä hoitaa keskitetysti yhteydenpidon valvottavaan laitokseen sekä muihin yhteisen valvontamekanismin valvontaviranomaisiin. Valvontaryhmän koordinaattori huolehtii kerättyjen tietojen jakamisesta kaikille asianosaisille. Kaikki tiedot tallennetaan pankkivalvonnan tiedonhallintajärjestelmään.

Oikeudellisista ja teknisistä syistä aivan kaikki tiedot eivät kuitenkaan kulje yhteisen valvontaryhmän kautta. Esimerkiksi COREP- ja FINREP-tietojen sekä muiden säännöllisesti raportoitavien määrällisten tietojen keruussa käytetään erillisiä raportointialustoja ja -menettelyjä (ks. osa 3.4).

Yleisesti ottaen EKP voi vaatia valvottavia laitoksia toimittamaan mitä tahansa asiakirjoja – kuten sisäisiä tietoaineistoja ja johdon raportteja, toimintalinjauksia, riskienhallintaraportteja, sisäisen tarkastuksen raportteja, strategia-asiakirjoja sekä liiketoiminta- ja pääomasuunnitelmia – ja antamaan niihin liittyviä kirjallisia tai suullisia selvityksiä. Jos jonkin osa-alueen tai riskin seuranta sitä vaatii, EKP voi käyttää myös muita valvontatoimien yhteydessä keräämiään tietoja sekä ulkopuolisilta tahoilta saatavia tietoja.

4.4.2 Jatkuva valvontadiologi

[Vakavaraisuusdirektiivin artiklat 10, 97, 104 ja 105](#)

[Ohjeet valvojan arviointiprosessin \(SREP\) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä \(EBA/GL/2014/13\)](#)

Jatkuvan valvonnan yhteydessä yhteinen valvontaryhmä järjestää valvomansa laitoksen kanssa säännöllisiä tapaamisia ja erityistapaamisia eri hierarkiatasoilla. Jatkuva valvontadiologi on hyvin tärkeää, jotta riskit havaitaan varhaisessa vaiheessa ja korjaaviin toimiin voidaan ryhtyä ajoissa. Valvontadiologi auttaa myös luomaan valvojien ja valvottavan laitoksen välille yhteisymmärrystä vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin, stressitestien ja muiden valvontamenettelyjen tulosten pääkohdista ja keskeisistä taustatekijöistä. Lisäksi laitosten odotetaan ilmoittavan muuttuvasta riski- ja markkinatilanteesta ja muista olennaisista muutoksista hyvissä ajoin valvojien kanssa käymässään dialogissa.

Vuotuista valvontatarkkailuohjelman valmisteluvaiheessa yhteinen valvontaryhmä laatii myös aikataulun valvottavan laitoksen kanssa järjestettävälle tärkeimmille tapaamisille. Aikataulu on joustava, ja sitä voidaan päivittää pitkin vuotta. Valvojan

tai valvottavan laitoksen aloitteesta voidaan järjestää myös erityistapaamisia. Lisäksi kansallinen valvontaviranomainen voi järjestää laitoksen johdon kanssa omia tapaamisia, joissa käsitellään muita kuin yhteiseen pankkivalvontaan sisältyviä tehtäviä. Tapaamiset pidetään yhteisen valvontaryhmän ulkopuolella, mutta niistä tulee kertoa valvontaryhmälle.

Säännöllisiä tapaamisia pidetään sekä pankkiryhmän johdon että merkittävien tytäryhtiöiden johdon kanssa. Kummallakin tasolla pidetään yleensä vähintään kerran vuodessa tapaaminen toimitusjohtajan, riskienhallintajohtajan ja talousjohtajan sekä hallituksen puheenjohtajan ja sisäisen tarkastuksen päällikön kanssa. Lisäksi voidaan järjestää tapaamisia tärkeimpien liiketoiminta-alueiden johtajien sekä compliance- ja tukitoimintojen johtajien kanssa, ja niiden ohella voidaan pitää aihekohtaisia asiantuntijatapaamisia.

Keskeinen osa valvontadiologia on laitoksen ylimmän hallintoelimen kanssa järjestettävä tapaaminen, jossa valvontaryhmän koordinaattori esittelee SREP-prosessin tulokset ja alustavan valvonta-arviopäätöksen perustelut. Näin laitos on paremmin selvillä siitä, miten sitä on arvioitu ja millä osa-alueilla sillä on parannettavaa.

EKP järjestää ajoittain myös laajempia tapaamisia pankkialan kanssa, esimerkiksi erityisaiheisiin keskittyviä seminaareja pankkien toimitusjohtajille.

4.4.3 Erityisarvioinnit

Vakavaraisuusdirektiivin artikla 99
YVM-asetuksen artikla 4, artiklan 6
kohta 1, artiklan 9 kohta 1 ja
artikla 10

EKP tekee erityisarviointeja ja toteuttaa laaja-alaisia arviointitoimia aiheista, jotka koskevat suurta joukkoa laitoksia sijaintimaahan, liiketoimintamalliin, kokoon ja toiminnan monimuotoisuuteen katsomatta (esim. [sisäistä hallintoa ja riskinottohalua koskeva erityisarviointi](#)). Laitokset valitaan arviointiotokseen yhteisen valvontaryhmän kullekin valvomalleen laitokselle määrittämän riskinsietokyvyn perusteella niin, että otoksen pohjalta pystytään tekemään luotettavia vertailuanalyseja ja määrittämään vertailukohtia. Näin saadaan arvokasta tietoa laitosten riskeistä yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvissa jäsenmaissa. Aihekohtaisilla erityisarvioinneilla voidaan tutkia kaikkia valvottavia laitoksia ja horisontaalisissa toimissa kohteena on vain osa valvottavista laitoksista. Erityisarvioinneissa perehdytään valittuun aiheeseen perusteellisesti tiedonkeruun pohjalta. Erityisarviointien tuloksia voidaan aiheesta ja havainnoista riippuen käyttää esimerkiksi ohjeistuksen laadinnan sekä parhaiden käytäntöjen määrittämisen ja edistämisen pohjana, ja niiden perusteella voidaan tarvittaessa ryhtyä jopa laitoskohtaisiin laadullisiin tai määrällisiin toimiin. Erityisarvioinnin tulokset otetaan huomioon kunkin otokseen kuuluvan laitoksen vuotuisessa valvonta-arviossa.

Erityisarviointien aiheet valitsee valvontaelin, joka seuraavan vuoden valvontaprioriteettien vahvistamisen yhteydessä määrittää myös, mitä aiheita arvioidaan tarkemmin. Valvonnan strategian ja riskien osasto kartoittaa valvontaprioriteettien pohjalta erityisarviointien mahdollisia aiheita yhteistyössä valvontamekanismin muiden sidosryhmien, kuten pääosastojen, yhteisten valvontaryhmien tai EKP:n muiden yksiköiden, horisontaalisia tehtäviä hoitavien

kansallisten valvontaviranomaisten toimistojen ja kansainvälisten toimijoiden (kuten EPV:n ja Baselin pankkivalvontakomitean) kanssa.

Yhteiset valvontaryhmät ilmoittavat laitoksille erityisarvioinneissa tehdyistä havainnoista ja parannuskohteista seurantakirjeillä tai valvontapäätöksillä. Havaittujen puutteiden vakavuudesta riippuen laitoksen voidaan edellyttää laativan toimenpidesuunnitelman tai ryhtyvän tiettyihin korjaaviin toimiin. Erityisarviointien kokonaistulokset voidaan saattaa pankkien tietoon myös laatimalla ja julkaisemalla valvontaodotuksia.

4.4.4 Säännölliset viranomaisarviointit

[Vakavaraisuusdirektiivi](#)

[Vakavaraisuusasetuksen artiklan 113 kohta 7](#)

[Ohjeet valvojan arviointiprosessin \(SREP\) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä \(EBA/GL/2014/13\)](#)

Vakavaraisuusasetuksessa ja -direktiivissä sekä pankkien elvytys- ja kriisintarkkailudirektiivissä valvojille on asetettu velvollisuus suorittaa säännöllisesti tiettyjä arviointeja, kuten arvioinnit laitosten elvytysuunnitelmista, palkitsemisjärjestelmistä, pilarin 3 julkistamisvaatimusten noudattamisesta ja osingonjakopolitiikasta.

Kunkin yhteisen valvontaryhmän vastuulla on esimerkiksi kerätä tietoa valvomansa laitoksen palkitsemisjärjestelmästä ja -käytännöistä ja arvioida tarkoituksenmukaisen analyysin pohjalta, täyttävätkö ne vakavaraisuusdirektiivin vaatimukset. Arvio otetaan huomioon valvonta-arviopäätöksessä (ks. osa 4.5).

Yhteisen valvontaryhmän tehtävänä on myös arvioida laitoksen ennakkoehotuksen pohjalta, täyttyykö moitteettoman palkitsemisjärjestelmän vaatimus, jos joihinkin henkilöstön jäseniin ei enää sovelleta oletusta olennaisesta vaikutuksesta laitoksen riskiprofiiliin tai jos muuttuvan ja kiinteän osan välistä suhdelukua suurennetaan palkitsemisessa. Soveltamattajättämishakemusten hyväksymisestä päättää EKP:n neuvosto, joka valvontaelimen esityksen pohjalta antaa asiasta EKP:n päätöksen (EKP:n päätöksentekomenettelyn mukaisesti). Palkitsemisen painotuksen muutos ei yleensä edellytä erillistä toimivaltaisen viranomaisen päätöstä, jos laitoksen pääomapohjan katsotaan pysyvän muutoksen jälkeinkin terveenä. Lisäksi yhteisellä valvontaryhmällä on velvollisuus arvioida, noudattaako valvottava laitos vakavaraisuusdirektiivissä ja -asetuksessa sekä EPV:n ohjeissa ja kansallisessa lainsäädännössä asetettuja pilarin 3 julkistamisvaatimuksia. Valvontaryhmä arvioi paitsi julkisesti saatavilla olevia asiakirjoja myös julkistamispäätöksiin ja julkistamiseen liittyviä sisäisiä järjestelyjä ja käytäntöjä. Arvioinnin tulokset voidaan ottaa huomioon valvonta-arviopäätöksessä.

4.5 Vakavaraisuuden kokonaisarviointi (SREP)

4.5.1 Perusta

Vakavaraisuuden kokonaisarviointi (SREP) on joustava ja muunneltava prosessi riskiperusteisen valvonnan toteuttamiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että SREP-

prosessin osa-alueiden vuotuisen arvioinnin toistumistiheys, laajuus ja perusteellisuus voi vaihdella valvonnan tason ja pankin tilanteen mukaan.

Ohjeet valvojan arviointiprosessin (SREP) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä sekä valvonnallisista stressitesteistä (EBA/GL/2022/03)

EPV:n luonnos valvontakollegioiden toimintaa koskeviksi teknisiksi sääntely- ja täytäntöönpanostandeiksi (EBA/RTS/2014/16 ja EBA/ITS/2014/07)

Vakavaraisuuden kokonaisarvioinnissa noudatetaan EPV:n ohjeiden (EBA/GL/2022/03) mukaan seuraavia menetelmiä:

- Arviointi: kukin yhteinen valvontaryhmä tekee valvomastaan laitoksesta arvioinnin, jossa tarkastellaan neljää keskeistä tekijää: liiketoimintamallia, sisäistä hallintoa, pääomaan kohdistuvia riskejä sekä likviditeettiin ja varainhankintaan kohdistuvia riskejä (ks. osa 4.5.4). Arviointi perustuu pääosin edellisen vuoden lopussa saatavana olleisiin tietoihin, eli esimerkiksi vuoden 2023 SREP-arviointi perustuu vuoden 2022 lopun tietoihin. Alustavan vertailuanalyysin perusteella saadaan vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin tulokset, joilla käytännössä tarkoitetaan luetteloa mahdollisista olennaisista haavoittuvuustekijöistä (tai valvontahavainnoista), joiden poistamiseksi toteutetaan laadullisia ja määrällisiä valvontatoimenpiteitä. Tietyn vuoden kokonaisarvioinnin tulokset viedään valvonta-arviopäätökseen, jota sovelletaan seuraavana vuonna. Toisin sanoen vuoden 2023 arvioinnin tulokset otetaan huomioon vuonna 2024 sovellettavissa valvonta-arviopäätöksissä.
- Vertailuanalyysit (ks. osa 4.5.5): niitä käytetään arvioinnin täydentämisessä ja validoinnissa, ja niitä tekevät EKP:ssä toisen puolustuslinjan toiminnoista vastaavat yksiköt.
- Epävirallinen ja virallinen yhteydenpito valvottavien laitosten kanssa: SREP-arvioinnin tuloksesta ilmoitetaan merkittäväille laitokselle ensin epävirallisesti (osana valvontadialogia) ja sitten virallisesti valvonta-arviopäätöksellä (ks. osa 4.5.6). Valvonta-arviopäätöksistä julkaistaan yhteenveto (ks. osa 4.5.7) yhteisen pankkivalvonnan avoimuusperiaatteen mukaisesti.

EKP toteuttaa SREP-arvioinnin joko kotivaltion tai isäntävaltion valvontaviranomaisen ominaisuudessa (ks. osa 4.5.8) asiaan sovellettavien EPV:n teknisten sääntelystandardien mukaisesti.

Monivuotinen arviointi

Yhteinen valvontaryhmä voi toteuttaa riskien arviointia useamman vuoden aikajänteellä. Tätä kutsutaan monivuotiseksi arvioinniksi. Vuosittain on toteutettava vähintään yksi arviointi, jota voidaan täydentää monivuotisella arvioinnilla. Monivuotinen arviointi jaetaan ns. moduuleiksi, jotka määritellään tarkemmin kunkin riskin menetelmäkuvauksessa.

4.5.2 Takautuva ja ennakoiva tarkastelu

Vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin tavoitteena on arvioida laitoksen riskiprofilia, asemaa suhteessa muihin pankkeihin sekä altistumista ulkoisille riskitekijöille.

Valvojien on toteutettava kaikki tarvittavat toimet hyvissä ajoin laitoksen toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi, joten arviointiin on sisällytettävä myös ennakoivaa tarkastelua. Niinpä SREP-prosessissa arvioidaan laitoksen elinkelpoisuutta 12 kuukauden aikajänteellä ja sen lisäksi myös keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Arvion perustana on laaja joukko takautuvia ja ennakoivia tietoja, niin laadullisia kuin määrällisiäkin.

Tämän arvion tärkein tietolähde on toteutunut kehitys, sillä siitä on yleensä saatavissa melko kattavasti luotettavia tietoja, jotka antavat osviittaa tulevan kehityksen suunnasta. Sitä on täydennettävä ennakoivilla tiedoilla, joita ovat esimerkiksi maksukyvyttömyyden todennäköisyys, tappio-osuus, laitoksen pääoma- ja likviditeettisuunnittelu sekä laitoksen itse toteuttamat ja pankkivalvonnan toteuttamat stressitestit.

Ennakoiva tarkastelu sisältyy riskienarviointijärjestelmään. Osa-alue 1 toiminnan jatkuvuuden arvioinnissa sekä osa-alueet 3 ja 4 sisäisen pääoman ja likviditeetin riittävyyden arvioinnissa (ICAAP/ILAAP) analysoidaan ennakoivasta näkökulmasta, jossa keskitytään lähitulevaisuuteen. Osa-alueisiin 3 ja 4 sisältyvissä stressitesteissä puolestaan keskitytään pitempään aikaväliin, joka on esimerkiksi kolmesta viiteen vuotta.

4.5.3 Kokonaisvaltainen arvio laitoksen riskiprofiilista

SREP-prosessissa pyritään laatimaan mahdollisimman laaja arvio laitoksen riskiprofiilista. Arviossa otetaan huomioon moninaisten riskien lisäksi myös niitä pienentävät tekijät sekä se, että riskitekijät kytkeytyvät usein toisiinsa. Vakavaraisuuden kokonaisarvioinnissa onkin tutkittava kaikki neljä keskeistä osa-aluetta ja vertailtava niitä toisiinsa, jotta mahdolliset valvontatoimet voidaan määrittää ja laatia valvonta-arviopäätös.

Mahdollisten lisäpääomavaatimusten tapauksessa kokonaisarviota laajennetaan, jotta laitoskohtaisia riskitekijöitä voidaan analysoida tarkemmin, sillä kaikilla laitoksen yleisessä valvonta-arviossa huomioitavilla tekijöillä ei ole samaa vaikutusta laitoksen lisäpääomavaatimuksiin.

4.5.4 Arvioinnin rakenne

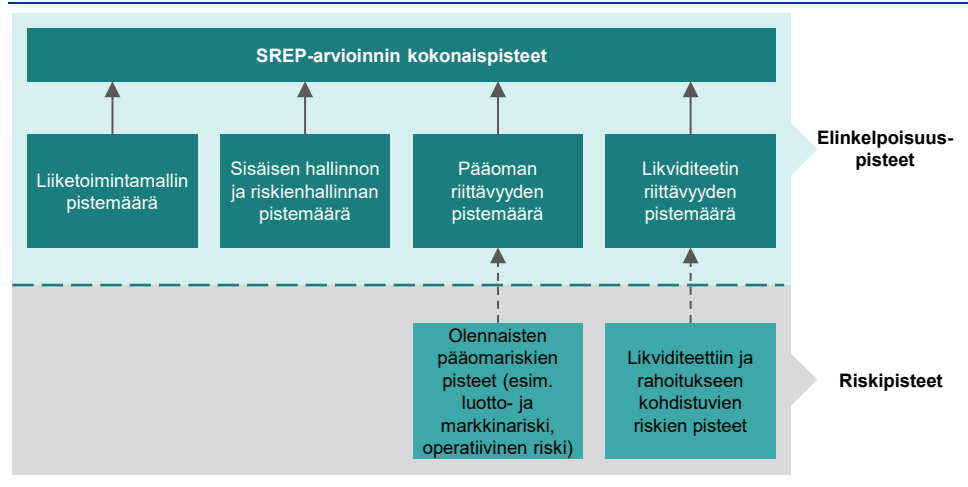
Riskienarvioinnin järjestelmä tukee yhteisiä valvontaryhmiä päivittäisessä valvontatyössä. Riskienarvioinnin pohjalta valvontaryhmät toteuttavat jatkuvaa valvontaa, jossa tarkastelun kohteena on neljä eri osa-aluetta: osa-alue 1 (liiketoimintamalli), osa-alue 2 (sisäinen hallinto ja riskienhallinta), osa-alue 3 (pääomaan kohdistuvat riskit) ja osa-alue 4 (likviditeettiin ja varainhankintaan kohdistuvat riskit).

Yhteisen valvontaryhmän arvio näistä neljästä osa-alueesta ja SREP-kokonaisarvio esitetään eriteltynä sanallisiin perusteluihin ja laitoksen saamaan pistemäärään. Perusteluissa yhteinen valvontaryhmä tuo esiin arvionsa keskeiset taustatekijät,

havaitsemansa keskeiset puutteet ja niiden mahdollisen vaikutuksen laitoksen elinkelpoisuuteen sekä esittää perusteluiden tueksi näyttöä taulukoiden ja kaavioiden muodossa.

Pistemäärien tarkoituksena on ennen kaikkea tiivistää valvojen näkemykset numeeriseen muotoon, edistää toimialojen välistä ylätasoa vertailua ja helpottaa sekä yhteisen valvontamekanismin että laitoksen sisäistä viestintää ja tiedottamista. Sitä ei pidä sekoittaa esimerkiksi luokituslaitosten antamiin luokituksiin eikä luokituksiin, jotka koskevat velallisen takaisinmaksukykyä tai maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä.

Kaavio 14
Pisteytys lyhyesti

Riskien osa-alueita arvioidaan sekä määrälliseltä (riskitason)⁹ että laadulliselta (riskienvalvonnan)¹⁰ kannalta.

Sekä riskitason että riskienvalvonnan tarkastelu etenee yleensä kolmessa toisiaan täydentävässä vaiheessa¹¹.

⁹ "Riskitasoa koskevat näkökohdat", Ohjeet valvojen arviointiprosessin (SREP) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä sekä valvonnallisista stressitesteistä (EBA/GL/2022/03).

¹⁰ "Riittävää hallintaa ja valvontajärjestelyjä koskevat näkökohdat", Ohjeet valvojen arviointiprosessin (SREP) yhteisistä menettelyistä ja menetelmistä sekä valvonnallisista stressitesteistä (EBA/GL/2022/03)

¹¹ Yksi poikkeus tähän on sisäisen pääoman riittävyyden arviointi, johon kuuluvat vain vaiheet 1 ja 3.

Kaavio 15

Riskitason ja riskienvalvonnan arviointi: kolme toisiaan täydentävää vaihetta

Riskien arviointi etenee loogisesti näissä kolmessa vaiheessa: 1) kerätään tiedot ja arvioidaan riskien olennaisuus alaluokkien tarkkuudella, 2) tehdään automaattinen arviointi objektiivisten indikaattorien pohjalta ja 3) annetaan yhteisen valvontaryhmän asiantuntijaharkintaan perustuva päätös.

Riskitasoa arvioitaessa tarkastellaan laitoksen salkkujen riskialttiutta ja otetaan huomioon useita tekijöitä, kuten laitoksen asema suhteessa muihin pankkeihin ja laitoksen riskiprofiiliin mahdollisesti vaikuttavat makrotaloudelliset tekijät. Laitoksen riskien olennaisuuden tarkastelulla on kaksi tavoitetta: 1) määrittää ne toiminnot ja riskit, jotka ovat kriittisiä laitoksen kyvyille varmistaa hyvä riskienhallinta ja riittävät varat riskien kattamiseen, ja 2) keskittää valvontatoimet ja -päätökset niihin toimintoihin, joihin liittyvät riskit uhkaavat laitoksen kykyä jatkaa toimintaansa joko lyhyellä aikavälillä (kannattavuus) tai keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä (kestävyys) sekä sen kykyä kattaa ja hallita kyseisiä riskejä.

Riskitasoarviossa otetaan huomioon kaikki olennaisuusarviot ja automaattisesti määritetyt pohjaluokitukset sekä mahdollista standardoitua arviota täydentäviä määrällisiä ja laadullisia tietoja useista eri lähteistä. Arvioinnin lopputulokseen sisältyy sekä sanallinen yhteenveto ja että pistemäärä.

Riskitasoa koskevan arvion pisteyttäminen¹²

1 = "Vähäinen": riskitason perusteella ryhmässä tai sen yhteisöissä ei ole juurikaan havaittavissa merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riskiä.

2 = "Kohtalaisen vähäinen": riskitason perusteella ryhmään tai sen yhteisöihin kohdistuva merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riski on kohtalaisen vähäinen.

¹² Pistemäärissä 2 ja 3 on otettu käyttöön etumerkit "+" ja "-".

3 = "Kohtalaisen suuri": riskitason perusteella ryhmään tai sen yhteisöihin kohdistuva merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riski on kohtalaisen suuri.

4 = "Suuri": riskitason perusteella ryhmään tai sen yhteisöihin kohdistuva merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riski on suuri.

Riskienvälontaa koskevassa arvioinnissa tarkastellaan laitoksen riskienhallinnan riittävyttä ja asianmukaisuutta toisaalta sisäisen hallinnon ja riskienhallinnan kannalta ja toisaalta yksittäisten riskitekijöiden tasolla toteutetun riskienhallinnan ja valvontajärjestelyjen kannalta. Huomiota kiinnitetään esimerkiksi siihen, miten laitokset seuraavat riskejään, määrittävät tarvittavat hallintatoimet ja arvioivat sisäisten toimintalinjausten ja organisaation sekä riskilimiittien riittävyden. Riskiluokakokohtaisten valvontajärjestelyjen on noudatettava laitostasolla määritettyjä sisäisen hallinnon tai riskienvalvonnan yleisperiaatteita.

Riskienvälvonnan osalta yhteinen valvontaryhmä arvioi, miten sisäinen hallinto ja valvontajärjestelyt toimivat käytännössä. Tässä yhteydessä arvioidaan riskienhallinta- ja riskienvalvontajärjestelmän riittävyys laitoksen koon ja toiminnan monimuotoisuuden kannalta (esim. liiketoimintamalli, organisaatorakenne). Lisäksi arvioidaan, missä määrin järjestelmä on sisällytetty laitoksen operatiivisiin prosesseihin. Yhteinen valvontaryhmä arvioi valvontajärjestelyjä riskien alaluokan tasolla ja yksilöi syyt, joihin annettu pistemäärä perustuu (keskeiset vahvuudet ja puutteet, lieventävät tekijät ja muut korjaavat tekijät).

Riskienvälontaa koskevan arvion pisteyttäminen¹³

1 = "Tehokas valvonta": riskienhallinnan, organisaation ja valvontajärjestelyjen perusteella ryhmässä tai sen yhteisöissä ei ole juurikaan havaittavissa merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riskiä. Riskienhallinta ja riskienvalvonta ovat tehokkaita. Riskienhallinta- ja riskienvalvontajärjestelmä on selkeästi määritelty ja vastaa täysin laitoksen toiminnan luonnetta ja monimuotoisuutta.

2 = "Riittävä valvonta": riskienhallinnan, organisaation ja valvontajärjestelyjen perusteella ryhmään tai sen yhteisöihin kohdistuva merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riski on vähäinen. Riskienhallinta ja -valvonta ovat hyväksyttävällä tasolla. Riskienhallinta- ja riskienvalvontajärjestelmä on riittävästi määritelty ja vastaa riittävästi laitoksen toiminnan luonnetta ja monimuotoisuutta.

3 = "Heikko valvonta": riskienhallinnan, organisaation ja valvontajärjestelyjen perusteella ryhmään tai sen yhteisöihin kohdistuva merkittävän vakavaraisuusvaikutuksen riski on kohtalainen. Riskienhallinta ja riskienvalvonta ovat heikot ja vaativat parannusta. Riskejä ei vähennetä ja valvonta riittävien toimin, joten jäännösriski on liian suuri. Riskienhallinta- ja riskienvalvontajärjestelmä on huonosti määritelty tai ei vastaa riittävästi laitoksen toiminnan luonnetta ja monimuotoisuutta.

4 = "Riittämätön valvonta": riskienhallinnan, organisaation ja valvontajärjestelyjen perusteella ryhmään tai sen yhteisöihin kohdistuva merkittävän

¹³ Pistemäärissä 2 ja 3 on otettu käyttöön etumerkit "+" ja "-".

vakavaraisuusvaikutuksen riski on suuri. Riskienhallinta ja riskienvalvonta ovat hyvin heikolla tasolla ja vaativat mittavaa ja/tai välitöntä parannusta. Riskejä ei vähennetä – tai vähennystoimet ovat riittämättömiä – ja riskien valvonta on heikkoa. Riskienhallinta- ja riskienvalvontajärjestelmää ei ole määritelty tai se ei vastaa laitoksen toiminnan luonnetta ja monimuotoisuutta.

Tietyn luokan riskitasoa ja riskienvalvontaa koskevat arviot yhdistetään, jolloin saadaan yhdistetty arvio.

Kun kaikki neljä osa-aluetta on arvioitu, valvojat määrittävät laitokselle SREP-pistemäärän asteikolla 1–4. EPV:n sovellettavien ohjeiden mukaan SREP-pistemäärä kuvaa valvojien näkemystä laitoksen yleisestä elinkelpoisuudesta, kun riskien yhteismäärä on otettu huomioon (ks. myös EKP:n pankkivalvontasivujen osio, joka käsittelee eri osa-alueiden arviointimenetelmiä).

SREP-pistemäärässä tulisi ottaa huomioon yksittäisten riskien arviointitulokset. Suurempi pistemäärä kuvastaa laitoksen elinkelpoisuuteen kohdistuvaa suurempaa riskiä, joka johtuu yhdestä tai useammasta riskiprofiilin piirteestä, esimerkiksi liiketoimintamallista, sisäisen hallinnon järjestelyistä ja vakavaraisuus- tai likviditeettiasemaan kohdistuvista yksittäisistä riskeistä.

Yhteinen valvontaryhmä voi muokata automaattisesti määritettyä pohjaluokitusta rajoitetusti harkintansa mukaan. Harkinnan perustana on 1) yhteisen valvontaryhmän tiedot kyseisestä laitoksesta, 2) pankkien välinen vertailu (myös alustavan vertailuanalyysin yhteydessä) ja SREP-vertailuanalyysi (ks. osa 4.5.5), 3) laitoksen makrotaloudellinen toimintaympäristö, 4) laitoksen pääoma- ja likviditeettisuunnittelu, jolla valmistaudutaan uudistetun vakavaraisuusdirektiivin ja -asetuksen kaikkien vaatimusten noudattamiseen, sekä 5) yhteisessä valvontamekanismissa määritetty riskinsietokyky. Valvontaryhmä saattaa päätyä painottamaan SREP-pistemäärässä sellaisia vakavaraisuuden kokonaisarviointin aikana havaittuja heikkouksia, joita se pitää laitoksen kohdalla erityisen tärkeinä.

Tarkoituksena on laatia kokonaisvaltainen arvio laitoksen riskiprofiilista ja tarvittaessa määrittää parhaiten soveltuvat valvontatoimet (virallinen valvontarviopäätös, ks. osa 4.5.6), joita voivat olla esimerkiksi omien varojen vaatimukset, maksuvalmiusvaatimukset tai muut laadulliset valvontatoimenpiteet.

4.5.5 SREP-arviointitulosten vertailuanalyysi

Samaan aikaan, kun valvojat tekevät SREP-arvioiteja, EKP:n riskienhallinnan asiantuntijat (toisen puolustuslinjan toiminnot) toteuttavat arviointituloksille vertailuanalyysin. Tämä tapahtuu siis ennen valvontadialogia ja valvontarviopäätösten viimeistelyä.

Vertailuanalyysin tarkoituksena on tukea yhteisten valvontaryhmien työtä ja varmistaa SREP-arviointitulosten vaikuttavuus ja keskinäinen yhdenmukaisuus. Samalla varmistetaan, että kaikkia laitoksia valvotaan samojen periaatteiden mukaan ja kohdellaan oikeudenmukaisesti. Vertailuanalyyseissa keskitytään valvojien

riskiarvioihin, yksittäisiin riskipisteisiin ja SREP-kokonaispistemäärään sekä laadullisiin ja määrällisiin tekijöihin. Vertailuanalyysi suoritetaan eri vertailuryhmien välillä SREP-menetelmien mukaisesti eli liiketoimintamallien erityispiirteet huomioiden. Siinä otetaan huomioon myös strategiset prioriteetit ja riskitoleranssijärjestelmä. Valvojien havaitessa ongelmia, jotka pankkien täytyy korjata, vertailuanalyysi auttaa määrittämään samantyyppisistä haavoittuvuustekijöistä kärsiville pankeille yhdenmukaisia valvontatoimia ja seuraamaan, että aiemmin määrätty valvontatoimenpiteet toteutetaan kohtuullisessa ajassa.

Yleisenä tausta-ajatuksena on, että vertailuanalyysi täydentää valvonta-arviota ja tuo siihen yhteisen valvontaryhmän näkemysten lisäksi laajemman poikkileikkauksen. Pankki voi keskustella SREP-arviointitulosten mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista valvontaryhmän kanssa jo saman valvontasyklin aikana. Keskustelun perusteella yhteinen valvontaryhmä voi vielä muuttaa tuloksia.

4.5.6 Valvontadialogi ja valvonta-arviopäätökset

Yhteiset valvontaryhmät aloittavat valvontadialogin ilmoittamalla valvottavalle laitokselle SREP-arvioinnin alustavan tuloksen sekä suunnittelemansa laadulliset ja määrälliset toimet. Valvontadialogi on tärkeää, koska sillä varmistetaan valvontatoimien läpinäkyvyys ja ennakoitavuus ja tarjotaan merkittäville laitoksille mahdollisuus antaa palautetta ennen vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin päättymistä.

Valvonta-arviopäätös perustuu YVM-asetuksen artiklaan 16, ja se tehdään kuulemismahdollisuuden jälkeen (ks. YVM-asetuksen artiklan 22 kohta 1 ja YVM-kehysasetuksen artikla 31). Päätökseen on liitettävä perustelut YVM-asetuksen artiklan 22 kohdan 2 ja YVM-kehysasetuksen artiklan 33 mukaisesti.

Valvontaelin esittää EKP:n neuvostolle valvonta-arviopäätöksen luonnoksen, ja EKP:n neuvosto hyväksyy sen vastustamattajättämismenettelyllä. Päätös voi sisältää seuraavia osioita:

Omia varoja koskevat vaatimukset

- valvonta-arviopäätöksen mukainen kokonaispääomavaatimus, joka koostuu pilarin 1 mukaisesta omien varojen vähimmäisvaatimuksesta (8 %) ja pilarin 2 mukaisesta omien varojen lisävaatimuksesta
- yhteenlasketut puskurivaatimukset

Laitoskohtaiset määrälliset maksuvalmiusvaatimukset

- vähimmäisvaatimusta tiukempi maksuvalmiusvaatimus
- pidemmät selviytymisjaksot
- kansalliset toimenpiteet

Muut määrälliset ja laadulliset valvontatoimenpiteet

- YVM-asetuksen artiklan 16 kohtaan 2 perustuvat mahdolliset muut toimenpiteet, kuten liiketoiminnan rajoittaminen tai supistaminen, vaatimus riskien vähentämisestä, osingonjaon rajoittaminen tai luvanvaraistaminen sekä lisäraportoinnin tai tiheimmän raportoinnin velvoitteet)
- pilarin 2 pääomaohjeistus suhdelukuna, joka kertoo, miten paljon pääomaa EKP odottaa pankeilla olevan sitovien pääomavaatimusten lisäksi.

Vähimmäisomavaraisuusastetta koskevat pilarin 2 vaatimukset ja ohjeistus

- Omia varoja koskevien vaatimusten tapaan EKP:n pankkivalvonta voi määrätä pankille vähimmäisomavaraisuusastetta koskevan pilarin 2 vaatimuksen ja pilarin 2 ohjeistuksen.

Pääoma- ja maksuvalmiusvaatimukset

Jos SREP-arvioinnissa käy ilmi, että laitoksen järjestelyt, strategiat, prosessit ja mekanismit sekä laitoksen omat varat ja likviditeetti eivät riitä varmistamaan, että laitos hallitsee riskejään ja on suojautunut niiltä riittävällä tavalla, EKP voi määrätä laitokselle pilarin 2 pääomavaatimuksen (P2R) ja pilarin 2 pääomaohjeistuksen (P2G) sekä erityisen vähimmäisomavaraisuusastetta koskevan pilarin 2 vaatimuksen (P2R-LR) ja vähimmäisomavaraisuusastetta koskevan pilarin 2 pääomaohjeistuksen (P2G-LR). Pilarin 2 pääomavaatimus ja vähimmäisomavaraisuusastetta koskevan pilarin 2 vaatimus ylittävät velvoittavien pääomavaatimusten (vähimmäis- ja lisäpääomavaatimusten) tason, ja ne määrätään yhteenlaskettujen puskurivaatimusten lisäksi. Jos valvottava laitos ei noudata pilarin 2 ohjeistusta, siitä ei automaattisesti seuraa valvontatoimia eikä jakokelpoisen enimmäismäärän rajoituksia. EKP kuitenkin seuraa tarkasti laitoksia, jotka eivät noudata pilarin 2 ohjeistusta, ja harkitsee, käyttääkö se tilanteeseen puuttumiseksi valvontatoimenpiteitä, ja jos käyttää, mitkä toimenpiteet tulisivat kyseeseen.

Laitokselle saatetaan määrätä myös maksuvalmiustoimia, jos sillä on olennaisia riskejä, joita maksuvalmiusvaatimus ei riitä kattamaan ja joita laitos ei asianmukaisesti pyri hallitsemaan.

Laadulliset vaatimukset

Määrällisten toimenpiteiden lisäksi laitosta voidaan kehottaa toteuttamaan erilaisia laadullisia toimenpiteitä.

4.5.7 Vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin tulosten julkaiseminen

Vuotuisen vakavaraisuuden kokonaisarvioinnin päätteeksi sen kokonaistulokset sekä pankkikohtaiset pilarin 2 pääomavaatimukset ja vähimmäisomavaraisuusastetta

koskevat pilarin 2 vaatimukset julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla. EKP:n pankkivalvonnan valvontaelimen puheenjohtaja esittelee tulokset lehdistötilaisuudessa. Kaikilta merkittäviltä laitoksilta, joille annetaan valvontarviopäätös, pyydetään suostumus pilarin 2 mukaisten vaatimusten ja vähimmäisomavaraisuusastetta koskevan pilarin 2 mukaisten vaatimusten julkaisemiseen. SREP-kokonaistulosten julkaisemisen tarkoituksena on tiedottaa laajemmalle yleisölle valvontasyklin aikana tapahtuneesta tärkeimmästä kehityksestä, kuten laitosten SREP-pisteiden muutoksista sekä niille asetetuista laadullisista ja määrällisistä vaatimuksista, ja jakaa tietoa pankkivalvonnan keskeisistä huomion kohteista ja sen käyttämistä toimenpiteistä.

4.5.8 EKP isäntävaltion valvontaviranomaisena

Silloin kun EKP toimii isäntävaltion valvontaviranomaisena, yhteinen valvontaryhmä noudattaa kotivaltion valvontaviranomaisen aikatauluja ja lomakkeita. Kotivaltion valvontaviranomainen (konsolidointiryhmän valvoja) toimii valvontakollegion puheenjohtajana ja tiedottaa kollegion muille jäsenille kokousten järjestämisestä, keskeisistä käsiteltävistä kysymyksistä ja suunnitelluista toimista.

Yhteisen valvontaryhmän on laadittava valvomastaan laitoksesta vähintään likviditeetti- ja muita riskejä koskevat arviot saatavilla olevien tietojen pohjalta ja toimitettava arviointiraporttiluonnokset kotivaltion valvontaviranomaiselle. Yhteinen valvontaryhmä muodostaa näiden arvioiden pohjalta alustavan näkemyksen pääoman ja likviditeetin riittävydestä ja laadullisista toimista, joista sitten keskustellaan valvontakollegiossa.

Kotivaltion valvontaviranomainen toimittaa raportit likviditeetti- ja muiden riskien arvioinnista yhteiselle valvontaryhmälle, joka laatii niiden pohjalta yhteisen pankkivalvonnan kommentit ja toimittaa ne kotivaltion valvontaviranomaiselle yhteistä päätöstä varten. Kommentit arvioituaan kotivaltion valvontaviranomainen toimittaa yhteiselle valvontaryhmälle luonnoksen yhteiseksi päätökseksi.

Tarkastettuaan, että päätösluonnos täyttää oikeudelliset ja laatuvaatimukset, yhteinen valvontaryhmä toimittaa sen ja luonnoksen EKP:n täytäntöönpanopäätökseksi valvontaelimen hyväksyttäväksi. Hyväksytty täytäntöönpanopäätösluonnos annetaan tiedoksi valvottavalle laitokselle sen valitsemalla kielellä, minkä jälkeen laitoksella on mahdollisuus esittää vastineensa. Yhteinen valvontaryhmä arvioi vastineet ja sopii arviointituloksesta ja yhteiseen päätökseen tehtävistä muutoksista kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa kollegiokokouksissa.

Kun yhteisestä päätöksestä on saavutettu yhteisymmärrys, yhteinen valvontaryhmä toimittaa lopullisen päätösluonnoksen valvontaelimen hyväksyttäväksi, minkä jälkeen EKP:n neuvosto hyväksyy päätöksen lopullisesti vastustamattajättämismenettelyllä. EKP antaa lopullisen täytäntöönpanopäätöksen tiedoksi merkittävälle laitokselle ja ilmoittaa EKP:n hyväksynnästä kotivaltion valvontaviranomaiselle, joka antaa yhteisen päätöksen tiedoksi emoyritykselle.

4.6 Sisäisten mallien jatkuva valvonta

[Vakavaraisuusdirektiivin artikla 101](#)

[YVM-asetuksen artikla 16](#)

[Sisäisten mallien jatkuva valvonta](#)

[Tarkastusopas: paikalla tehtävät tarkastukset ja sisäisen mallin tarkastukset](#)

Sisäisten mallien jatkuvalla valvonnalla pyritään varmistamaan, että sisäiset mallit, joita merkittävä laitos käyttää vakavaraisuusasetuksen mukaisten vähimmäispääomavaatimustensa laskennassa, täyttävät sääntelyvaatimukset. Vaatimukset koskevat muun muassa mallien riskiherkkyyttä ja validointia, malliriskin hallintaa, mallien muuttamista, malleihin liittyviä menettelyjä sekä mallien vertailua. EKP:n on arvioitava säännöllisesti, ovatko merkittävän laitoksen sisäisissä malleissaan käyttämät menetelmät riittävän kehittyneitä ja ajanmukaisia. Sisäisten mallien jatkuvasta valvonnasta saadut tiedot otetaan huomioon laitoksen jatkuvassa arvioinnissa, ja ne otetaan huomioon valvonta-arviopäätöksessä.

Mallien jatkuva valvonta perustuu vakavaraisuusdirektiivin artiklan 101 vaatimukseen, jonka mukaan toimivaltaisten viranomaisten on tarkasteltava säännöllisesti – vähintään kolmen vuoden välein – sitä, kuinka laitokset noudattavat sisäisille malleille asetettuja vaatimuksia. Vaaditussa sisäisten mallien tarkastelussa käytetään

- jatkuvaa valvontaa, joka perustuu lähinnä valvojan tiloissa tehtäviin arviointeihin ja tapaamisiin valvottavan laitoksen edustajien kanssa
- sisäisten mallien tarkastuksia, jotka suoritetaan useimmiten paikalla tehtävinä tarkastuksina.

Jos sisäisessä mallissa havaitaan jatkuvan valvonnan yhteydessä puutteita, niistä ilmoitetaan suoraan kyseiselle laitokselle tai voidaan aloittaa sisäisen mallin tarkastus, josta saadun näytön perusteella määrätään tarvittaessa valvontatoimia (YVM-asetuksen artiklan 16 nojalla). Viime käden keinoina voidaan turvautua myös täytäntöönpanotoimiin ja seuraamuksiin lainsäädännön mukaisesti.

Mallien jatkuvassa valvonnassa on tehtävä arviointeja vähintäänkin pankkiryhmän korkeimmalla konsolidointitasolla. Silloin kun valvottavana on EU:n ulkopuolelta tulevaan pankkiryhmään kuuluva yhteisö, jolla on käytössä hyväksytty sisäinen malli, pyritään tiivistämään vuoropuhelua pankkiryhmän kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa mallin jatkuvan valvonnan tehostamiseksi.

Sisäisten mallien jatkuva valvonta on vakavaraisuusdirektiivin artiklassa 101 asetettu pysyvä vaatimus, eikä valvontaan kuuluvien arviointien käynnistämiseksi yleensä tarvita erityisiä laukaisevia tekijöitä.

Mallien jatkuvaan valvontaan kuuluu useita osa-alueita, ja arviointitiheys määräytyy kunkin osa-alueen tarpeiden mukaan.

Vähintään vuosittain olisi tehtävä

- arvio siitä, miten merkittävä laitos täyttää lainsäädännön vaatimukset sekä mallien hyväksyntäpäätöksiin sisällytetyt mahdolliset ehdot, rajoitukset tai velvoitteet (esim. korjaavat toimet) ja miten se noudattaa käyttöönottosuunnitelmia ja mahdollisia muita malleihin liittyviä valvontatoimia

- tarvittaessa toteutumatestausten tulosanalyysi ja aikasarja-analyysi silloin kun laitos on saanut luvan käyttää sisäisiä malleja markkinariskiä perustuvien pääomavaatimusten laskennassa (vakavaraisuusasetuksen artiklan 368 kohdan 1 alakohta f ja artikla 369)
- analyysi merkittävän laitoksen sisäisen mallin validoinneista
- tarvittaessa arvio vuotuisen vertailun tuloksista (vakavaraisuusdirektiivin artikla 78)
- arvio malleihin tehdyistä ei-olennaisista muutoksista ja laajennuksista
- tarvittaessa arvio laitoksen muista sisäisiä malleja koskevista sisäisistä raporteista.
 - Kunkin laitoksen sisäisten mallien jatkuvan valvonnan osana järjestetään vuosittain vähintään yksi valvontatapaaminen. Tapaamisessa voidaan tarkastella esimerkiksi arviota siitä, ovatko käytössä olevat sisäiset mallit laitoksen tuoreimman liiketoimintastrategian valossa edelleen tarkoituksenmukaisia, mallien muuttamista koskevia suunnitelmia ja muita laitoksessa meneillään olevia hankkeita, joilla on merkitystä erityyppisten riskien sisäisen mallinnuksen kannalta.

4.7 Paikalla tehtävät tarkastukset

Tarkastusopas: paikalla tehtävät tarkastukset ja sisäisen mallin tarkastukset

Paikalla tehtävistä tarkastuksista ja sisäisten mallien tarkastuksista kerrotaan tarkemmin erillisessä [tarkastusoppaassa](#).

4.8 Hakemusten, lupapyyntöjen ja ilmoitusten arviointi

Valvontaviranomaiset voivat myöntää merkittäville laitoksille näiden pyynnöstä tiettyjä lupia. Tässä osiossa käydään läpi lupien myöntämismenettelyjä. Luvan myöntämisen edellytyksenä on, että merkittävä laitos toimittaa kaikki tarvittavat tiedot ja lupahakemus täyttää kaikki sovellettavassa EU:n lainsäädännössä ja sen kansallisissa täytäntöönpanosäädöksissä asetetut vaatimukset.

4.8.1 Pääomainstrumentit

Ydinpääomainstrumenttien (CET1) liikkeeseenlasku

Vakavaraisuusasetuksen artiklan 26 kohta 3 sekä artiklat 27–29

Laitosten omien varojen vaatimuksia koskevat tekniset sääntelystandardit (EU/241/2014)

Valvottavat laitokset voivat luokitella pääomainstrumentteja ydinpääomaksi (Common Equity Tier 1, CET1) vain toimivaltaisen viranomaisen luvalla. EKP päättää luvan myöntämisestä (mahdollisesti ehdollisena) tai epäämisestä tapauskohtaisesti merkittävän laitoksen pyynnön pohjalta.

Kun laitos on toimittanut kaikki tarvittavat asiakirjat, yhteinen valvontaryhmä tarkastaa, ovatko niihin sisältyvät tiedot sovellettavan asetuksen mukaisia. Se lähettää laitokselle vahvistuksen, kun kaikki vaaditut tiedot on toimitettu. Jos tietoja puuttuu, yhteinen valvontaryhmä pyytää täydentämään niitä. Sitten valvontaryhmä arvioi, täytyvätkö sääntelyvaatimukset ja kuuluuko pääomainstrumentti EPV:n julkaisemaan ydinpääomainstrumenttien luetteloon. Jos instrumentti ei ole EPV:n luettelossa, EKP konsultoi EPV:tä ennen päätöstä.

Kun merkittävä laitos on saanut luvan luokitella tietyn instrumentin pääomainstrumentiksi, tämän instrumentin myöhemmät liikkeeselaskut voidaan lukea ydinpääomaan erityistä ilmoitusmenettelyä käyttäen. Lisätietoja on [EKP:n ohjeissa unionin oikeuden sallimista vaihtoehtoista ja harkintavallasta](#).

Lupa sisällyttää kesken tilikauden tai tilikauden päätteeksi kertyneet voitot ydinpääomaan

[Vakavaraisuusasetuksen artiklan 26 kohta 2](#)

[Laitosten omien varojen vaatimuksia koskevat tekniset sääntelystandardit \(EU/241/2014\)](#)

[EKP:n päätös ehdoista, joiden täytyessä luottolaitoksilla on lupa sisällyttää kesken tilikauden ja tilikauden päätteeksi kertyneet voitot ydinpääomaan \(EKP/2015/4\)](#)

Merkittävä laitos voi hakea lupaa sisällyttää kesken tilikauden tai tilikauden päätteeksi kertyneet voitot ydinpääomaan ennen kuin laitos on muodollisella päätöksellä vahvistanut sille kyseisenä tilikautena kertyneen voiton tai tappion. Lupa voi perustua joko päätökseen EKP/2015/4 ehdoista, joiden täytyessä luottolaitoksilla on lupa sisällyttää kesken tilikauden ja tilikauden päätteeksi kertyneet voitot ydinpääomaan, tai vakavaraisuusasetuksen artiklan 26 kohtaan 2.

Jos valvottava laitos haluaa vedota päätökseen EKP/2015/4, sen on haettava lupaa EKP:ltä tarkoitukseen laaditulla kirjeellä. Lisäksi sen on ilmoitettava päätöksen EKP/2015/4 liitteessä luetellut tiedot ja toimitettava siinä edellytetyt asiakirjat. Yhteinen valvontaryhmä ilmoittaa merkittävälle laitokselle, sisältävätkö asiakirjat päätöksessä vaaditut tiedot, täytyvätkö päätöksessä asetetut edellytykset ja saako luottolaitos luvan sisällyttää kesken tilikauden tai tilikauden päätteeksi kertyneet voitot ydinpääomaan.

Jos päätöksen EKP/2015/4 mukaiset edellytykset eivät täyty tai jos laitoksen hakemus ei kuulu päätöksen soveltamisalaan, yhteinen valvontaryhmä arvioi tavanomaista päätöksentekomenettelyä tai delegoitua menettelyä noudattaen, voidaanko laitokselle antaa kyseisessä tapauksessa lupa sisällyttää kesken tilikauden tai tilikauden päätteeksi kertyneitä voittoja ydinpääomaansa.

Omien varojen vähentäminen

[Vakavaraisuusasetuksen artiklat 77 ja 78](#)

[Laitosten omien varojen vaatimuksia koskevat tekniset sääntelystandardit \(EU/241/2014\), artiklat 27–32](#)

Laitos voi pyytää EKP:ltä lupaa omien varojen vähentämiseen. Hakemuksen saatuaan yhteinen valvontaryhmä tarkastaa, onko laitos toimittanut kaikki komission delegoidussa asetuksessa (EU) N:o 241/2014 edellytetyt tiedot. Jos valvontaryhmällä on jo käytettävissään osa vaadituista tiedoista, niitä ei tarvitse toimittaa uudestaan lupahakemuksen arviointia varten. Arvioinnin pohjalta EKP päättää joko antaa tai evätä luvan omien varojen vähentämiseen. EKP:n päätös annetaan tiedoksi laitokselle.

Ensisijaisen lisäpääoman (AT1) ja toissijaisen pääoman (T2) instrumenttien jälkikäteisarviointi

Vakavaraisuusasetuksen johdanto-osan kappale 75 sekä artikkelit 52–55, 63 ja 65

Laitosten omien varojen vaatimuksia koskevat tekniset sääntelystandardit (EU/241/2014)

Vakavaraisuusasetuksessa ei edellytetä ensisijaiseen lisäpääomaan (Additional Tier 1, AT1) ja toissijaiseen pääomaan (Tier 2, T2) sisällytettävien instrumenttien etukäteishyväksyntää. Tästä huolimatta kansallisessa lainsäädännössä voidaan asettaa ensisijaisen lisäpääoman ja toissijaisen pääoman instrumenttien tunnistamista koskevia vaatimuksia.¹⁴ Mikäli kansallisessa lainsäädännössä vaaditaan etukäteishyväksyntä, EKP:llä on toimivalta myöntää se kyseiselle merkittävälle laitokselle. Muissa tapauksissa EKP tekee AT1- ja T2-instrumenteista jälkikäteisarvion, jonka perustana ovat [ohjeet pääomainstrumenttien hyväksyttävyyttä ensisijaisen lisäpääoman tai toissijaisen pääoman instrumenteiksi koskevasta arviointimenettelystä](#).¹⁵

4.8.2 Vapautukset vakavaraisuus- ja maksuvalmiusvaatimuksista

Vakavaraisuusasetuksen artikkelit 7 ja 8

EKP:n asetus unionin oikeuden sallimien vaihtoehtojen ja harkintavallan käytöstä (EKP/2016/4)

EKP:llä on toimivalta myöntää laitoksille vapautus vakavaraisuusasetuksen toisessa, kolmannessa, neljännessä ja viidennessä sekä kahdeksannessa osassa asetettujen vakavaraisuusvaatimusten noudattamisesta (artiklan 7 alakohdat 1 ja 3). EKP voi vapauttaa laitoksia (joiakin tai kaikkine) tytäryrityksineen myös vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa asetetuista maksuvalmiusvaatimuksista ja valvoa niitä yhtenä maksuvalmiusalaryhmänä, jos sääntelyvaatimukset täyttyvät (artikla 8). EKP päättää vapautuksen myöntämisestä tai epäämisestä tapauskohtaisesti laitoksen hakemuksen pohjalta.

Vapautuksen saadakseen laitoksen on toimitettava EKP:lle muodollinen hakemus ja sitä tukevat asiakirjat (ks. EKP:n ohjeet unionin oikeuden sallimista vaihtoehtoista ja harkintavallasta.). Yhteinen valvontaryhmä tarkastaa, viitataan hakemuksessa asiaankuuluvaan lainsäädäntöön ja sisältääkö hakemus kaikki EKP:n ohjeissa eritellyt tiedot ja tausta-asiakirjat. Se lähettää laitokselle vahvistuksen, kun kaikki asiaankuuluvat tiedot on toimitettu. Jos tietoja puuttuu, yhteinen valvontaryhmä pyytää täydentämään niitä.

Seuraavaksi yhteinen valvontaryhmä arvioi, täyttyvätkö vakavaraisuusasetuksen vaatimukset ja EKP:n ohjeiden kriteerit (jotka eivät ole sitovia). Hankalissa tapauksissa se saa tukea horisontaalisia ja erityisasiantuntijatehtäviä hoitavilta EKP:n toiminnolta. Lopullisessa päätöksessä saatetaan myös asettaa tai antaa tiedoksi ehtoja vapautuksen myöntämiselle.

¹⁴ Syyskuusta 2023 lähtien seuraavien maiden kansallisessa lainsäädännössä vaaditaan AT1- ja T2-instrumenttien etukäteishyväksyntä: Bulgaria, Kroatia, Luxemburg, Portugal ja Slovenia.

¹⁵ Asetuksen (EU) 2019/876 tuomien muutosten vuoksi EKP on päivittänyt ohjeisiin sisältyviin lomakkeisiin uudet valintakriteerit. Päivitetty lomake: [Muutoksia liitteisiin OHJEISSA pääomainstrumenttien hyväksyttävyyttä ensisijaisen lisäpääoman tai toissijaisen pääoman instrumenteiksi koskevasta arviointimenettelystä](#).

4.8.3 Konsernin sisäinen rahoitustuki

Pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisuohjeisiin artiklat 19, 20 ja 22

EPV:n luonnos tekniseksi sääntelystandardiksi konsernin sisäisen rahoitustuen edellytysten täsmentämisestä (EBA/RTS/2015/08)

Ohjeet konsernin sisäisen rahoitustuen edellytysten täsmentämisestä (EBA/GL/2015/17)

Laitokset voivat tehdä sopimuksia konsernin sisäisestä rahoitustuesta vain EKP:n luvalla. EKP päättää luvan myöntämisestä tai epäämisestä sen mukaan, onko ehdotettu rahoitustukisopimus pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisuohjeisiin vaatimusten sekä niitä täsmentävien EPV:n teknisten sääntelystandardien ja ohjeiden mukainen.

Ennen konsernin sisäisen rahoitustuen antamista sitä kaavailevan yhteisön ylimmän hallintoelimen täytyy toimittaa EKP:lle ja EPV:lle perusteltu selvitys sekä tarkat tiedot ehdotetusta rahoitustuesta (myös jäljennös tukisopimuksesta). Yhteinen valvontaryhmä arvioi, ovatko selvitys ja tiedot edellä mainittujen säännösten ja ohjeiden mukaiset. Se arvioi erityisesti, onko rahoitustuen tarkoituksena konsernin vakavaraisuuden säilyttäminen tai palauttaminen. Se toimittaa hakemuksen edelleen kunkin sopimuksen osapuoleksi pyrkivän, yhteisen valvontamekanismin piiriin kuulumattoman tytäryrityksen toimivaltaiselle viranomaiselle yhteisen päätöksen tekemistä varten. Se myös toimittaa hyväksytyt konsernin rahoitussopimukset ja niihin tehdyt mahdolliset muutokset yhteiselle kriisintarkkaisuohjeistolle, jotta tämä voi arvioida vaikutuksen konsernin kriisintarkkaisuomahdollisuuksiin.

Sen jälkeen tehdään lopullinen päätös.

4.8.4 Riskinsiirron toteutumisen valvonta arvopaperistamisen yhteydessä

Vakavaraisuusasetuksen artiklat 244, 245 ja 250

Vakavaraisuusdirektiivin artiklan 98 kohta 3

EPV:n ohjeet merkittävästä luottoriskin siirrosta (EBA/GL/2014/05)

EPV:n ohjeet impliittisestä tuesta arvopaperistamistransaktioille (EBA/GL/2016/08)

Vakavaraisuusasetukseen on kirjattu edellytykset, joiden täytyessä voidaan katsoa, että alullepanijalaitos on toteuttanut arvopaperistamisen yhteydessä merkittävän riskinsiirron. Merkittävästä luottoriskin siirrosta annetuissa EPV:n ohjeissa on tarkempi kuvaus riskinsiirron tunnistamisesta.

Jos alullepanijalaitos on käynnistänyt tai aikoo käynnistää arvopaperistamisprosessin, jonka suhteen se aikoo joko

- katsoa merkittävän luottoriskinsiirron tapahtuneeksi vakavaraisuusasetuksen artiklan 244 kohdan 2 tai artiklan 245 kohdan 2 mukaisesti tai
- hakea vakavaraisuusasetuksen artiklan 244 kohdan 3 tai artiklan 245 kohdan 3 mukaista lupaa,

sen tulee ilmoittaa aikomistaan toimista EKP:lle vähintään kolme kuukautta ennen suunnitellun transaktion päätöspäivää **merkittävän luottoriskin siirron tunnistamismenettelyä annettujen EKP:n ohjeiden** mukaisesti.

Alullepanijalaitoksen olisi myös toimitettava dokumentaation lopullinen versio vähintään 15 vuorokautta ennen transaktion päätöspäivää.

Yhteinen valvontaryhmä arvioi transaktion ja sen yhteydessä toteutetun luottoriskin siirron laitoksen toimittaman dokumentaation perusteella. Se voi pyytää laitosta

toimittamaan myös muita transaktion arvioimiseksi tarvittavia tietoja, kuten tietoja yksittäisen transaktion erityispiirteistä.

Koska merkittävää riskinsiirtoa koskevien edellytysten on täytyttävä keskeytyksettä arvopaperistamistransaktion juoksuajan loppuun saakka, EKP arvioi jatkuvasti sellaisia arvopaperistamistransaktioita, joiden suhteen alullepanija määrittää vakavaraisuusvaatimuksensa siltä pohjalta, että merkittävä riskinsiirto katsotaan tapahtuneeksi. Jos alullepanijalaitos käyttää merkittävän riskinsiirron toteutumisen osoittamiseksi vakavaraisuusasetuksen artiklan 244 kohdan 2 tai artiklan 245 kohdan 2 mukaisia määrällisiä testejä, EKP antaa asiaa koskevan päätöksen vain silloin, kun merkittävän luottoriskinsiirron edellytykset eivät enää täyty ja riskinsiirto hylätään.

Jos alullepanijalaitos hakee artiklan 244 kohdan 3 tai artiklan 245 kohdan 3 mukaista lupaa, merkittävä riskinsiirto tunnustetaan vasta EKP:n annettua asiasta erillisen päätöksen.

Vakavaraisuusasetuksen artiklan 250 kohdassa 1 kielletään arvopaperistamiselle tarjottava epäsuora tuki alullepanijalaitoksilta yleisesti tapauksissa, joissa laitos on soveltanut saman asetuksen artiklan 247 kohtia 1 ja 2 tai myynyt rahoitusvälineitä kaupankäyntisalkustaan siten, että sen ei enää tarvitse pitää hallussaan omia varoja kyseisten rahoitusvälineiden riskien varalta. Kyseinen laitos ei myöskään saa tarjota arvopaperistamiselle sopimusveloitteensa ylittävää suoraa tai epäsuoraa tukea vähentääkseen mahdollisia tai todellisia tappioita sijoittajille.

Arvopaperistamistransaktioille annettavaa implisiittistä tukea koskevissa EPV:n ohjeissa käydään läpi yksityiskohtaisesti transaktiot, joissa järjestävän laitoksen tai alullepanevan laitoksen antaman tuen katsotaan ylittävän laitoksen sopimusveloitteet. Tällaisista transaktioista on ilmoitettava EKP:lle (ks. [Ohjeet järjestävän laitoksen tai alullepanevan laitoksen toteuttamaan liiketoimeen liittyvää sopimusveloitteet ylittävää tukea koskevien tietojen ilmoittamisesta asetuksen \(EU\) N:o 575/2013 artiklan 248 kohdan 1 nojalla](#)).

Jos laitos toteaa ilmoituksessa, että

- epäsuoraa tukea on tarjottu, yhteinen valvontaryhmä varmistaa, että laitoksella on arvopaperistettujen vastuiden kattamiseksi omia varoja vähintään ikään kuin vastuita ei olisi arvopaperistettu (vakavaraisuusasetuksen artiklan 250 kohta 5)
- epäsuoraa tukea ei ole annettu, yhteinen valvontaryhmä tarkastaa laitoksen arvion ja eri mieltä ollessaan laatii luonnoksen valvontapäätökseksi.

Mikäli laitos on tarjonnut epäsuoraa tukea useammin kuin kerran, EKP voi lisäksi toteuttaa vakavaraisuusdirektiivin artiklan 98 kohdassa 3 tarkoitettuja toimenpiteitä, kuten kieltää laitosta enää laskemasta pääomavaatimuksiaan merkittävän riskinsiirron pohjalta.

4.8.5 Väilyhtiönä toimiva EU-emoyritys

Vakavaraisuusdirektiivin artikla 21 b

Ohjeet direktiivin 2013/36/EU 21 b artiklassa tarkoitetun väilyhtiönä toimivan EU-emoyrityksen perustamista koskevan kynnyksarvon seurannasta ja muista sitä koskevista menettelyllisistä näkökohdista (EBA/GL/2021/08)

EPV:n lausunto direktiivin 2013/36/EU 21 b artiklassa tarkoitetun väilyhtiönä toimivan EU-emoyrityksen perustamista koskevan kynnyksarvon seurannasta ja muista sitä koskevista menettelyllisistä näkökohdista (EBA/Op/2022/12)

EKP – kysymyksiä väilyhtiönä toimivasta EU-emoyrityksestä

Vakavaraisuusdirektiivin artiklan 21 b mukaan EU:ssa sijaitseville pankeille ja sijoituspalveluyrityksille on perustettava yhteinen väilyhtiönä toimiva EU-emoyritys, jos ne ovat tytäryrityksinä ryhmässä, jonka emoyritys sijoittautunut EU:n ulkopuolella. Vaatimus koskee niitä EU:n ulkopuolisissa maissa sijaitsevia ryhmiä, joilla on vähintään kaksi pankkia tai sijoituspalveluyritystä EU:ssa ja joiden kokonaisvarat EU:ssa ovat vähintään 40 miljardia euroa. Kokonaisvaroihin lasketaan myös ryhmän EU:ssa sijaitsevien sivuliikkeiden varat.

Väilyhtiönä toimivan EU-emoyrityksen toiminnan aloittamiseksi joudutaan yleensä tekemään jonkinlaisia muutoksia EU:n ulkopuolisessa maassa sijaitsevan ryhmän rakenteeseen (esim. määräysvaltaketjun muutos, johon on haettava lupa huomattavaa omistusosuutta koskevalla menettelyllä) tai perustamaan kokonaan uusi emoyritys. Vakavaraisuusdirektiivin viimeisimmässä tarkistuksessa (CRD V) otetaan käyttöön rahoitusalan holdingyhtiöitä koskeva uusi hyväksyntävaatimus (ks. direktiivin artikla 21 a). Luottolaitoksiin sovelletaan vakavaraisuusdirektiivin artikloissa 8 tai 8 a ja sijoituspalveluyrityksiin direktiivin 2014/65/EU artiklan 5 kohdassa 1 asetettua toimilupamenettelyä. Lisätietoa lupamenettelyistä on [EKP:n pankkivalvontasivuilla](#).

Vakavaraisuusdirektiivin artiklan 21 b kohdan 2 mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat sallia ryhmälle kaksi väilyhtiönä toimivaa EU-emoyritystä, mikäli toinen seuraavista ehdoista täyttyy:

- yhden yhteisen EU-emoyrityksen perustaminen olisi vastoin säännösten tai valvontaviranomaisten määräyksen mukaista toimintojen erottamisvaatimusta siinä EU:n ulkopuolisessa maassa, jossa ryhmän perimmäisellä emoyrityksellä on pääkonttorinsa, tai
- EU-emoyrityksen toimivaltainen kriisinhallintaviranomainen arvioi purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien olevan tällöin tehokkaammat kuin yhtä yhteistä EU-emoyritystä käytettäessä.

Kaksi EU-emoyritystä tarvitsevien valvottavien laitosten tulisi ottaa yhteyttä pankkivalvojaansa.

4.8.6 Muut lupahakemukset ja ilmoitukset

YVM-asetus

Vakavaraisuusdirektiivi

Vakavaraisuusasetuksessa ja -direktiivissä säädetään useista muistakin tapauksista, joissa merkittävän laitoksen on toimitettava EKP:lle virallinen lupahakemus tai ilmoitus päätöstä tai muunlaista toimenpidettä varten. Lisäksi kansallinen lainsäädäntö saattaa edellyttää lupahakemusta tai ilmoitusta. Tällöinkin EKP tekee tarvittavat päätökset tai muut toimet, jos asia kuuluu sen tehtävien piiriin ja sitä valvotaan EU:n lainsäädännön nojalla. Yhteiset valvontaryhmät huolehtivat yleensä menettelyn läpiviennistä alusta loppuun.

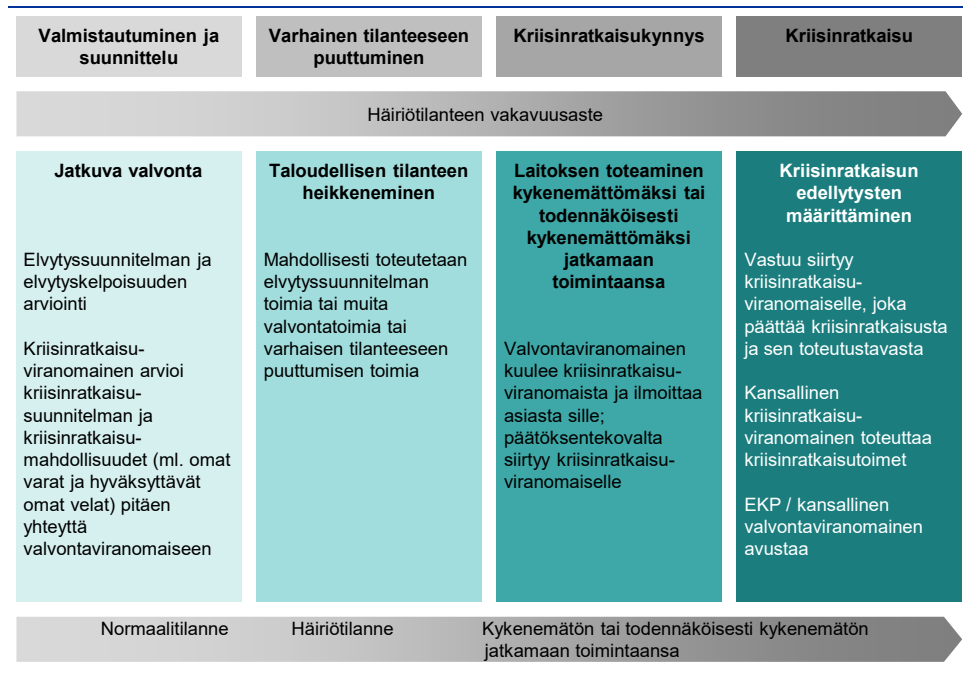
Lupahakemuksen saatuaan yhteinen valvontaryhmä arvioi, viitataan siinä asiaankuuluvaan säädösperustaan ja sisältääkö se kaikki tarvittavat tiedot ja asiakirjat. Se pyytää tarvittaessa laitosta täydentämään hakemusta. Toimitettujen tietojen pohjalta yhteinen valvontaryhmä arvioi, täyttääkö hakemus vakavaraisuusasetuksen, YVM-asetuksen, YVM-kehysasetuksen ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset. Hankalissa tapauksissa se saa tukea horisontaalisia ja erityisasiantuntijatehtäviä hoitavilta EKP:n toiminnoilta. Luvan myöntämisestä tai epäämisestä päätetään valvontaryhmän arvion pohjalta, ja lupapäätökseen voidaan tarvittaessa liittää ehtoja ja/tai velvoitteita.

4.9 Kriisitilanteiden ehkäiseminen ja hallinta

EKP:llä on kriisien ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi järjestelyt, joiden avulla kriisitilanteisiin voidaan reagoida ajoissa ja tehokkaasti ja joilla varmistetaan riittävä tiedonkulku kriisin edellä, sen aikana ja sen jälkeen. Järjestelyt mahdollistavat myös tehokkaan päätöksenteon kriisitilanteissa ja pankkiryhmän mahdollisen kriisintarkkailun yhteydessä. Kriisintarkkailujärjestelyt kattavat useita eri vaiheita, ja kunkin laitoksen tilanteen mukaan niitä voidaankin käyttää niin riittävän kriisivalmiuden varmistamiseen osana jatkuvaa valvontaa kuin kriisintarkkailupäätösten tekoon pankin ollessa kykenemätön jatkamaan toimintaansa. EKP:n roolia vähemmän merkittävien laitosten kriisinhallinnassa tarkastellaan osassa 5.4.

Kaavio 16

Kriisien ehkäisy- ja hallintajärjestelyt

4.9.1 Yhteisten valvontaryhmien tehtävät

Yhteiset valvontaryhmät vastaavat kriisivalmiuden ja kriisien hallinnan eri vaiheista yhteistyössä liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimiston kanssa. Toimiston osallistumisen tiiviys riippuu kunkin merkittävän laitoksen tilanteesta.

Toimiston kriisiryhmä antaa yhteiselle valvontaryhmälle koko prosessin ajan asiantuntija-apua ja neuvoo muun muassa sovellettavaan lainsäädäntöön perustuvissa menettelyvaatimuksissa, kriisitilanteiden varhaisessa tunnistamisessa, elvytysuunnitelmien arvioinnissa ja aktivoinnissa sekä kriisintarkaisuun liittyvissä kysymyksissä. Seuraavassa käydään läpi kriisitilanteiden ehkäisemisen ja hallinnan eri vaiheet.

4.9.2 Elvytys- ja kriisintarkaisuutoimien valmistelu

Elvytysuunnittelu

Kun laitos toimii normaalisti, yksi yhteisen valvontaryhmän tehtävistä on varmistaa, että merkittävä laitos laatii ja päivittää vähintään vuosittain yksityiskohtaisen elvytysuunnitelman. Elvytysuunnitelma sisältää toimet, joilla laitos voi palauttaa merkittävästi heikentyneen rahoitusasemansa ennalleen. Yhteinen valvontaryhmä arvioi etenkin käytettävissä olevien elvytysvaihtoehtojen uskottavuutta ja toteutuskelpoisuutta sekä laitoksen yhteenlaskettua elpymiskapasiteettia. Jos elvytysuunnitelmassa on olennaisia puutteita, EKP voi vaatia laitosta toimittamaan tarkistetun suunnitelman kolmen kuukauden sisällä. Jos EKP:n toteamat olennaiset puutteet tai esteet eivät poistu tarkistuksen myötä, EKP voi määrittää suunnitelmaan tarvittavat muutokset ja vaatia laitosta tekemään ne. Jos puutteet tai esteet eivät näinkään korjautu, EKP voi kehottaa laitosta määrittämään muutokset, joita se voisi tehdä liiketoimintamalliinsa parantaakseen elpymismahdollisuuksiaan kriisitilanteen jälkeen.

Yhteinen valvontaryhmä seuraa jatkuvan valvonnan yhteydessä laitoksen taloudellista tilannetta. Se tarkkailee, tapahtuuko elpymisindikaattoreissa heikkenemistä ja otetaanko eskalointimenettely asiaankuuluvasti ja oikea-aikaisesti käyttöön laitoksen siirtyessä normaalitilanteesta kriisitilanteeseen.

Liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimisto avustaa yhteisiä valvontaryhmiä elvytysuunnitelmien arvioinnissa ja jatkotoimissa esimerkiksi laatimalla ohjeistusta yhteisistä kysymyksistä ja tekemällä vertailuanalyysseja.

Kriisintarkaisussa kuultavat tahot

Kriisintarkaisuneuvosto kuulee EKP:tä virallisesti vuosittain laatimistaan kriisintarkaisu suunnitelmien luonnoksista ja toteuttamistaan laitoksen purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arvioinneista. Yhteiset valvontaryhmät

[YVM-asetuksen artiklat 3–5, 9, 13, 16, 18 ja 30](#)

[Pankkien elvytys- ja kriisintarkaisudirektiivin artiklat 5–9, 10–18, 27–30 ja 32](#)

[Vakavaraisuusdirektiivin artiklat 74 ja 104](#)

[EPV:n ohjeet varhaisen puuttumisen toimenpiteiden käytön käynnistävästä tekijöistä \(EBA/GL/2015/03\)](#)

[EP:n ohjeet konsernin sisäisen rahoitustuen edellytysten täsmentämisestä \(EBA/GL/2015/17\)](#)

[Yhteisen kriisintarkaisuneuvoston ja EKP:n välinen yhteistyöpöytäkirja yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta](#)

[Pankkien elvytys- ja kriisintarkaisudirektiivin artikla 15](#)

toteuttavat tarvittavat arvioinnit ja saavat asiantuntija-apua liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimistolta. Lisäksi yhteiset valvontaryhmät vaihtavat yhteisen kriisintarkaisuneuvoston kanssa kriisintarkaisusuunnitelmien ja laitosten purkamis- ja uudelleenjärjestämismahdollisuuksien arvioinneissa tarvittavia tietoja EKP:n ja yhteisen kriisintarkaisuneuvoston välisen yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti. EKP:n ja kriisintarkaisuneuvoston välillä on myös epävirallista yhteydenpitoa esimerkiksi kriisintarkaisukollegioissa, joissa myös EKP on edustettuna. Lisäksi kriisintarkaisuneuvosto kuulee EKP:tä, kun se laatii ehdotuksen vakausmaksuiksi, joita merkittävät laitokset suorittavat vuosittain ennakkoon kriisintarkaisurahastoon. Kun yhteisen kriisintarkaisurahaston tavoitetaso nousee vähintään 1 prosenttiin kaikkien osallistuvissa jäsenvaltioissa toimiluvan saaneiden luottolaitosten suojattujen talletusten määrästä, kuulemista ei välttämättä toteuteta vuosittain, vaan ainoastaan silloin, jos joudutaan keräämään ylimääräisiä vakausmaksuja. EKP:n vastaus virallisessa kuulemisessa perustuu yhteisten valvontaryhmien tekemään arvioon.

4.9.3 Taloudellisen tilanteen heikkenemisen toteaminen

Taloudellisen tilanteen heikkeneminen

Kun yhteinen valvontaryhmä toteaa laitoksen taloudellisen tilanteen heikentyneen, se määrittää tarvittavat valvontatoimet ja tehostaa laitoksen valvontaa (esim. toteuttaa lisäanalyysseja, antaa toimeksi paikalla tehtäviä tarkastuksia tai esittää tavanomaista laajempia tieto- ja aineistopyyntöjä). Erityisesti silloin, kun laitoksen taloudellinen tilanne heikkenee merkittävästi joko lyhyen ajan sisällä tai selvän heikkenemiskehityksen tuloksena, yhteinen valvontaryhmä tiivistää yhteistyötä ja tietojenvaihtoa kriisiryhmän kanssa. Yhteisen valvontaryhmän kautta myös kansalliset valvontaviranomaiset ovat mukana toimissa.

EKP tiedottaa valvottavan laitoksen/pankkiryhmittymän taloudellisen tilanteen merkittävästä heikkenemisestä yhteiselle kriisintarkaisuneuvostolle sovellettavien säädösten ja toimielinten välisten järjestelyjen (kuten EKP:n ja kriisintarkaisuneuvoston välisen yhteistyöpöytäkirjan) edellyttämällä tavalla ja vaihtaa kriisintarkaisuneuvoston ja sen sisäisten kriisintarkaisuryhmien kanssa näkemyksiä ja asiantuntemusta.

Laitoksen maksuvalmiusaseman seuraamiseksi voidaan käyttää erityistä lomaketta, jolla kerätään kriisitilanteessa tarvittavia maksuvalmiustietoja. Valvottavat laitokset ovat toimittaneet lomakkeen EKP:lle viikoittain syyskuusta 2023 alkaen.

Pankkivalvonnan käyttämän maksuvalmiuden seurantalomakkeen lisäksi EKP ja yhteinen kriisintarkaisuneuvosto ovat kehittäneet maksuvalmiuden yhteisen seurantalomakkeen, jota testattiin laitosten kanssa ensi kertaa lokakuussa 2023. Tämä yhteinen lomake tulee korvaamaan pankkivalvonnan käyttämän seurantalomakkeen, jos se osoittautuu testin perusteella onnistuneeksi. Lomakkeet ovat lähes identtiset.

[Pankkien elvytys- ja kriisintarkkaisuohjelman artikla 27](#)

[Yhteistä kriisintarkkaisuohjelmamekanismia koskevan asetuksen artiklat 13 ja 20](#)

[Yhteisen kriisintarkkaisuohjelmavaltion ja EKP:n välinen yhteistyöohjelmakirja yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta](#)

Varhainen tilanteeseen puuttuminen

Jos yhteinen valvontaryhmä toteaa, että laitoksen taloudellisen tilanteen heikkeneminen jatkuu ja varhaisen puuttumisen ehdot täyttyvät, jolloin varhaisen puuttumisen toimia on tarpeen harkita, se tiivistää yhteistyötään EKP:n liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimiston kanssa sekä yhteisen kriisintarkkaisuohjelmavaltion kanssa yhteistyöohjelmakirjan mukaisesti. Valvontaryhmä toimittaa yhdessä liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimiston kanssa kriisintarkkaisuohjelmavaltion sisäiselle kriisintarkkaisuohjelmalle kaikki saatavilla olevat tiedot, joita se tarvitsee kriisintarkkaisuohjelmavaltion päivittämiseksi ja laitoksen mahdollisen kriisintarkkaisuohjelmavaltion valmistelemiseksi. Jos laitoksella on toimintaa euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa tai EU:n ulkopuolella, yhteinen valvontaryhmä pitää yhteyttä sen valvontaan osallistuviin viranomaisiin valvontakollegion tai vastaavan muun järjestelyn välityksellä.

Perusteet laitoksen toteamiselle toimintakyvyttömäksi tai todennäköisesti toimintakyvyttömäksi

Jos yhteinen valvontaryhmä katsoo, että sen valvoma laitos on vakavissa vaikeuksissa tai että se voidaan perustellusti todeta kykenemättömäksi tai todennäköisesti kykenemättömäksi jatkamaan toimintaansa, se ehdottaa yhdessä liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimiston kanssa erillisen kriisinhallintaryhmän perustamista laitoksen kriisintarkkaisuohjelmavaltion koordinoitua ja päätöksentekoa varten. Kriisinhallintaryhmän kutsuvat koolle EKP:n valvontaelimen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Ennen laitoksen toteamista kyvyttömäksi tai todennäköisesti kyvyttömäksi jatkamaan toimintaansa EKP kuulee myös yhteistä kriisintarkkaisuohjelmavaltiota.

Toimia koordinoidaan isäntävaltion valvontaviranomaisten kanssa valvontakollegion tai vastaavien muiden järjestelyjen välityksellä. Jos valvottava laitos todetaan kyvyttömäksi tai todennäköisesti kyvyttömäksi jatkamaan toimintaansa, siitä ilmoitetaan asianmukaisesti yhteiselle kriisintarkkaisuohjelmavaltiolle. Lisäksi siitä ilmoitetaan viipymättä asiaankuuluville isäntävaltion valvonta- ja kriisintarkkaisuohjelmavaltion viranomaisille, ministeriöille, keskuspankeille ja talletussuojajärjestelmille sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

Tilanteessa perustetaan korkean tason seurantaryhmä. Se kartoittaa ja seuraa mahdollisia maksuvalmius- ja vakavaraisuusongelmia, joita useille merkittävälle ja vähemmän merkittävälle laitoksille voisi samanaikaisesti aiheutua, jos ajaututtaisiin järjestelmäkriisiin.

Kriisintarkkaisu

Kriisintarkkaisuohjelmavaltion tilanteissa päätöksiä tekevät pääasiassa kriisintarkkaisuohjelmavaltion eli yhteinen kriisintarkkaisuohjelmavaltio ja kansalliset kriisintarkkaisuohjelmavaltion viranomaiset. Tässä yhteydessä EKP:llä (yhteisellä valvontaryhmällä sekä liiketoimintamallien, pääoman

ja kriisinhallinnan toimistolla) on lähinnä neuvoa-antava rooli. Kun laitos on todettu kyvyttömäksi tai todennäköisesti kyvyttömäksi jatkamaan toimintaansa, liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimisto koordinoi yhteisen pankkivalvonnan neuvonantoa yhteiselle kriisinhallintaneuvostolle ja kansallisille kriisinhallintaviranomaisille sekä tarvittavia jatkotoimia (esim. toimiluvan myöntämistä omaisuudenhoitoyhtiölle ja laitoksesta mahdollisesti jäljelle jäävän osan toimiluvan peruuttamista). Lisäksi yhteinen valvontaryhmä voi toimittaa arvioita eri kriisinhallintavaihtoehtojen mahdollisista vaikutuksista liiketoimintamalliin. Liiketoimintamallien, pääoman ja kriisinhallinnan toimisto koordinoi yhteydenpitoa yhteiseen kriisinhallintaneuvostoon ja kansallisiin kriisinhallintaviranomaisiin.

4.10 Valvontatoimenpiteet, täytäntöönpanotoimet ja seuraamukset

[YVM-kehysasetuksen artikla 124](#)

EKP:llä on sille YVM-asetuksella uskottuja tehtäviä hoitaessaan useita keinoja puuttua valvottavien laitosten yleisvalvonnassa todettuihin ongelmiin. EKP voi tässä tarkoituksessa päättää esimerkiksi käyttää yhtä tai useampaa seuraavista keinoista:

1. toteuttaa valvontatoimenpiteisiin
2. määrätä täytäntöönpanotoimia suoraan tai vaatia kansallisia valvontaviranomaisia käyttämään kansallisia täytäntöönpanovaltuuksiaan
3. asettaa seuraamuksia tai pyytää kansallisia valvontaviranomaisia käynnistämään seuraamusmenettelyjä.

Kaikki nämä toimet sopivat keskenään yhteen, niillä on erilaisia tavoitteita ja niitä voidaan käyttää rinnakkain tai peräkkäin tapauksesta riippuen.

4.10.1 Valvontatoimenpiteet

[YVM-asetuksen artiklan 9 kohta 1 ja artikla 16](#)

[Vakavaraisuusdirektiivin artikla 64](#)

EKP:llä on oikeus vaatia yhteiseen valvontamekanismiin osallistuvissa jäsenvaltioissa sijaitsevia merkittäviä luottolaitoksia ja rahoitusalan (seka)holdingyhtiöitä sekä näissä jäsenvaltioissa sijaitsevia mekanismeihin osallistumattomien maiden laitosten merkittäviä tytäryhtiöitä ryhtymään varhaisessa vaiheessa tarvittaviin toimiin, jos 1) laitos on rikkonut vakavaraisuusvaatimuksia, 2) EKP:llä on näyttöä siitä, että laitos tulee rikkomaan vakavaraisuusvaatimuksia seuraavien 12 kuukauden aikana, tai 3) laitoksen järjestelyt, strategiat, hallinto, toimintakulttuuri, prosessit ja mekanismit sekä laitoksen omat varat ja likviditeetti eivät riitä varmistamaan, että laitos hallitsee riskejään ja on suojautunut niiltä riittävällä tavalla.

Valvontatoimenpiteet, joita EKP voi käyttää tätä tarkoitusta varten, luetaan YVM-asetuksessa. Luettelo ei kuitenkaan ole tyhjentävä, ja EKP voi toteuttaa myös muunlaisia toimenpiteitä kansalliseen lainsäädäntöön ja sellaisenaan sovellettavaan EU-lainsäädäntöön – erityisesti asetuksiin – perustuvien valtuuksiensa nojalla.

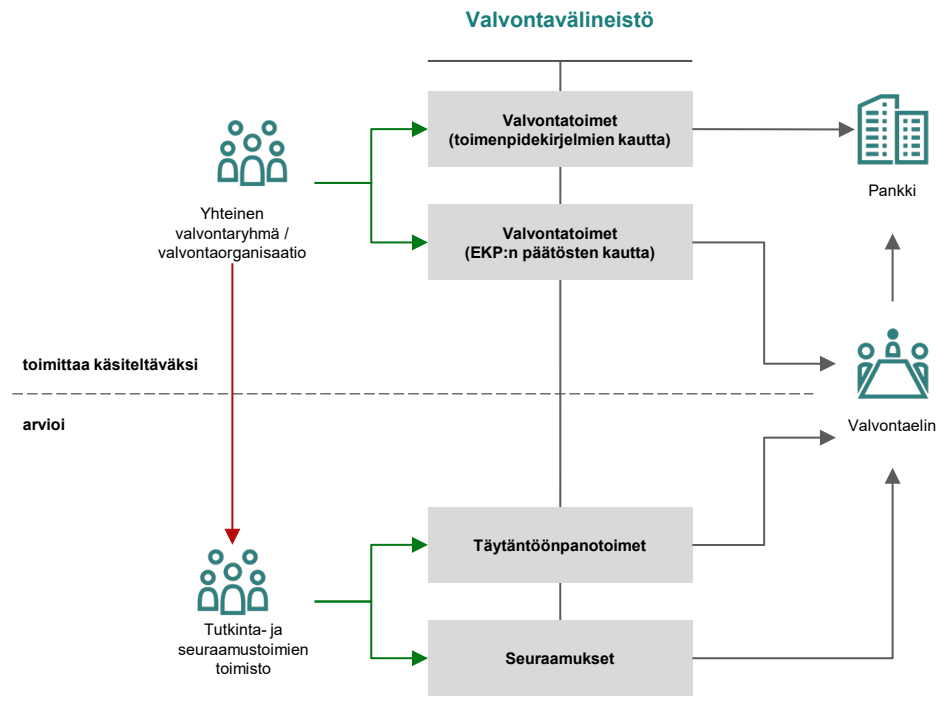
Valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että valvottava laitos ryhtyy jo varhaisessa vaiheessa tarvittaviin toimiin korjatakseen mahdolliset puutteet vakavaraisuusvaatimusten täyttämässä tai riskin niiden täyttämättä jäämisestä. Valvontatoimenpiteet voivat olla EKP:n päätöksiä (joita valvontaelin tai EKP:n neuvosto antaa asianomaisen EKP:n yksikön ehdotuksesta) tai toimenpidekirjelmia (joita asianomainen EKP:n yksikkö laatii virallisen päätöksentekomenettelyn ulkopuolella). Laitoksia suoraan valvovat yhteiset valvontaryhmät ja/tai tietyistä valvontaprosesseista vastaavat EKP:n yksiköt määrittävät ja arvioivat mahdollisesti käytettävät valvontatoimenpiteet. Ne arvioivat, miten tehokkaita mahdolliset eri toimenpiteet ovat (ylinten hallintoelinten ja työntekijöiden valveutuneisuuden, valmiuksien ja luotettavuuden valossa) ja miten hyvin suhteellisuusperiaate toteutuu. Ne ehdottavat arvionsa pohjalta toimia, joiden avulla laitoksen toiminnan luotettavuus ja vakaus voidaan parhaiten varmistaa kohtuullisen ajan sisällä. Valvontatoimenpiteissä valvottavia laitoksia voidaan esimerkiksi kehottaa täydentämään omia varoja, esittämään suunnitelma valvontavaatimusten noudattamiseksi, vahvistamaan hallinnon järjestelyjä, prosesseja, mekanismeja ja strategioita, soveltamaan erityistä tappiovarauspolitiikkaa tai erityistä taseen erien käsittelyä omien varojen vaatimusten osalta, rajoittamaan muuttuvan palkkio-osan määrää, käyttämään nettovoittoja omien varojen vahvistamiseen, rajoittaa laitoksen osakkeenomistajille, jäsenille tai rajoituksenalaisten omiin varoihin (AT1) luettavien instrumenttien haltijoille tapahtuvaa voitonjakoa tai kieltää se, rajoittaa tai supistaa laitosten liiketoimintaa, toimintoja tai verkostoa ja lopettamaan sellainen toiminta, josta aiheutuu liian suuria riskejä laitoksen vakaudelle. Lisäksi yhteiset valvontaryhmät ja/tai EKP:n muut yksiköt valitsevat, toteutetaanko valvontatoimenpiteet toimenpidekirjelmällä vai EKP:n päätöksellä.

Jos valvottava laitos ei ryhdy tarvittaviin toimiin kohtuullisessa ajassa ja valvontatoimenpiteisiin johtanut tilanne jatkuu, laitokselle määrätään uusia toimenpiteitä.

Valvontavaltuuksiensa rinnalla EKP voi tarvittaessa käyttää myös täytäntöönpano- ja/tai seuraamusvaltuuksiaan, jos niiden käytölle on riittävät perusteet.

Kaavio 17

Vastuunjako EKP:n tutkinta- ja seuraamustoimiston ja yhteisten valvontaryhmien välillä

4.10.2 Täytäntöönpanotoimet

[YVM-asetuksen artikla 9](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 25–35 ja artikla 129](#)

[Neuvoston asetus Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia \(EY N:o 2532/98\)](#)

Täytäntöönpanotoimien tarkoituksena on saada valvottavat laitokset noudattamaan asetuksessa, EU-direktiivien kansallisessa täytäntöönpanolainsäädännössä tai päätöksessä asetettuja vakavaraisuusvaatimuksia. Jos valvontapäätökset osoitetaan suoraan yksityishenkilöille, myös niihin liittyvät täytäntöönpanotoimet voidaan määrätä kyseisille yksityishenkilöille.

4.10.3 Suoraan EKP:n käytettävissä olevat täytäntöönpanotoimet

Uhkasakot

EKP voi määrätä täytäntöönpanotoimina uhkasakkoja. Niiden tarkoituksena ei ole rangaista kyseessä olevaa laitosta tai henkilöä. Uhkasakkoja määrätään EKP:n päätöksen tai asetuksen rikkomisen ollessa vielä meneillään, jotta kyseessä oleva laitos tai henkilö täyttäisi niissä asetetut velvoitteet.

Uhkasakkoja voidaan määrätä paitsi merkittävälle laitoksille myös vähemmän merkittävälle laitoksille silloin, kun niille on asetettu päätöksillä tai asetuksilla

velvoitteita EKP:hen nähden. Uhkasakon on oltava tehokas ja oikeasuhteinen. Uhkasakko voidaan määrätä enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Se lasketaan kultakin rikkomispäivältä alkaen päätöksessä tai asetuksessa säädetystä päivästä ja päättyen päivänä, jolloin valvottava laitos täyttää velvoitteensa täysimääräisesti. Uhkasakon suuruus voi olla enimmillään 5 % laitoksen keskimääräisestä päivittäisestä liikevaihdosta.

Julkistaminen

EKP:n määräämät uhkasakot julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla. Ne voidaan kuitenkin julkaista viiveellä tai nimiä mainitsematta, jos julkaiseminen vaarantaisi rahoitusmarkkinoiden vakauden tai käynnissä olevan rikostutkinnan tai jos julkaiseminen aiheuttaisi kohtuutonta vahinkoa kyseiselle henkilölle sikäli kun vahinko on arvioitavissa.

Muut suoraan EKP:n käytettävissä olevat välineet

Sovellettavan lainsäädännön nojalla EKP:llä on tehtäviensä hoitamisessa kaikki oikeudet ja velvoitteet, jotka kansallisilla valvontaviranomaisilla on EU:n lainsäädännön perusteella. Jos laitos siis rikkoo jatkuvasti EU:n lainsäädännön vaatimuksia, EKP voi käyttää suoraan myös sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat sovellettavan EU-lainsäädännön nojalla kansallisten valvontaviranomaisten käytettävissä ja joita pidetään direktiivien kansallisissa täytäntöönpanosäädöksissä täytäntöönpanotoimina. Suurin osa tällaisista täytäntöönpanotoimista juontuu vakavaraisuusdirektiivistä. Täytäntöönpanotoimiin saatetaan lukea esimerkiksi erilaiset lopettamis- ja pidättäytymisvaatimukset, jos niistä on säädetty vakavaraisuusdirektiivin kansallisissa täytäntöönpanosäädöksissä.

Välillisesti EKP:n käytettävissä olevat täytäntöönpanotoimet

Tehtäviensä hoitamiseksi EKP voi myös ohjeistaa kansallisia valvontaviranomaisia käyttämään muuhun lainsäädäntöön kuin EU-direktiivien täytäntöönpanosäädöksiin perustuvia kansallisia täytäntöönpanovaltuuksiaan, joita EKP:lle ei ole vastaavasti annettu YVM-asetuksella.

4.10.4 Seuraamukset

[YVM-asetuksen artiklat 9 ja 18](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 120–137](#)

[Neuvoston asetus Euroopan keskuspankin valtuuksista määrätä seuraamuksia \(EY N:o 2532/98\)](#)

Seuraamusten tarkoituksena on rangaista valvottavia laitoksia, jotka eivät täytä vakavaraisuusvaatimuksia, ja ehkäistä ennalta tapauksia, joissa sääntöjä rikotaan valvottavissa laitoksissa, niiden johdossa ja koko pankkijärjestelmässä. Seuraamusmenettely käynnistetään yleensä jo rikkomisen tapahtuessa, mutta vanhentumisajan rajoissa se voidaan käynnistää myös sen päätyttyä. EKP:llä on YVM-asetuksen artiklan 18 nojalla valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia.

Seuraamusvaltuuksien jakautuminen EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten välillä

EKP voi määrätä maksuseuraamuksia merkittäville laitoksille, jotka rikkovat EKP:n päätöksiä tai asetuksia tai muuta sellaisenaan sovellettavaa EU:n lainsäädäntöä. EKP voi määrätä seuraamuksia myös vähemmän merkittäville laitoksille, jos ne rikkovat sellaisia EKP:n asetuksia tai päätöksiä, joissa niille asetetaan velvoitteita EKP:hen nähden.

Lisäksi EKP voi pyytää asiaankuuluvaa kansallista valvontaviranomaista käynnistämään seuraamusmenettelyn silloin, kun merkittävä laitos rikkoo EU-direktiivien kansallisia täytäntöönpanosääntöjä, kun rikkojana on luonnollinen henkilö tai kun rikkomisesta määrättävät seuraamukset eivät ole rahallisia. Kansallisen viranomaisen on toteuttava seuraamusmenettely ja päätettävä seuraamuksen langettamisesta kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Riippumaton tutkintayksikkö

EKP on perustanut tutkinta- ja seuraamustoimien toimiston yhteyteen riippumattoman tutkintayksikön varmistamaan, että vakavaraisuussääntöjä ja niiden pohjalta tehtyjä päätöksiä noudatetaan.

Tutkintayksikön tehtävänä on tutkia tapaukset, joissa merkittävän laitoksen epäillään rikkoneen jotakin EKP:n valvontapäätöstä tai asetusta tai muuta sellaisenaan sovellettavaa EU-lainsäädäntöä.

Tutkintayksikön vastuulla on suorittaa tutkinnot, huolehtia tutkittavana olevien merkittävien laitosten oikeudesta tulla kuulluksi sekä esittää valvontaelimelle päätösluonnoksia tapauksissa, joissa se katsoo, että laitokselle on määrättävä hallinnollinen seuraamus.

Jos seuraamuksia on määrättävä kansallisella tasolla (esim. kun EU-direktiivien kansallisia täytäntöönpanosääntöjä on rikottu, kun rikkojana on luonnollinen henkilö tai kun kyseessä ovat muut kuin rahalliset seuraamukset), tutkintayksikkö laatii luonnoksen EKP:n päätökseksi, jolla kyseistä kansallista valvontaviranomaista pyydetään käynnistämään seuraamusmenettely.

Tutkinta

Jos tutkintayksikkö saa käsiteltäväkseen säännösten rikkomisepäilyä, sillä on oikeus aloittaa tutkinta. Tutkinnot yhteydessä se voi käyttää kaikkia EKP:lle YVM-asetuksella annettuja valtuuksia, kuten vaatia asiakirjojen toimittamista, tutkia asiaankuuluvaa kirjanpitoaineistoa, vaatia selvityksiä sekä suorittaa haastatteluja tai paikalla tehtäviä tarkastuksia. Tutkintayksikkö voi myös ohjeistaa kansallisia valvontaviranomaisia käyttämään kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia tutkintavaltuuksiaan.

Tutkintayksikkö arvioi saamansa näytön pohjalta, onko perusteltua syytä epäillä, että säännöksiä on rikottu. Jos se toteaa, ettei säännöksiä ei ole rikottu tai näyttö ei ole kiistatonta, se lopettaa tutkinnan.

Laitoksen kuuleminen

Kun tutkinta on saatu päätökseen, tutkintayksikkö voi käynnistää seuraamusmenettelyn antamalla rikkomisväitteet tiedoksi valvottavalle laitokselle väitetiedoksiannolla. Laitoksella on mahdollisuus esittää oma näkemyksensä tosiseikoista, tutkintayksikön esittämistä väitteistä ja kaavaillun seuraamuksen suuruudesta. Tutkintayksikkö voi myös kutsua valvottavan laitoksen suulliseen kuulemiseen.

EKP:n määräämät seuraamukset

EKP voi määrätä maksuseuraamuksia enimmillään kaksi kertaa sen määrän, jonka valvottava laitos on rikkomisen takia saanut tai säästänyt, tai 10 % laitoksen edellisvuoden kokonaisliikevaihdosta.

EKP päättää maksun suuruudesta hallinnollisten maksuseuraamusten määrittämismenetelmiä käsittelevän [oppaan](#) mukaisesti. Maksuseuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Julkistaminen

EKP:n määräämät hallinnolliset seuraamukset julkaistaan EKP:n pankkivalvontasivuilla. Seuraamuspäätökset voidaan kuitenkin julkaista viiveellä tai nimiä mainitsematta, jos julkaiseminen vaarantaisi rahoitusmarkkinoiden vakauden tai käynnissä olevan rikostutkinnan ja jos julkaiseminen aiheuttaisi kohtuutonta vahinkoa asianomaiselle henkilölle sikäli kun vahinko on arvioitavissa.

4.10.5 Rikkomisepäilyistä ilmoittaminen

[YVM-asetuksen artikla 23](#)

[YVM-kehysasetuksen artikkelit 36–38](#)

EKP on luonut erityisen ilmoitusmekanismin (ns. "whistleblowing"), jotta kuka tahansa, jolla on perusteltua syytä epäillä valvottavan laitoksen tai valvontaviranomaisen rikkoneen sovellettavaa EU-lainsäädäntöä, voi ilmoittaa epäilyksistään EKP:lle. Ilmoitukset käsitellään suojattuina, eli kaikki ilmoituksen tekijää ja väitetystä rikkomisesta oletettavasti vastuussa olevia henkilöitä koskevat henkilötiedot suojataan asianmukaisesti asetukseen (EY) N:o 45/2001 kirjattujen salassapito- ja tietosuojavaatimusten mukaisesti. Ilmoituksen tekijän henkilöllisyys paljastetaan vain hänen nimenomaisella luvallaan, ellei tiedon antamista vaadita tuomioistuimen määräyksellä asian tarkemman tutkinnan tai myöhemmän oikeudenkäynnin yhteydessä.

Ilmoituksen tekeminen

Rikkomisepäilyjä voi ilmoittaa yhteisessä pankkivalvonnassa useammalla eri tavalla.

1. EKP:n pankkivalvontasivuilla on rikkomisepäilyksistä ilmoittamista varten [verkkolomake](#), jota käyttämällä tiedot ohjautuvat suoraan EKP:n tutkinta- ja seuraamustoimien toimistolle. Lisäksi rikkomisepäilyjä voi ilmoittaa EKP:lle esimerkiksi kirjeitse.
2. Kansallisilla valvontaviranomaisilla on omat mekanisminsa rikkomisepäilyistä ilmoittamista varten.

EKP:n vastuulla on käsitellä sellaiset merkittäviä laitoksia koskevat ilmoitukset, joissa väitetään rikotun EKP:n valvontatehtäviin liittyviä EU-säädöksiä tai EU-direktiivien kansallisia täytäntöönpanosäädöksiä. Se käsittelee myös vähemmän merkittävistä laitoksista tehdyt ilmoitukset silloin, kun niiden väitetään rikkoneen sellaisia EKP:n asetuksia tai päätöksiä, joilla vähemmän merkittävillä laitoksilla asetetaan velvoitteita EKP:hen nähden.

Muissa tapauksissa vähemmän merkittäviä laitoksia koskevien ilmoitusten käsittely on kansallisten valvontaviranomaisten vastuulla.

EKP ja kansalliset valvontaviranomaiset toimittavat saamansa rikkomisilmoitukset tiedoksi toisilleen. Ilmoituksen tekijän henkilötietoja ei kuitenkaan paljasteta, ellei häneltä ole saatu siihen nimenomaista lupaa. Lisäksi EKP ja kansalliset valvontaviranomaiset pitävät toisensa ajan tasalla toimista, joihin ilmoitusten perusteella on ryhdytty.

Ilmoitusten arviointi ja jatkotoimet

EKP:n tutkinta- ja seuraamustoimien toimisto arvioi EKP:n toimivaltaan kuuluvat ilmoitukset. Se toimittaa ilmoitukseen sisältyvät tiedot tarvittaessa kyseisen laitoksen yhteiselle valvontaryhmälle tai EKP:n muille yksiköille jatkotoimia varten.

Rikkomisesta tehty ilmoitus arvioidaan, jos se koskee kansallista valvontaviranomaista, EKP:tä tai valvottavaa laitosta ja jos siinä väitetään rikotun asiaankuuluvaa EU:n lainsäädäntöä tai EU-direktiivien kansallisia täytäntöönpanosäädöksiä.

4.10.6

Rikokset

Jos EKP:llä on YVM-asetuksen mukaisia tehtäviään hoitaessaan syytä epäillä, että asiassa on tehty rikos, sen on pyydettävä asiaankuuluvaa kansallista valvontaviranomaista saattamaan asia siitä vastaaville viranomaisille tutkintaa ja mahdollisia syytetoimia varten.

[YVM-kehysasetuksen artikla 136](#)
[EKP:n päätös luottamuksellisten tietojen luovuttamisesta rikostutkinnan yhteydessä \(EKP/2016/19\)](#)

4.11 Laitosten suojajärjestelmien hyväksyttävyyssarviointi ja seuranta

[YVM-asetuksen artiklan 6 kohta 1 ja kohdan 5 alakohta c](#)

[Vakavaraisuusasetuksen artiklan 113 kohta 7](#)

[EKP:n suuntaviivat merkittäviä ja vähemmän merkittäviä laitoksia sisältävien laitosten suojajärjestelmien arvioinnin koordinoitua sekä valvontaa koskevien periaatteiden vahvistamisesta \(EKP/2016/37\)](#)

[EKP:n ohjeet vakavaraisuushallinnassa käytettäville laitosten suojajärjestelmille tehtävistä hyväksyttävyyssarvioinneista](#)

Laitosten suojajärjestelmät ovat vakavaraisuusasetuksessa annetun määritelmän mukaan sopimus- tai säädösperusteisia suojajärjestelmiä, jotka suojelevat laitoksen jäsenlaitoksia ja ennen kaikkea varmistavat tarvittaessa niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden konkurssin välttämiseksi. Valvontaviranomaiset voivat vakavaraisuusasetuksessa säädetyin edellytyksin myöntää suojajärjestelmään kuuluville laitoksille vapautuksen tietyistä vakavaraisuusvaatimuksista tai sallia niille tiettyjä poikkeuksia (ks. [Ohjeet vakavaraisuushallinnassa käytettäville laitosten suojajärjestelmille tehtävistä hyväksyttävyyssarvioinneista](#)). Valvontaviranomaiset voivat vakavaraisuusasetuksessa säädetyin edellytyksin myöntää luottolaitoksille luvan soveltaa laitosten suojajärjestelmän jäsenten välisiin vastuisiin 0 prosentin riskipainoa, lukuun ottamatta eriä, jotka luetaan ydinpääomaan (CET1), ensisijaiseen lisäpääomaan (ATI) tai toissijaiseen pääomaan (T2). Riskipainon soveltaminen on tärkein seikka päätettäessä, hyväksytäänkö laitoksen suojajärjestelmä käytettäväksi vakavaraisuushallinnassa. Hyväksyttävyyssarvioinnissa sovellettavat yhteiset kriteerit on kuvattu tarkemmin hyväksyttävyyssarviointeja koskevissa ohjeissa.

Samaan laitosten suojajärjestelmään voi kuulua sekä EKP:n valvonnassa olevia merkittäviä laitoksia että kansallisen valvontaviranomaisen valvonnassa olevia vähemmän merkittäviä laitoksia. Saadessaan lupapyyynnön tällaiselta uudelta sekä merkittäviä että vähemmän merkittäviä laitoksia sisältävältä suojajärjestelmältä EKP:n ja kansallisen viranomaisen on arvioitava yhdessä, täyttääkö suojajärjestelmä vakavaraisuusasetuksen mukaiset hyväksyttävyyssedellytykset ja voidaanko sen jäsenlaitoksille myöntää pyydettyjä vapautuksia tai poikkeuksia. Suojajärjestelmien hyväksyttävyyssarviointeja koskevissa ohjeissa todetaan, että arvioinneissa ja vapautusten myöntämisessä tulisi noudattaa samoja periaatteita koko yhteisessä pankkivalvonnassa/valvottavissa laitoksissa, ja EKP:n ja asiaankuuluvan kansallisen valvontaviranomaisen tulisi koordinoita suojajärjestelmien seuranta.

5 Vähemmän merkittävien laitosten valvonta

YVM-asetuksen mukaisesti EKP on vastuussa koko yhteisen valvontamekanismin tehokkaasta ja johdonmukaisesta toiminnasta sekä yhteisen sääntökirjan ja vakavaraisuusvalvontaa koskevien EU:n linjausten yhtenäisestä soveltamisesta kaikkiin yhteisen pankkivalvonnan piirissä oleviin jäsenvaltioiden laitoksiin.

YVM-kehysasetuksessa säädetään yhteisessä valvontamekanismissa sovellettavasta yhteistyöjärjestelmästä sekä yhteistyön käytännön järjestelyistä määrittämällä EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten välinen vastuunjako laitosten valvonnassa.

EKP vastaa merkittävien laitosten suorasta valvonnasta. Kansallisilla valvontaviranomaisilla on täysi vastuu vähemmän merkittävien laitosten suorasta valvonnasta, jota ne harjoittavat tiiviissä yhteistyössä EKP:n kanssa. Kyseisten laitosten yleisvalvonnasta vastaa puolestaan EKP.

Yleisvalvontatehtävänsä yhteydessä EKP varmistaa, että kansallisten valvontaviranomaisten toimet ovat tiukkojen valvontavaatimusten mukaiset ja että niillä edistetään valvottavien laitosten tasapuolisia toimintaedellytyksiä. EKP hoitaa yleisvalvontatehtävänsä suhteellisuusperiaatteen mukaisesti eli ottaa toimissaan huomioon kunkin vähemmän merkittävän laitoksen riskiprofiilin ja mahdollisen vaikutuksen rahoitusvakauteen.

5.1 Yleisvalvontatoimet

[YVM-asetuksen artikla 6](#)

[YVM-kehysasetuksen osa VII](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 19–21, artiklan 31 kohta 1, artiklan 43 kohta 4 sekä artiklat 52, 99–100, 103 ja 135](#)

[Yhteistä kriisinratkaisumekanismia koskevan asetuksen artiklan 30 kohdat 2 ja 7 sekä artiklan 34 kohta 1](#)

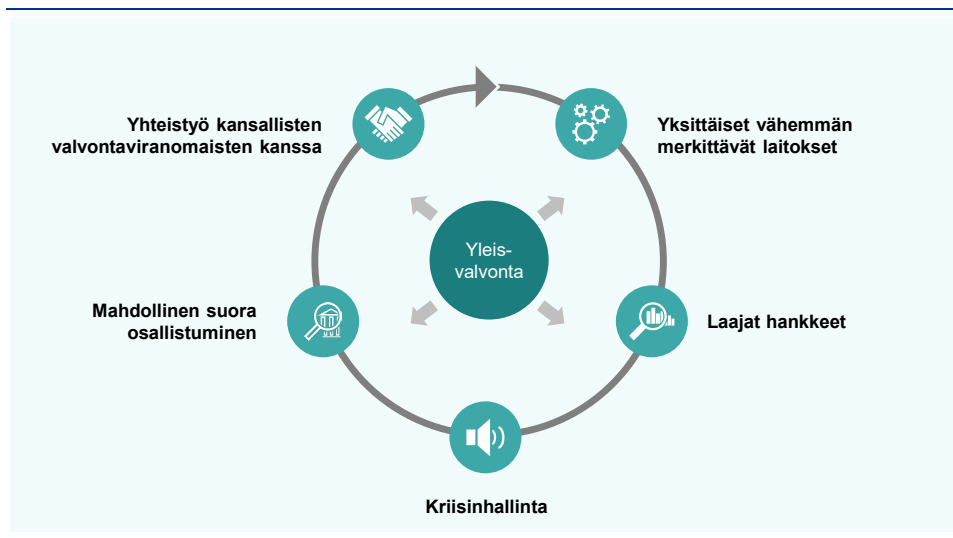
Jotta yhteisessä valvontamekanismissa harjoitettava valvonta olisi laadukasta, EKP hoitaa yleisvalvontatehtäviään monin eri keinoin, joita ovat esimerkiksi

1. EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten jatkuva yhteistyö ja säännöllinen yhteydenpito asiantuntija- ja johtajatasolla (ks. osa 5.1.1)
2. vähemmän merkittävien laitosten yleisvalvonta laitoksen, ryhmän ja sektorin tasolla (ks. osa 5.1.2)
3. valvonnan kannalta merkityksellisten aiheiden analyysit eri maissa (ks. osa 5.1.3).

Yleisvalvontatoimien perimmäisenä tarkoituksena on edistää tiukkojen valvontakriteerien johdonmukaista käyttöä YVM-asetuksessa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kaavio 18

Erityisluottolaitosten ja vähemmän merkittävien laitosten pääosaston toteuttamat yleisvalvontatoimet

5.1.1 Yhteistyö kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa

EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten avoin ja tiivis yhteistyö on olennaista vähemmän merkittävien laitosten vaikuttavan ja tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi.

Yleisvalvonnassa on keskeistä EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten säännöllinen yhteydenpito. Yhteydenpidon muoto ja tiheys vaihtelevat, ja sitä voidaan järjestää kulloistenkin tarpeiden mukaan. EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten yleisin yhteydenpidon muoto ovat teknisten asiantuntijoiden ja keskijohdon kokoukset, joita järjestetään myös etäkokouksina. Myös ylemmän johdon työtapaamisia ja konferensseja järjestetään säännöllisesti. Molemmat yhteydenpitomuodot voivat olla monenvälisiä, jolloin niihin osallistuvat kaikki kansalliset valvontaviranomaiset. Esimerkkinä monenvälisistä tapaamisista ovat ylemmän johdon verkkokokoukset, joissa EKP:n ja kaikkien kansallisten valvontaviranomaisten edustajat kokoontuvat keskustelemaan vähemmän merkittäviin laitoksiin liittyvistä olennaisista valvontakysymyksistä löytääkseen niihin yhteisen näkemyksen.

EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa edistetään lisäksi yhteisillä valvontatoimilla ja henkilöstövaihdolla. Sujuvan ja tehokkaan tietojen ja datan vaihdon ansiosta EKP pystyy keräämään ja jakamaan tietoa kansallisten valvontaviranomaisten parhaista käytännöistä vähemmän merkittävien laitosten valvonnassa.

5.1.2 Laitoskohtainen yleisvalvonta ja suhteellisuusperiaate

YVM-asetuksen artikla 6, artiklan 12 kohta 1 ja artiklan 31 kohta 2

YVM-kehysasetuksen artiklat 96–98

EKP:n suuntaviivat merkittäviä ja vähemmän merkittäviä laitoksia sisältävien laitosten suojajärjestelmien arvioinnin koordinoimista sekä valvontaa koskevien periaatteiden vahvistamisesta (EKP/2016/37)

EKP:n suuntaviivat vakavaraisuushallinnassa käytettävien laitosten suojajärjestelmien hyväksyttävyyssarvioinnista (EKP/2016/38)

Vaikka vastuu vähemmän merkittävien laitosten valvonnasta kuuluu kansallisille valvontaviranomaisille, myös EKP toteuttaa monia toimia, joilla analysoidaan yksittäisten vähemmän merkittävien laitosten tilannetta. EKP hyödyntää näissä toimissa erityisiä aineiston analyysivälineitä ja käy jatkuvaa dialogia kansallisten valvontaviranomaisten kanssa. Tyypillinen esimerkki virallisesta yhteydenpidosta vähemmän merkittävien laitosten valvonnassa ovat kansallisten valvontaviranomaisten ilmoitukset. Ne ovat asiakirjoja ja lomakkeita, jotka kansalliset valvontaviranomaiset lähettävät EKP:lle. EKP vastaanottaa ja arvioi kansallisten valvontaviranomaisten ilmoitukset (ks. kehikko 2) ja esittää näkemyksensä YVM-asetuksen ja YVM-kehysasetuksen mukaisesti. Tarkoituksena on kertoa kansallisille valvontaviranomaisille, miten ne voivat tai miten niiden tulisi EKP:n käsityksen mukaan käsitellä tietty yksittäistapaus.

EKP noudattaa yleisvalvonnassa suhteellisuusperiaatetta, eli yksittäiset vähemmän merkittävät laitokset priorisoidaan niiden riskiprofiiliin ja sen mukaan, kuinka merkittäviä ne ovat rahoitusvakauden kannalta. Laitos- ja sektorikohtaisten yleisvalvontatoimien voimakkuus ja toimiin kohdennettavat resurssit räätälöidään priorisoinnin pohjalta. Priorisointi perustuu riskiperusteiseen menetelmään. Siinä vähemmän merkittävät laitokset ja niiden toimialat luokitellaan sen mukaan, miten riskialttiita ne ovat ja miten suuri vaikutus niillä on rahoitusjärjestelmään (ks. kehikko 1).

YVM-kehysasetuksen osat IV ja VII

YVM-asetuksen artikla 6

EKP:n asetus valvontaan liittyvien rahoitustietojen raportoinnista (EKP/2015/13)

EKP saattaa tiivistää yksittäisen vähemmän merkittävän laitoksen yleisvalvontaa, jos laitoksen taloudellinen tilanne heikkenee. Näin voi tapahtua kriisitilanteessa (ks. osa 5.1.4) tai kun EKP ottaa vähemmän merkittävän laitoksen suoraan valvontaansa (ks. osa 5.1.5).

Kehikko 1

Vähemmän merkittävien laitosten luokittelu

Kuten aiemmin mainittiin, suhteellisuusperiaate on yksi tärkeä ohjenuora EKP:n yleisvalvontatehtävässä. Yleisvalvonnan tiiviys määräytyy vähemmän merkittävän laitoksen saaman prioriteetiluokituksen ja riskialttiuden mukaan sekä sen mukaan, kuinka merkittävä laitos on yhteisen valvontamekanismin piirissä ja sen kannalta. Vähemmän merkittävän laitoksen luokittelu perustuu kahteen tekijään: 1) vähemmän merkittävän laitoksen kaatumisen mahdollinen vaikutus kotimaisen tai alueellisen rahoitusjärjestelmän vakauteen ja 2) kyseisen laitoksen riskialttius. EKP arvioi vaikutusta vuosittain. Kunkin laitoksen vaikutuksen arvioinnissa tarkastellaan laitoksen kokoa, merkitystä paikalliselle taloudelle, maan rajat ylittäviä toimia, liiketoimintamallia ja monia muita indikaattoreita. Laitokset, joiden mahdollinen vaikutus rahoitusjärjestelmään todetaan suurimmaksi, ovat "suurivaikutuksisia vähemmän merkittäviä laitoksia". Riskialttiuden arviointi puolestaan tehdään neljännesvuosittain. Laitokset, joiden riskialttius todetaan suurimmaksi, ovat "suuririskisiä vähemmän merkittäviä laitoksia".

Kehikko 2

Kansallisten valvontaviranomaisten ilmoitukset EKP:lle

Kuten jo aiemmin mainittiin, kansallisten valvontaviranomaisten ilmoitukset ovat EKP:lle tärkeä väline vähemmän merkittävien laitosten yleisvalvontatehtävässä. Niiden avulla varmistetaan oikea-aikainen ja tehokas tietojenvaihto yksittäisten vähemmän merkittävien laitosten kehityksestä. Ilmoitukset ovat virallisia kirjallisia dokumentteja, jotka kansalliset valvontaviranomaiset toimittavat muodollisen menettelyn mukaisesti EKP:lle tietyissä tilanteissa. EKP odottaa saavansa ilmoituksen hyvissä ajoin esimerkiksi silloin, kun kansalliset valvontaviranomaiset ovat toteuttamassa suurivaikutuksisia tai suuririskisiä vähemmän merkittäviä laitoksia koskevia olennaisia valvontamenettelyjä tai luonnostelemassa niitä koskevia olennaisia päätöksiä. EKP:lle on toimitettava ilmoitus ennalta määritettyjen kriteerien mukaan myös 1) yksittäisen vähemmän merkittävän laitoksen taloudellisen tilanteen heiketessä (laitoksen luokituksesta riippumatta) sekä 2) vuosittaista ja puolivuositista jälkikäteisraportointia varten.

5.1.3 Erityisarvioinnit ja perusteelliset tarkastukset

Edellä mainittujen toimien lisäksi EKP toteuttaa tiiviissä yhteistyössä kansallisten valvontaviranomaisten kanssa erityisarviointeja ja perusteellisia tarkastuksia ("deep dives"), jotka koskevat vähemmän merkittävien laitosten toimialoja ja kansallisten valvontaviranomaisten valvontakäytäntöjä. Tällaisissa arvioinneissa ja tarkastuksissa keskitytään yleensä tiettyihin riskeihin, kuten pääoma-, luotto-, hallinto- ja tietojärjestelmäriskeihin sekä ilmasto- ja ympäristöriskeihin. Arvioinnit ja tarkastukset tehdään yleensä valvontaprioriteettien ja merkittävien laitosten jatkuvan valvonnan yhteydessä. Erityisarvioinnit ja perusteelliset tarkastukset toteutetaan usein kaikissa maissa, jotta voidaan tehdä koko yhteisen pankkivalvonnan laajuisia analyyseja. Vertailuanalyyysien avulla voidaan paremmin määrittää kansallisten valvontaviranomaisten valvontakäytännöt ja vähemmän merkittävien laitosten toimialoilla kehitymässä olevat riskit. Lisäksi niiden avulla voidaan tehostaa tietojenvaihtoa ja tiedottaa paremmin hyvistä valvontakäytännöistä.

Kaavio 19

Tiettyjä riskejä koskevat laajat arviointi- ja tarkastushankkeet

5.1.4 EKP:n rooli vähemmän merkittävien laitosten kriisinhallinnassa

YVM-kehysasetuksen mukaisesti kriisien aikana vastuu vähemmän merkittävien laitosten kriisinhallinnasta kuuluu kansallisille valvontaviranomaisille ja muille asiasta vastaaville kansallisille viranomaisille. Kriisinhallintatilanteissa sidosryhmien välistä tietojenvaihtoa ja koordinointia on laajennettava niin, että EKP:n ja kansallisten valvontaviranomaisten lisäksi niiden piiriin kuuluvat myös kansalliset kriisinhallintaviranomaiset ja yhteinen kriisinhallintaneuvosto. Vaikka kansallinen valvontaviranomainen onkin vähemmän merkittävien laitosten suorana valvojana edelleen vastuussa niitä koskevien valvontapäätösten tekemisestä, EKP on toimivaltainen viranomainen yhteisissä menettelyissä, joissa päätetään esimerkiksi pankkitoimilupien perumisesta.

Kaavio 20

Kriisinhallinnan keskeiset vastualueet

5.1.5 EKP:n mahdollinen suora osallistuminen

[YVM-asetuksen artiklan 6 kohta 4,](#)
[kohdan 5 alakohta b ja kohta 7](#)

[YVM-kehysasetuksen artiklat 67–69](#)

[YVM-kehysasetuksen osa IV](#)

YVM-asetuksen ja YVM-kehysasetuksen mukaisesti EKP:llä on kriisitilanteissa oikeus lisätä yleisvalvontatoimiaan ja esimerkiksi kerätä suoraan tietoja yksittäisiltä vähemmän merkittäviltä laitoksilta tai osallistua niitä koskeviin paikalla tehtäviin tarkastuksiin tai toteuttaa niitä. YVM-kehysasetuksen mukaan EKP voi kuitenkin myös joissakin yksittäistapauksissa osallistua vähemmän merkittävien laitosten suoraan valvontaan. Tällaisissa tapauksissa EKP voi ottaa vastuun valvontatoimista varmistaakseen, että niissä noudatetaan tiukkoja valvontakriteerejä, tai toteuttaakseen kansallisen valvontaviranomaisen pyytämiä jatkotoimia. EKP ottaa vastuun suorasta valvonnasta myös silloin, jos laitoksen asema muuttuu merkittävyysarvioinnin perusteella merkittäväksi laitokseksi.

Euroopan keskuspankki 2024

Postiosoite 60640 Frankfurt am Main, Germany
Puhelin +49 69 1344 0
Internet www.bankingsupervision.europa.eu

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Termien selityksiä on EKP:n pankkivalvontasivuilla olevassa (englanninkielisessä) [sanastossa](#).

PDF ISBN 978-92-899-6326-8, doi:10.2866/20094, QB-05-23-429-FI-N